

RAAHEN KAUPUNKI

**TALOUSARVIO 2018
TALOUSSUUNNITELMA 2019 – 2020**

Kaupunginhallitus 11.12.2017
Kaupunginvaltuusto 18.12.2017

Sisälllys

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS	3
YLEISET KEHITYSNÄKYMÄT	4
RAAHEN KAUPUNGIN VUODEN 2018 TALOUSARVION JA VUOSIEN 2019 – 2020 TALOUSSUUNNITELMAN LÄHTÖKOHDAT JA SISÄLTÖ	8
TULOSLASKELMA	17
RAHOITUSLASKELMA	18
KÄYTTÖTALOUSOSA	19
Käyttötalous yhteensä	20
10 Keskusvaalilautakunta	21
12 Tarkastuslautakunta	24
14 Kaupunginvaltuusto	26
16 Kaupunginhallitus	28
161 Johtaminen	31
162 Omistajaohjaus	32
164 Hallintopalvelut	33
166 Henkilöstöpalvelut	34
168 Talous ja rahoitus	36
170 Ateria- ja puhtauspalvelut	37
180 ICT-palvelut	38
182 Työllisyyden hoito	39
190 Lähidemokratia	41
195 Neuvostot ja nuorisovaltuusto	42
20 Kehittämislautakunta	44
210 Elinkeinot	47
220 Kaavoitus	47
240 Matkailu ja markkinointi	50
260 Hanketoiminta	51
280 Kehittämiskeskus	53
30 Tulevaisuuslautakunta	55
310 Hallinto	58
320 Varhaiskasvatuspalvelut	58
330 Opetus	61
340 Nuorisopalvelut	63
350 Kulttuuri- ja museopalvelut	64
360 Vapaa sivistystyö ja taiteen perusopetus	65
370 Kirjastopalvelut	67
380 Liikuntapalvelut	68
50 Rakennetun ympäristön lautakunta	70
510 Hallinto	73
520 Kuntatekniikka	74
540 Tilahallinta	75
560 Maankäyttö ja mittaus	76
580 Rakennus- ja ympäristövalvonta	77

INVESTOINTIOSA	79
YHTEENVETO VUODEN 2018 MÄÄRÄRAHOISTA JA TULOARVIOISTA	84
KONSERNIYHTEISÖJEN TAVOITTEET	85
HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	96

Kuluvana vuonna on edelleen jatkettu maakuntauudistuksen valmistelua. Lähtökohtana on edelleen sosiaali- ja terveydenhuollon, eläinlääkintähuollon ja terveysvalvonnan sekä maataloushallinnon lomituspalveluineen siirtäminen maakunnan järjestelyvastuulle. Palveluiden osalta kuluvana vuonna on korostunut asiakkaiden valinnanvapaus sekä yksityisen sektorin lisääntynyt näkyvyys palvelujen tuottajana. Maakunnalle siirtyy myös palo- ja pelastustoimi sekä eräitä aluehallintoviraston ja Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY) tehtäviä. Kaupungille jäänee näiltä sektoreilta tehtäväksi hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, mikä onkin tulevaisuuden kunnan tärkein työkalu työllisyyden hoidon ohella. Maakuntauudistus toteutuessaan vähentää kaupungin talousarvion käyttömenoja noin puolella.

Uusi kuntalaki on astunut voimaan kaikilta osin uuden valtuustokauden käynnistyessä kuluvan vuoden kesäkuun alussa. Samalla kaupungin hallinto-organisaatio uudistui. Tämän hetken näkyminen on, että kuluvan vuoden talousarvion mukainen kokonaistulostavoite tullaan saavuttamaan. Vuoden 2018 talousarvio on ylijäämäinen ja edesauttaa hieman kaupungin varautumista tulevaan muutokseen. Vuoden loppupuolella Raahen kaupunginvaltuusto hyväksyi uuden strategian.

Kaupungin investointiohjelmassa korostuu panostus lapsiin, oppimisympäristöihin, kaavoitukseen sekä kaava-alueiden yhdyskuntatekniikkaan. Mettalanmäen kiertoliittymä rakennetaan talousarviovuotena, ja Antinkankaan koulun sekä päiväkodin rakentaminen saadaan loppuun talousarviovuonna. Uusina kohteina suunnitellaan ja toteutetaan Vihannin, ja selvitetään Saloisten asujaimistoa palvelevat tulevaisuuden tilat. Turvallisuuteen panostetaan muun muassa jatkamalla julkisten alueiden kameravalvontaprojektia sekä liikennesuunnittelun keinoin.

Yritysten ja asukkaiden sijoittumismahdollisuuksia edistetään nopeutetulla aikataululla uusien asuntotonttien tarjonnalla sekä varmistamalla kaavallisesti tonttitarjonta pitkälle tulevaisuuteen.

Fennovoiman suurhankkeen eteneminen luo kysyntää yritystonteille sekä yritystilaille. Tämä edellyttää kaupungilta ja konsernilta kykyä vastata haasteeseen tuomalla kaupunkia aktiivisesti yritysten tietoisuuteen sekä olemalla valmis erilaisiin ratkaisuvaihtoehtoihin sijoittumisen mahdollistamiseksi. Työpaikkojen syntyminen luo ostovoiman lisääntyessä mahdollisuuden lisätä kaupallisia palveluita ja saada siten kerrannaisvaikutuksia aluetalouteen.

Tietoisuutta Raahen tarjoamista mahdollisuuksista edistetään keskittämällä matkailun kehittäminen ja markkinointi sekä selkeyttämällä toimintarakennetta suunnitteluvuoden aikana. Tärkeä osa kaupunkikuvan edistämistä on keskusta-alueen ja erityisesti vanhan kaupungin runkokaavan eteenpäin vienti sekä kaupallisten palveluiden lisääminen.

Raaha rakennetaan yhdessä. Kaupunkikonserni haluaa omalla esimerkillään aktivoida ja innostaa asukkaita ja yhteistyökumppaneita kehittämään ainutlaatuista kaupunkiamme. Tämä korostuu erityisesti monikanavaisessa viestinnässä ja asukkaiden ja vierailijoiden panoksessa kaupunkimme näkyvyyteen. Jokainen voi olla aktiivinen viestijä ja liittäessä viestiinsä #raaha ja #visitraahe – merkinnät, tehdä osansa kaupunkimme omaleimaisten ominaispiirteiden markkinoinnissa. Raaha on strategiansa mukaisesti oudosti houkutteleva kaupunki, jossa on jokaiselle jotain.

Ari Nurkkala
kaupunginjohtaja

Yleinen taloudellinen tilanne

Maailmantalouden myönteinen vire on vahvistunut kuluvaan vuoteen. Vuonna 2017 sen ennustetaan kasvavan 3,5 prosenttia ja kahtena seuraavana vuonna hieman tätä enemmän. Kasvua ylläpitävät erityisesti nousevat taloudet, mutta jatkossa myös euroalueen myönteisen kehityksen merkitys korostuu.

Suomen talous on nopeassa kasvuvaiheessa. Ennusteen mukaan talous kasvaa 2,9 prosenttia vuonna 2017, mikä on selvästi enemmän kuin edellisvuonna. Kasvua ovat tukeneet teollisuuden uusien tilausten ja yksityisen palvelutuotannon liikevaihdon kasvu sekä kasvukeskusten vahvana jatkunut rakennustoiminta. Kasvun ennakoidaan tästä hieman hidastuvan kahtena seuraavana vuonna ja olevan vuositasolla kahden prosentin luokkaa. Kasvun hidastuminen johtuu pitkälti yksityisen kulutuksen vähenemisestä, mikä on seurausta siitä, että ostovoiman kasvu jää vuotta 2017 hitaammaksi. Ostovoima heikkenee nopeutuvan inflaation vuoksi, vaikka samaan aikaan työllisyyden kohentuminen tukeekin sitä.

Vaikka taloudellisen aktiiviteetin laajapohjainen ja nopea voimistuminen on lisännyt työllisyyttä, ei työttömyysasteen ennakoida laskevan merkittävästi vuonna 2017. Tämä johtuu ainakin osittain piilotyöttömien sekä muiden työvoiman ulkopuolisten aktivoitumisesta työnhakuun, mikä on normaalia suhdannetilanteen parantuessa.

Ansiotason kehitys jää mitättömäksi vuonna 2017, koska sopimuspalkkoja ei korotettu ja julkisen sektorin lomarahoja leikattiin 30 prosentilla. Ansiotason ennustetaan kuitenkin hieman nousevan kahtena seuraavana vuonna.

Vuonna 2018 hintojen odotetaan nousevan kuluvaan vuoteen laajemmin eri hyödykeryhmissä, mutta palveluiden hintojen nousun vaikutus kokonaisinflaatioon pysyy edelleen suurimpana.

Kokonaisuutena vuosien 2017 – 2019 taloudellinen kuva näyttää aiempia vuosia positiivisemmalta. Talouden kasvun edellytykset ja niitä määrittävät rakenteet eivät kuitenkaan ole muuttuneet niin merkittävästi, että talouden potentiaali olisi noussut. Vuosina 2020 ja 2021 talouden kasvun arvioidaan vuositasolla olevan puolentoista prosentin luokkaa.

Julkisen talouden alijäämä on pienentynyt viime vuosina asteittain. Julkista taloutta ovat vahvistaneet hallituksen päättämät sopeutustoimet sekä viime vuonna alkanut talouskasvu. Vaikka alijäämän supistuminen jatkuu lähivuosina, jää julkinen talous alijäämäiseksi myönteisestä suhdannetilanteesta huolimatta.

Julkisen velan määrä on yli kaksinkertaistunut vuoden 2008 jälkeen. Vaikka bruttokansantuotteen kasvu ja alijäämän pieneneminen alentavat velkasuhdetta lähivuosina, uhkaa kestävyysvaje kääntää velkasuhteen tulevina vuosikymmeninä uudelleen nousuun.

Seuraavassa taulukossa on esitetty keskeisiä talouden ennustelukuja.

<i>Muuttuja</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>
<i>(%-muutos)</i>					
<i>Tuotanto (määrä)</i>	<i>0,0</i>	<i>1,9</i>	<i>2,9</i>	<i>2,1</i>	<i>1,8</i>
<i>Palkkasumma</i>	<i>1,0</i>	<i>1,5</i>	<i>1,8</i>	<i>2,2</i>	<i>2,1</i>
<i>Ansiotaso</i>	<i>1,4</i>	<i>1,1</i>	<i>0,3</i>	<i>1,4</i>	<i>1,6</i>
<i>Työlliset</i>	<i>-0,4</i>	<i>0,5</i>	<i>0,7</i>	<i>0,8</i>	<i>0,5</i>
<i>Inflaatio</i>	<i>-0,2</i>	<i>0,4</i>	<i>0,9</i>	<i>1,5</i>	<i>1,5</i>
<i>(%-yksikköä)</i>					
<i>Työttömyysaste</i>	<i>9,4</i>	<i>8,8</i>	<i>8,6</i>	<i>8,1</i>	<i>7,8</i>
<i>Verot/BKT</i>	<i>44,0</i>	<i>44,1</i>	<i>43,2</i>	<i>42,2</i>	<i>41,8</i>
<i>Julkiset menot/BKT</i>	<i>56,9</i>	<i>55,8</i>	<i>54,1</i>	<i>53,1</i>	<i>52,2</i>
<i>Rahoitusjäämä/BKT</i>	<i>-2,7</i>	<i>-1,8</i>	<i>-1,2</i>	<i>-1,4</i>	<i>-1,0</i>
<i>Julkinen velka/BKT</i>	<i>63,6</i>	<i>63,1</i>	<i>62,5</i>	<i>61,9</i>	<i>61,1</i>
<i>Vaihtotase/BKT</i>	<i>-0,6</i>	<i>-1,1</i>	<i>-1,3</i>	<i>-1,4</i>	<i>-1,4</i>
<i>Euribor 3 kk, %</i>	<i>0,0</i>	<i>-0,3</i>	<i>-0,3</i>	<i>-0,2</i>	<i>0,0</i>
<i>10 vuoden korko, %</i>	<i>0,7</i>	<i>0,4</i>	<i>0,5</i>	<i>0,9</i>	<i>1,4</i>

Lähde: Tilastokeskus, VM Taloudellinen katsaus, syyskuu 2017

Kuntien talous vuosina 2016 – 2018

Vuonna 2016 kuntatalouden alijäämä pieneni toista vuotta peräkkäin ja oli 0,4 prosenttia suhteessa BKT:hen. Vuonna 2017 alijäämän arvioidaan olevan 0,1 prosenttia. Kuntatalouden menoja supistavat kilpailukykysovimuksen mukaiset toimet, kuntatyönantajan eläkemaksujen aleneminen sekä hallituksen linjaamat sopeutustoimet. Lisäksi kunnat ja kuntayhtymät jatkavat toimintansa tehostamista sekä omia sopeutustoimiaan. Kuntatalouden alijäämän ennustetaan jälleen kasvavan vuosina 2018 ja 2019. Väestön ikääntyminen lisää hoito- ja hoivapalvelujen tarvetta ja siten menot kääntyvät kasvuun vuonna 2018. Menopaineet helpottavat kuitenkin vuodesta 2020 lähtien, mikäli sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävät siirtyvät maakunnille. Myös kuntien verotulojen kasvu on jäämässä vaatimattomaksi vuosina 2017 ja 2018.

Kuntien ja kuntayhtymien toimintamenot olivat 37,3 miljardia euroa vuonna 2016. Vuonna 2017 niiden arvioidaan laskevan 2,5 prosentilla, mutta nousevan 1,5 prosentilla vuonna 2018. Toimintatulot olivat 9,5 miljardia euroa vuonna 2016. Vuonna 2017 niiden arvioidaan laskevan 2 prosentilla ja nousevan 1,2 prosentilla vuonna 2018. Vuonna 2017 toimintamenoja ja -tuloja sekä valtionosuuksia pienentää perustoimeentulotuen siirto Kelalle sekä kiky-sopimus.

Vuonna 2016 kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tilikauden tulos oli 1,1 miljardia plus-salla, mikä oli 0,7 miljardia edellisvuotta parempi. Vuoden 2017 ennusteen mukaan tulos on 1,8 miljardia euroa ja 1,3 miljardia euroa vuonna 2018. Positiivisesta ennusteesta huolimatta kuntatalouden näkymät ovat edelleen varsin haasteelliset, sillä väestön ikääntyminen, valtion toimet, valtionosuuksien leikkaukset ja verotulojen vaatimaton kehitys sekä jatkossa myös kuntien omien sopeutustoimien haasteellisuus tuovat lisäpainetta kuntien taloudelliseen asemaan.

Kuntien ja kuntayhtymien lainakanta on 18,1 miljardia euroa vuonna 2016. Sen on arvioitu laskevan ja pysyttelevän 17,6 miljardissa eurossa vuosina 2017 ja 2018.

Kuntien verotulot 2015 – 2018

Alla olevassa taulukossa on esitetty kuntien verotulot vuosina 2015 – 2018.

Kuntien verotulot vuosina 2015 - 2018, mrd. €				
Verolaji	2015	2016	2017	2018
<i>Kunnallisvero</i>	18,52	18,89	18,84	18,86
<i>Yhteisövero</i>	1,64	1,54	1,81	1,88
<i>Kiinteistövero</i>	1,60	1,67	1,77	1,83
Verotulot yhteensä	21,77	22,10	22,42	22,57
Muutos, %:				
<i>Kunnallisvero</i>	1,8	2,0	-0,3	0,1
<i>Yhteisövero</i>	12,3	-6,3	17,7	3,9
<i>Kiinteistövero</i>	6,1	4,1	6,0	3,4
Verotulot yhteensä	2,9	1,5	1,5	0,7
<i>Tuloveroprosentti, keskim.</i>	19,82	19,86	19,90	19,86
<i>Yhteisöveroprosentti</i>	20,0	20,0	20,0	20,0
<i>Osuus yhteisöverosta, %</i>	36,87	30,92	30,34	31,35

Lähde: Vuodet 2015 - 2016 Tilastokeskus, vuosien 2017 – 2018 arviot Kuntaliitto

Vuoden 2016 merkittävä yhteisöveron lasku johtui suurelta osin siitä, että kuntien määräaikainen viiden prosenttiyksikön korotus päättyi.

Vuodelle 2018 kunnallisveroprosenttejaan korottaa 53 kuntaa, kun vuodelle 2017 korottajia oli 47. Veroprosenttejaan laskee 6 kuntaa, kun edellisvuonna laskijoita oli 14. Näiden seurauksena keskimääräinen tuloveroprosentti laskee 19,90 prosentista 19,86 prosenttiin. Keskimääräinen tuloveroprosentti laskee ensimmäisen kerran 2000 -luvulla.

Kuntaliiton ennusteen mukaan kuntien verotulojen kasvu jää varsin vaatimattomaksi vuonna 2018. Kunnallisverot kasvavat keskimäärin vain 0,1 prosenttia, yhteisöverot 3,9 prosenttia ja kiinteistöverot 3,4 prosenttia. Kokonaisuutena kuntien ennakoitaan saavan verotuloja 22,6 miljardia euroa, jossa kasvua edelliseen vuoteen on 0,7 prosenttia.

Kuntien valtionosuudet

Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saataisuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa kohtuullisella verorasitteella. Tämä toteutetaan tasaamalla palvelujen järjestämisen kustannus- ja tarve-eroja sekä kuntien välisiä tulopohjaeroja. Kustannuserojen tasauksen laskentaperusteena ovat asukasmäärän ja ikärakenteen lisäksi erilaiset olosuhdetekijät.

Kuntien verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus on toinen peruspalvelujen valtionosuuteen sisältyvä kuntien tulopohjaa tasaava osa. Tasaus perustuu kunnan laskennalliseen verotuloon, joka lisää tai vähentää kunnalle myönnettyä valtionosuutta. Tasauksen perusteena olevaan kunnan laskennalliseen verotuloon sisältyvät kunnallisvero ja kunnan osuus yhteisöveron tuotosta. Tasausta laskettaessa käytetään koko maan keskimääräistä kunnallisveroprosenttia, joten yksittäisen kunnan veroprosentin muutoksella ei ole vaikutusta kunnan saaman tasauslisän tai maksaman tasausvähennyksen määrään.

Kuntien valtionosuusrahoitus muodostuu kahdesta osasta; valtiovarainministeriön hallinnoimasta kuntien peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimasta opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta. Nykyinen peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmä otettiin käyttöön vuoden 2015 alusta, opetus- ja kulttuuriministeriön järjestelmä säilyi ennallaan.

Kuntien uusi peruspalvelujen valtionosuus muodostuu seuraavasti:

- + Kunnan peruspalvelujen laskennallinen kustannus eli sosiaali- ja terveystoimen, esi- ja perusopetuksen sekä kirjasto- ja kulttuuritoimen laskennalliset perusteet (ikä rakenne, sairastavuus, työttömyysaste, kaksikielisyys, vieraskielisyys, asukastiheys, saaristo ja koulutustausta)
- kunnan asukaskohtainen omarahoitusosuus
- = *valtion osuus laskennallisiin kustannuksiin*
- + lisäosat (syrjäisyys, saamelaisten kotiseutulisä ja työpaikkaomavaraisuus)
- +/- valtionosuuteen tehtävät vähennykset ja lisäykset
- +/- vuoden 2015 järjestelmämuutoksen tasaus (nk. siirtymätasaus)
- +/- verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus
- = **kunnan peruspalvelujen valtionosuus**

Laskennallisen osan valtionosuus saadaan vähentämällä kuntakohtaisesta laskennallisten kustannusten yhteismäärästä kunnan omarahoitusosuus, joka on kaikille kunnille asukasta kohti yhtä suuri. Kuntaliiton antaman ennakkotiedon mukaan vuonna 2018 kunnan asukaskohtainen omarahoitusosuus on 3.599,08 euroa. Kun vuoden 2017 omarahoitusosuus on 3.627,37 euroa, laskee kunnan asukaskohtainen omarahoitusosuus 28,29 eurolla. Peruspalvelujen valtionosuusprosentti on 25,34 (25,23 vuonna 2017), joten se kasvaa 0,11 prosenttiyksiköllä.

Vuoden 2015 alusta käyttöön otettuun peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmään sisältyy viiden vuoden siirtymäkausi, jonka aikana kuntien valtionosuuden muutos tasataan siten, että järjestelmän voimaantulovuonna 2015 muutos voi olla enintään +/- 50 euroa asukasta kohti, vuonna 2016 +/- 100 euroa, vuonna 2017 +/- 180 euroa, vuonna 2018 +/- 260 euroa ja vuonna 2019 +/- 380 euroa.

Merkittävimmät muutokset vuoden 2018 peruspalvelujen valtionosuuksiin tulevat kilpailukyky sopimuksesta, minkä vuoksi valtionosuutta vähennetään 118 milj. euroa (-22 €/asukas) ja veromenetysten kompensatiosta, joka lisää valtionosuutta 131 milj. euroa.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiseen valtionosuusrahoitukseen sisältyy koulutuksen ylläpitäjille myönnettävä lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen yksikköhin tarahoitus. Näiden lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää perusopetukseen oppilaskohtaista lisärahoitusta (pidennetty oppivelvollisuus, lisäopetus, maahanmuuttajien perusopetukseen valmistava opetus, pidennetty oppivelvollisuus ja joustava perusopetus) ja rahoituksen muuhun opetus- ja kulttuuritoimintaan (kansalaisopisto, musiikkiopisto, liikunta, nuorisotyö ja museo). Kuntaliiton ennakkotiedon mukaan opetus- ja kulttuuritoimen kunnan asukaskohtainen omarahoitusosuus on 255 euroa. Vuonna 2017 se on 254,32 euroa.

RAAHEN KAUPUNGIN VUODEN 2018 TALOUSARVION JA VUOSIEN 2019 – 2020 TALOUSSUUNNITELMAN LÄHTÖKOHDAT JA SISÄLTÖ

Kaupunkistrategia

Raahen kaupunginvaltuusto on 30.10.2017 hyväksynyt Raahen kaupungin strategian vuosille 2017 – 2021. Strategian kantavat ajatukset ovat: **elinvoimainen, lapsiystävällinen, osaava, oudosti houkutteleva, yksi yhteinen Raaha**. Strategia ulottuu koko kaupunkikonsernin tasolle ja kantavat ajatukset ohjaavat tulevaisuuden Raahen rakentamista.

Kantavat ajatukset

Tarkennetussa strategiakehikossa on raahelaisittain avattu kantavien ajatusten sisältöä. Strategiakehikon reunoilla esitettyjä, kaikissa kantavissa asioissa mukana olevia teemoja arvioidaan tavoitteiden ja toimenpiteiden kautta, ja ne muodostavat perusteet, mahdollisuudet ja rajoitteet valittujen tavoitteiden toteutumiselle ja toiminnan suunnittelulle.

Tarkennettu kehikko

Kaikissa asioissa mukana olevat teemat:

- *Kansainvälistyminen*: Raahen kansainvälistyminen suurhankkeiden myötä. Kansainvälistyminen huomioidaan kaupungin palveluissa, markkinoinnissa ja viestinnän suunnittelussa.
- *Digitalisaatio*: Palvelut siirretään verkkoon, kun se on järkevää. Raahen kaupunki ottaa käyttöön asiakaspalautejärjestelmän.
- *Kestävä kehitys (sosiaalinen, taloudellinen, ympäristöllinen)*: Kaupunkikonsernin palvelut ja toimet ovat kestävän kehityksen periaatteiden mukaisia. Vastuullisuudellamme varmistamme toimivan ja terveellisen ympäristön tuleville sukupolville. Talous on pitkällä aikajänteellä ylijäämäinen.
- *Strategia on kaikkien raahelaisten strategia* – sen tekee ja toteuttaa koko henkilöstö, se innostaa ja ohjaa kaupunkilaisia tekoihin. Kaupunki käy tiivistä vuoropuhelua yritysten ja oppilaitosten kanssa. *Kaupunkikonsernin jokainen työntekijä tuntee ja toteuttaa strategiaa omassa työssään. Konsernin viestintä on tarkoitusta palvelevaa ja positiivista kaupunkikuvaa aktiivisesti luovaa.*
- *Erottuminen*: Raahen kaupunki on teräksinen aarrekaupunki, joka tukeutuu rikkaaseen historiaan, elävään maaseutuun, vanhaan kaupunkiin, luontoon, merellisyyteen, terästeollisuuteen ja myös tarinakulttuuriin. Näiden tekijöiden summana meidän kaupunki on oudosti houkutteleva kaupunki, jonka vetovoima perustuu kokonaisuuteen. Meidän jalometallimme on teräs ja aarteemme ovat ihmiset.
- *Talous tasapainoon*: Huomioidaan taloudellinen realismi. Kaikkien toimintojen tulee perustua talousarviossa osoitettuun perusteisiin. Eryistä huomiota kiinnitetään velkamäärän vähentämiseen. Lisävelkaantumista yli takaisinmaksukyvyyn ei sallita. Me emme siirrä tämän sukupolven velkaa tuleville sukupolville. Raahen kaupunkikonsernin velkaantuminen on suunnitelmallista ja hallittua perustuen lainojen takaisinmaksukykyyn. Lainojen takaisinmaksukykyyn mahdollistamiseksi on tulojen ja menojen suhteen oltava ylijäämäinen.
- *Paikat ja vyöhykkeet*: Kehittäminen konkretisoituu muutamaan valittuun kohteeseen. Yhteistyötä tehdään verkostoissa sekä valittujen kumppanien kanssa. Hanhikivi 1 hyödynnetään täysimääräisesti.
- *Kokeilukulttuuri*: Mahdollistetaan aktiivinen osallistuminen ja tehdään nopeita kokeiluja. *Kaupunkikonsernin jokainen työntekijä on kokeilukulttuurin edelläkävijä. Kokeilukulttuuri lävistää organisaation ja voidaan ottaa käyttöön seuraavasti: Koko kaupunkikonsernilla on lupa yrittää ja kokeilla (myös erehtyä) toiminnallisesti ja taloudellisesti perusteltavia toimenpiteitä. Pienet kokeilut ja kehittämistoimenpiteet (ideat) toteutetaan työpisteissä. Suuremmat kokeilut tehdään yksikön esimiehen luvalla. Organisaation osia koskevat toimenpiteet hyväksytetään hallintosäännön mukaisesti asiasta päättävällä toimielimellä. Hyvistä ja vaikuttavista ideoista – pienistä tai suurista – huomioidaan aloitteen tekijä tai yksikkö.*

Strategia viedään eri yksiköihin hallituksen ja lautakuntien kautta sekä muutetaan teoiksi vastuuttamalla ja osaamispotentiaalin hyödyntämisellä. Kaupunkikonsernin jokainen työntekijä tuntee ja ymmärtää strategian mukaiset tavoitteet ja osaa arvioida tavoitteiden ja lävistävien teemojen avulla vaikutukset omassa työssään. **Jokainen kaupungin työntekijä on asiakaspalvelutehtävässä.** Jokaisella on lupa ideoida toimintaansa ja ympäristöään paremmaksi ja toimivammaksi. Osaamispotentiaalin aktivoiminen ja ideakulttuuri jalkautetaan ko-

ko organisaatioon. Arvioinnissa kehityskeskustelut ovat merkittävässä roolissa ja ne käydään kaikkien kanssa.

Strategian tavoitteet ovat pitkän aikajänteen tavoitteita ja niitä arvioidaan vähintään kerran valtuustokaudessa. Strategiaa toteutetaan ja täsmennetään talousarvion suunnittelukauden päämäärien määrittämisen ja strategisten tavoitteiden kautta, talousarvion toimeenpanosuunnitelmin, omistajapoliittisin ohjauksin, henkilöstösuunnitelmin sekä hallintosäännön ja hyvinvointikertomuksen avulla.

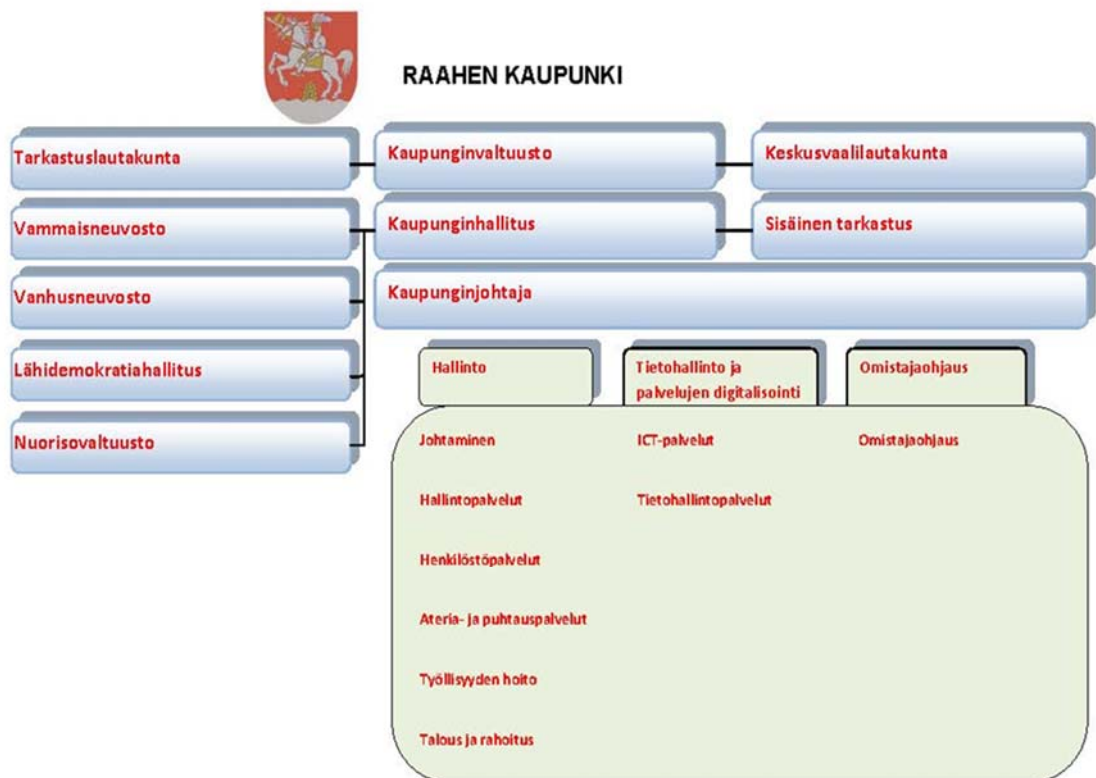
Talousarvion tavoitteet

Talousarviossa esitetyt tavoitteet on tullut asettaa kaupunkistrategiaan pohjautuen. Niiden on tullut kattaa tehtäväalueen perustehtävät ja niiden tulee olla toteutettavissa niihin osoitetuilla resursseilla. Tavoitteiden on tullut painottaa toiminnan tuottavuutta.

Talousarvion käyttötalouso-sassa on tullut antaa toimieliin ja tulosaluetasolla palvelutoiminnan kuvaus sekä strategiasta johdetut, koko taloussuunnitelmakaudelle ulottuvat keskeiset toimintaa ohjaava tavoitteet. Näihin sekä strategiaan pohjautuen on tullut asettaa talousarviovuotta 2018 koskevat tarkennetut tavoitteet ja tavoitteiden mittarit/tunnusluvut sekä niiden tavoitetasot. Toimielintason tavoitteet ovat valtuustoon nähden sitovia ja tulosaluetason tavoitteet ovat sitovia toimielimeen nähden.

Hallinto- ja organisaatorakenne sekä henkilöstö

Raahen kaupunginvaltuusto on 14.12.2015 hyväksynyt uuden hallinto- ja organisaatorakenteen, joka otettiin käyttöön 1.6.2017. Seuraavana on kuvaus rakenteesta.

RAAHEN KAUPUNKI

Talousarvioon sisältyvässä henkilöstösuunnitelmassa on esitetty vakinaisen henkilöstön määrä toimialoittain/tulosalueittain vuosina 2016 – 2020 henkilötyövuosina lukuun ottamatta opettajia, joiden osalta henkilöstön määrä on esitetty lukumääränä. Suunnitelman mukaan henkilöstön määrä hieman lisääntyy suunnitelmakauden aikana.

Taloussuunnitelmaan ei sisälly rakenteellisia muutoksia. Valtakunnallisen sote- ja maakuntauudistuksen mahdollista toteutumista vuoden 2020 alusta lukien ei ole otettu huomioon vuoden 2020 talous- ja henkilöstösuunnitelmissa.

Taloudelliset lähtökohdat

Vaikka uuden taloussuunnitelman laadinnan taloudellinen lähtökohta on jälleen edellisvuotta parempi, antoi kaupunginhallitus kuluvaan vuoden syyskuussa toimielimille vuoden 2018 talousarvion ja vuosien 2019 – 2020 taloussuunnitelman laadintaohjeet, joiden mukaan vuoden 2017 alkuperäinen talousarvio annettiin käyttötalouden raamiksi huomioiden vuodelle 2017 kohdistuneet kertaluontoiset erät. Kaupunginhallituksen antaman raamin lähtökohtana olivat kuntalain velvoitteet talouden tasapainosta sekä kaupunkistrategian taloudellisen realismin edellytykset velkamäärän saamiseksi laskuun suunnitelmakaudella.

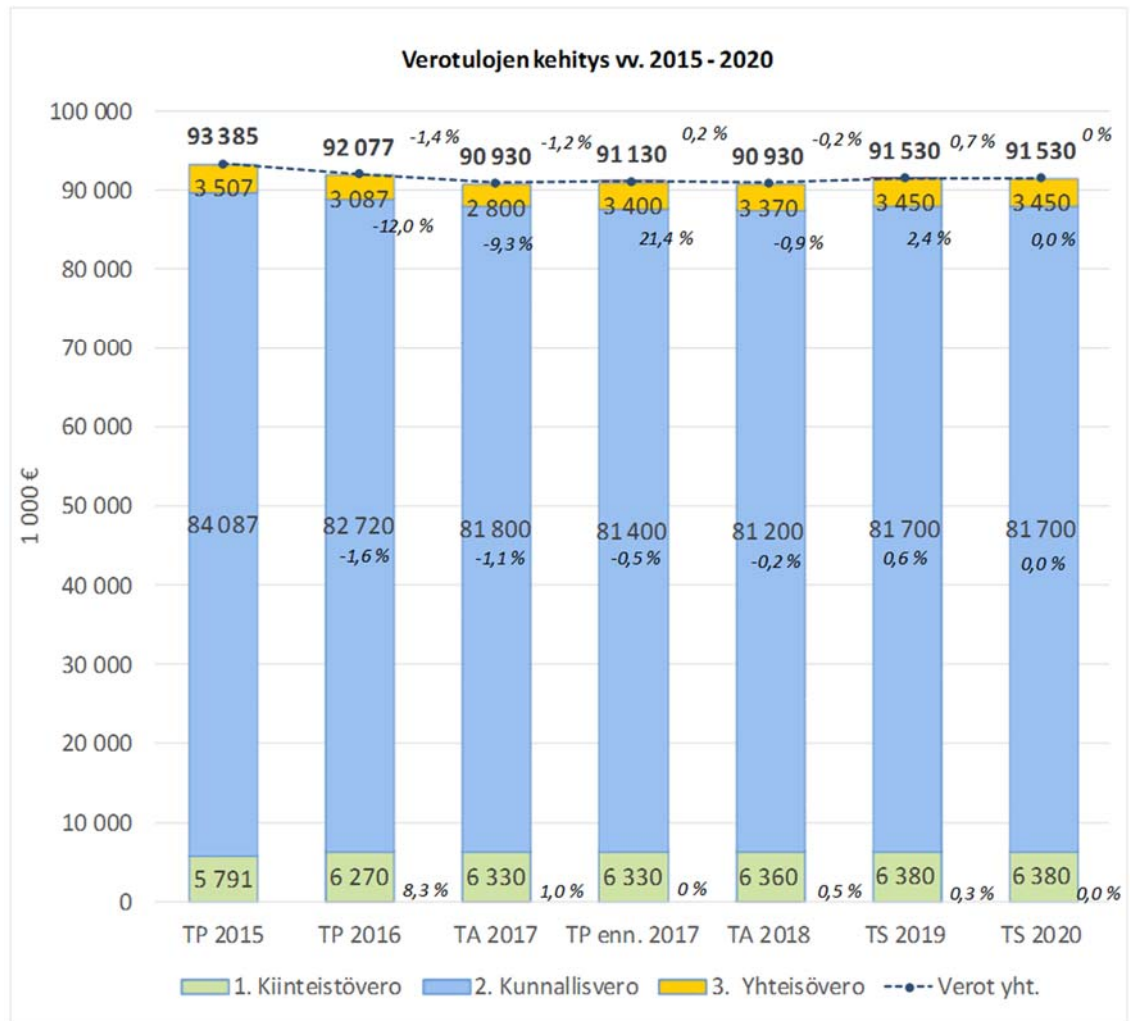
Raahen kaupungin vuoden 2016 tilinpäätökseen syntyi kumulatiivista ylijäämää 7,3 milj. euroa. Kun vuoden 2017 tilinpäätökseen on muodostumassa talousarviossa ennakoitua 1,3 milj. euron ylijäämää parempi, antaa tämä hyvät lähtökohdat myös tulevalle taloussuunnitelmakaudelle. Raahen kaupungin talous on kehittynyt positiiviseen suuntaan pitkäjänteisen ja määrätietoisen taloussuunnittelun ja tiukan taloudenpidon ansiosta. Nykyinen taloussuunnitelma tukee tätä positiivista kehityssuuntaa ja kestäväen talouden saavuttamista sekä velkamäärän kasvun taittumista.

Toimintatuotot

Vuonna 2018 käyttötalouden toimintatuloja on arvioitu kertyvän 27,4 milj. euroa. Kun vuonna 2017 toimintatuloja on ennakoitu kertyvän 29,0 milj. euroa, vähenevät tulot 1,6 milj. eurolla. Tästä suurin osa eli 1,3 milj. euroa johtuu siitä, että valtiovarainministeriön vuodesta 2013 lukien maksama Raahen kaupungin ja Vihannin kunnan kuntaliitoksesta johtuva valtionosuuksien menetysten kompensatio jää pois vuodesta 2018 lukien.

Verotulot

Vuonna 2018 on verotuloja arvioitu kertyvän 90,9 milj. euroa eli saman verran kuin vuonna 2017. Seuraavassa kaaviossa on esitetty Raahen kaupungin verotulojen kehittyminen vuosina 2015 - 2020.

Vuonna 2018 kunnallisveroja ennakoidaan kertyvän 0,2 milj. euroa vähemmän kuin vuoden 2017 tilinpäätösennusteessa eli verokertymän ennakoidaan pysyvän lähes samalla tasolla. Vaikka syksyn 2017 aikana on asukasluvun ja työttömyysasteen kehityksessä positiivinen suunta, on veroennusteen taustalla oletettava, että ne pysyvät nykyisellä tasolla.

Yhteisöveroja arvioidaan kertyvän 3,4 milj. euroa vuonna 2018, mikä on vuoden 2017 tilinpäätösennusteen tasolla. Kiinteistöveroja ennakoidaan kertyvän hieman kuluvaan vuoteen enemmän. Ennusteessa ei ole huomioitu mahdollista tuulivoimalaitoksia koskevaa kiinteistöveromuutosta.

Raahen kaupunginvaltuusto on 13.11.2017 määrännyt vuoden 2018 tuloveroprosentiksi 21,00 sekä kiinteistöveroprosentit seuraavasti:

Kiinteistön käyttötarkoitus:	vero-%
- vakituiset asuinrakennukset	0,50 %
- muut kuin vakituiset asuinrakennukset	1,00 %
- rakentamaton rakennuspaikka	3,00 %
- yleinen kiinteistöveroprosentti	1,00 %
- yleishyödylliset yhteisöt	0,00 %
- voimalaitokset	3,10 %

Kaupunginvaltuusto nosti voimalaitosten kiinteistöveroprosentin 2,85 prosentista 3,10 prosenttiin, muilta osin prosentit pysyivät entisinä.

Suunnitelmavuosina 2019 ja 2020 on verotulojen arvioitu kasvavan varsin maltillisesti. Ennakoinnissa on huomioitu Kuntaliiton ennuste, minkä lisäksi on pyritty huomioimaan paikallinen työllisyyden ja toimeliaisuuden kehittyminen. Ennusteen tekemiseen liittyy monia epävarmuustekijöitä, kuten työllisyyden ja kokonaistalouden kehittyminen sekä valtion toimet. Suunnitelmakauden verot on arvioitu nykyisillä veroprosenteilla.

Sote- ja maakuntauudistuksen toteutuessa vuonna 2020, laskevat kuntien tuloveroprosentit tämän hetken tiedon mukaan 12,3 prosenttiyksiköllä vuonna 2020. Tämä johtuu sote- ja maakuntahallinnon rahoituksen järjestämisestä. Tuloveroprosentin laskua ei ole huomioitu vuoden 2020 verotulojen arvioinnissa.

Valtionosuudet

Alla olevassa taulukossa on esitetty Raahen kaupungin valtionosuuksien kehitys vuosina 2015 – 2018.

Valtionosuudet vv. 2015 - 2018						
(1.000 €)	2015 TP	2016 TP	2017 Päätös	2018 TA	Muutos 18/17 € %	
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus:						
+ Ikärakenne		92 483	90 869	90 116	-753	-0,8
+ Sairastavuus		39 567	38 870	39 014	144	0,4
+ Muut laskennalliset kustannukset		4 595	4 460	4 431	-29	-0,7
= Kunnan peruspalvelujen laskennallinen kustannus	131 848	136 646	134 199	133 561	-638	-0,5
- Kunnan omarahoitusosuus:						
-3 520,93 €/asukas x 25 507 as. (vo-% 25,44)	-89 808					
-3 636,07 €/asukas x 25 383 as. (vo-% 25,61)		-92 294				
-3 627,37 €/asukas x 25 165 as. (vo-% 25,23)			-91 283			
-3 599,08 €/asukas x 25 010 as. (vo-% 25,34)				-90 013	1 270	-1,4
= valtion osuus laskennallisiin kustannuksiin	42 040	44 352	42 916	43 548	632	1,5
+ Lisäosat (työpaikkaomavaraisuus)	1 191	1 194	1 166	1 220	54	4,6
+/- Voiteen tehtävät vähennykset ja lisäykset, netto	4 542	5 372	4 420	4 046	-374	-8,5
+/- Vuoden 2015 järjestelmämuutoksen tasaus	-5 398	-4 115	-2 062	-10	2 052	-99,5
+/- Verotulotasaus	9 191	9 185	9 965	10 637	672	6,7
1. Peruspalvelujen valtionosuus yhteensä	51 566	55 988	56 405	59 441	3 036	5,4
2. Opetus- ja kulttuuritoimen muut vo:t	-3 028	-2 620	-1 801	-1 801	0	0,0
Valtionosuudet yhteensä	48 538	53 368	54 604	57 640	3 036	5,6
Valtionosuudet euroa/asukas	1 929	2 134	2 170	2 305	135	6,2

Ennakollisten tietojen mukaan Raahen kaupunki saa peruspalvelujen valtionosuutta noin 3,0 milj. euroa (5,6 %) enemmän kuin vuonna 2017. Muutos ja sen poikkeamat on esitetty yllä olevassa taulukossa. ”Muut laskennalliset kustannukset” -erä sisältää työttömyyden perusteella laskettua valtionosuutta 2,2 milj. euroa, vieraskielisyyden perusteella 1,0 milj. euroa, asukastiheyden perusteella 0,7 milj. euroa ja koulutustaustan perusteella 0,5 milj. euroa.

Vuonna 2018 kuntien valtionosuusprosentti on ennakkotietojen mukaan 25,34 ja asukaskohmainen omarahoitusosuus 3.599,08 euroa, mikä on 28,29 euroa pienempi kuin vuonna 2017.

Valtionosuuteen tehtävät vähennykset ja lisäykset – erä nettona on 4,0 milj. euroa. Tähän sisältyy valtionosuutta vähentäviä eriä yhteensä 4,0 milj. euroa, joista merkittävimpiä ovat kilpailukykysovimuksen vaikutus valtionosuuteen 2,1 milj. euroa ja perustoimeentulotuen siir-

ron vaikutus Kelalle 1,0 milj. euroa. Valtionosuutta lisääviä eriä on yhteensä 8,0 milj. euroa, josta veromenetysten kompensatiot vuosilta 2010 – 2014 ovat yhteensä noin 3,6 milj. euroa ja veroperustemuutosten vaikutukset vuosilta 2015 – 2018 ovat yhteensä 3,9 milj. euroa.

Vuonna 2015 käyttöön otetun nykyisen valtionosuusjärjestelmän siirtymäkausi on viisi vuotta, jonka aikana kunnan valtionosuuksien muutoksen vaikutusta tasataan siten, että vuonna 2015 muutoksen vaikutus on enintään +/- 50 €/asukas, vuonna 2016 +/- 100 €/asukas, vuonna 2017 +/- 180 €/asukas, vuonna 2018 +/- 260 €/asukas ja vuonna 2019 +/- 380 €/asukas. Raahen osalta tämä on tarkoittanut sitä, että uuden järjestelmän mukaiset valtionosuudet tulevat täytenä neljäntenä vuonna eli vuonna 2018.

Uuden peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän järjestelmämuutoksen tasaus Raahen osalta oli 260 €/asukas eli 6,6 milj. euroa. Siirtymäajan vuoksi Raahen valtionosuutta on vähennetty siten, että vuonna 2015 vähennys oli 5,4 milj. euroa, vuonna 2016 vähennys oli 4,1 milj. euroa ja vuonna 2017 vähennys oli 2,1 milj. euroa. Vuonna 2018 vähennystä ei juuri ole ja se lisää valtionosuutta noin 2,0 milj. eurolla.

Opetus- ja kulttuuritoimen muiden valtionosuuksien määrän on arvioitu pysyvän vuoden 2017 tasolla. Kuntaliiton arvion mukaan kunnan asukaskohtainen omarahoitusosuus on 255 euroa (254,32 euroa vuonna 2017), joten arvioitu omarahoitusosuuden muutos vaikuttaa Raahen osalta 17.000 euroa. Suurimmassa osassa kuntia opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuserä on miinusmerkkinen, koska kunnan asukaskohtainen omarahoitusosuus on suurempi kuin myönnetty valtionosuudet.

Kokonaisuutena Raahen kaupungin vuoden 2018 valtionosuudet ovat ennakkotiedon mukaan yhteensä 57,6 milj. euroa kun ne vuonna 2017 ovat tämän hetken päätösten mukaan 54,6 milj. euroa. Asukaskohtainen valtionosuus kasvaa 135 eurolla eli 6,2 prosentilla. Valtiovarainministeriö sekä opetus- ja kulttuuriministeriö antavat päätöksensä valtionosuusrahoituksesta joulukuun lopussa.

MENOT

Vuoden 2018 toimintakulut ovat yhteensä 167,0 milj. euroa eli menot pysyvät vuoden 2017 tasolla. Kun hyvinvointikuntayhtymän maksuosuus on noin 0,7 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2017 talousarviossa, pienenevät menot kaupungin oman toiminnan osalta vastaavalla summalla.

Henkilöstömenojen on arvioitu olevan 46,1 milj. euroa vuonna 2018. Vuoden 2017 talousarviossa ne ovat 46,9 milj. euroa, joten menot vähenevät 0,8 milj. eurolla. Eläkemenoperusteiset ja varhemaksut ovat ennakkotiedon mukaan noin 1,0 milj. euroa pienemmät kuin vuonna 2017.

Vuonna 2018 käyttötalouden toimintakate on -139,2 milj. euroa, mikä on vuoden 2017 talousarvion mukaista toimintakatetta noin 1,5 milj. euroa heikompi.

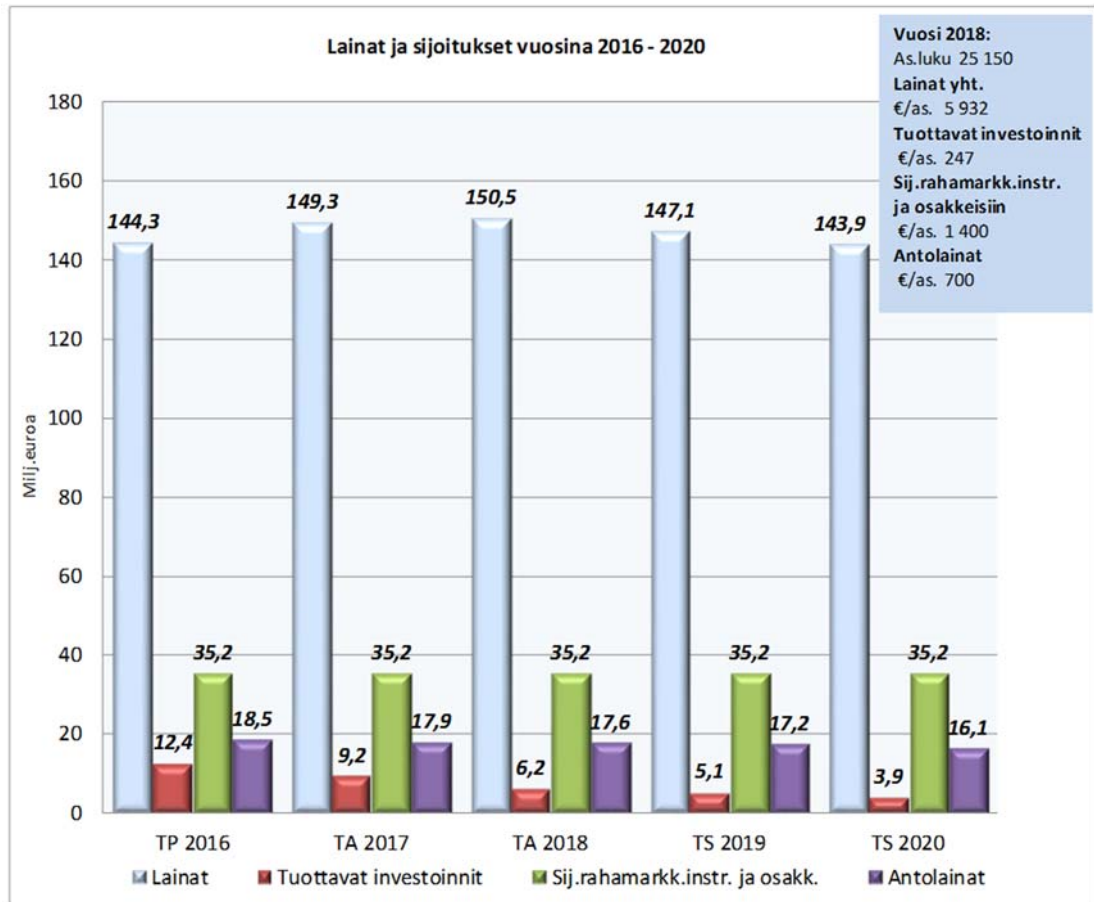
Vuoden 2018 investointimenot ovat 14,1 milj. euroa. Kun investointitulot ovat 1,3 milj. euroa, ovat nettoinvestoinnit 12,8 milj. euroa. Suurin yksittäinen hanke on Antinkankaan koulun ja päiväkodin rakentaminen, joka toteutetaan vuosien 2016 – 2018 aikana. Hankkeen kustannusarvio on 14,6 milj. euroa, josta vuodelle 2017 kohdentuu 7,2 milj. euroa ja vuodelle 2018 vielä 4,0 milj. euroa. Katujen ja uusien kaavoitettujen asuin- ja teollisuusalueiden kunnallistekniikan rakentamiseen on varattu noin 2,7 milj. euroa sekä Mettalan kiertoliittymän rakentamiseen 1,8 milj. euroa ja Kantatie 88 – Oravajärventien liittymän rakentamiseen 0,6 milj. euroa.

Suunnitelmakauden 2018 – 2020 investointiohjelma on nettona yhteensä 29,1 milj. euroa. Investointiohjelmaan sisältyy sekä Vihannin että Saloisten monitoimitalojen suunnitteluraha vuodelle 2018. Näiden hankkeiden toteutus- ja rahoitusmallista valtuusto päättää erikseen.

LAINAT JA MAKSUVALMIUS

Mikäli Raahen kaupungin vuoden 2017 talousarvio toteutuu suunnitelman mukaisesti, on lainamäärä vuoden lopussa 149,3 milj. euroa, mikä on 5,0 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2016. Tulevan taloussuunnitelmakauden aikana lainamäärä pienenee 5,4 milj. eurolla. Vuoden 2020 lainamäärä on 143,9 milj. euroa.

Vuonna 2017 maksuvalmiutta on ylläpidetty kuntatodistusohjelmalla eli lyhytaikaisella lainalla. Raahen kaupungin lyhytaikaisen lainan keskiporkko vuoden 2017 lokakuussa oli -0,207 prosenttia (-0,016 prosenttia lokakuussa 2016) ja pitkäaikaisten lainojen keskiporkko 0,808 prosenttia (0,904 prosenttia lokakuussa 2016) ilman korkosuojausten kustannusvaikutusta.

TALOUSARVION SITOVUUS

Käyttötalouden määrärahojen sitovuus valtuustoon nähden on toimielimen menojen ja tulojen erotus, netto, eli toimintakate. Toimielimille ja konserniyhteisöille asetetut tavoitteet ovat sitovia valtuustoon nähden. Käyttötalousoosassa on toimielinten lisäksi esitetty lisäinformaationa tulosalueiden tavoitteet sekä määrärahat muodossa; tulot, menot, netto. Tulosalueiden tavoitteet sekä tulojen ja menojen erotus, netto eli toimintakate ovat sitovia toimielimeen nähden. Tarvittaessa toimielin hyväksyy toimielimen sisällä tehtävät määrärahojen siirrot tulosalueelta toiselle.

Talousarvion tuloslaskelmaosassa valtuustoon nähden sitovia eriä ovat verotulot ja valtionosuudet sekä rahoitustuottojen ja -kulojen erotus, netto. Tuloslaskelmaosan tavoitteet ja tunnusluvut ovat valtuuston nähden sitovia.

Talousarvion rahoitusosassa valtuustoon nähden sitovia eriä ovat antolainauksen muutokset ja lainakannan muutokset sekä tavoitteet ja tunnuslukujen tavoitearvot.

Investointiosan sitovuus valtuustoon nähden on pääsääntöisesti hankkeen meno. Tuloja sisältävien hankkeiden sitovuus on esitetty määrärahojen yhteenvetotaulukossa sivulla 84.

Valtuustoon nähden sitovat erät on talousarviossa merkitty: = valtuustoon nähden sitova.

TALOUSARVION KÄYTTÖOHJEET JA TIETOJEN VERTAILTAVUUS

Tarkemmat määräykset ja ohjeet talousarvion käytöstä annetaan kaupunginhallituksen talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa sekä toimielinten vahvistamissa käyttösuunnitelmissa.

Käyttöomaisuuden poistoperusteina käytetään kaupunginvaltuuston 29.3.2010 § 14 ja 29.3.2010 § 15 hyväksymää poistosuunnitelmaa.

Vertailuvuosina esitetyt tiedot ovat vertailukelpoisia.

TULOSLASKELMA

TALOUSARVION TULOSLASKELMAOSA					
ULKOINEN					
1.000 €	TP 2016	TA/KS 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
		+ muutos			
Myyntituotot	8 750	8 693	9 123	8 768	8 675
Maksutuotot	2 063	1 931	1 857	1 857	1 857
Tuet ja avustukset	3 393	3 285	1 815	1 472	1 269
Vuokratuotot	5 294	4 951	4 925	4 925	4 925
Muut tuotot	715	716	799	766	753
Toimintatuotot:	20 215	19 576	18 519	17 788	17 479
Valmistus omaan käyttöön	473	381	381	381	381
Henkilöstökulut	-46 702	-46 854	-46 094	-45 734	-45 554
Palvelujen ostot	-94 286	-95 258	-96 243	-95 939	-95 755
Aineet, tarvikk. ja tav.	-6 875	-6 683	-6 740	-6 698	-6 696
Avustukset	-6 336	-6 196	-6 148	-6 138	-6 138
Vuokrat	-1 975	-2 105	-2 310	-2 164	-2 161
Muut kulut	-162	-481	-528	-487	-454
Toimintakulut:	-156 336	-157 577	-158 063	-157 160	-156 758
Toimintakate	-135 648	-137 620	-139 163	-138 991	-138 898
Verotulot	92 077	90 930	90 930	91 530	91 530
Valtionosuudet	53 368	54 685	57 640	57 640	57 640
Rahoitustuotot ja -kulut:					
Korkotuotot	563	600	570	560	550
Muut rahoitustuotot	2 678	2 000	3 450	3 450	3 500
Korkokulut	-388	-800	-600	-800	-1 000
Muut rahoituskulut	-1 706	-1 500	-1 850	-2 800	-2 800
Rah.tuotot ja -kulut, netto	1 147	300	1 570	410	250
Vuosikate	10 944	8 295	10 977	10 589	10 522
Poistot	-7 249	-6 939	-6 301	-6 160	-6 079
Arvonalentumiset	2				
Tilikauden tulos	3 697	1 356	4 676	4 429	4 443
Poistoeron muutos	2 395				
Tilikauden yli-/alijäämä	6 092	1 356	4 676	4 429	4 443
Tavoitteet ja tunnusluvut:					
Toimintatuotot / Toimintamenot, %	13,0	12,4	11,7	11,3	11,2
Vuosikate / Poistot, %	151,0	119,5	174,2	171,9	173,1
Vuosikate, €/asukas	438	330	436	420	416
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	7 279	8 635	13 311	17 740	22 183
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	291	344	529	704	877
Asukasmäärä vuoden lopussa	25 010	25 100	25 150	25 200	25 300
= valtuustoon nähden sitova					

RAHOITUSLASKELMA

TALOUSARVION RAHOITUSOSA						
		TP 2016	TA 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
1.000 €			+muutos			
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	+/-	10 944	8 295	10 977	10 589	10 522
Tulorahoituksen korjaukset	+/-	-460				
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-	-14 198	-15 098	-14 092	-8 336	-8 939
Rahoitusosuudet investointimenoihin	+	400	488	704	40	25
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	+	2 910	516	541	500	500
Toiminnan ja investointien rahavirta	+/-	-404	-5 799	-1 870	2 793	2 108
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset	+/-	-1 280	617	317	382	1 082
Antolainasaamisten lisäys	-	-1 633				
Antolainasaamisten vähennys	+	353	617	317	382	1 082
Lainakannan muutokset	+/-	3 378	5 039	1 192	-3 356	-3 222
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+	0	16 400	12 500	6 000	4 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	-12 922	-11 361	-11 308	-9 356	-7 222
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+/-	16 300				
Muut maksuvalmiuden muutokset	+/-	-5 829	0			
Vaikutus maksuvalmiuteen	+/-	-4 135	-143	-361	-181	-32
Rahavarat 31.12.		36 097	35 954	35 593	35 412	35 380
Rahavarat 1.1.		40 233	36 097	35 954	35 593	35 412
Tavoitteet ja tunnuslukujen tavoitearvot						
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		-3 969	5 295	6 964	-1 505	-3 172
Lainanhoitokate		0,9	0,7	1,0	1,1	1,4
= valtuustoon nähden sitova						
Lainakanta (1 000 €)		144 269	149 308	150 500	147 144	143 922

KÄYTTÖTALOUSOSA

Käyttötalous yhteensä

1 000 €	TP 2016	TA 2017	Raami 2018	Ltk. 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Ulkoiset ja sisäiset yht.							
Myyntituotot	15 275	15 430	14 931	15 161	15 161	14 807	14 713
Maksutuotot	2 086	1 958	1 916	1 869	1 869	1 869	1 869
Tuet ja avustukset	3 413	3 285	1 647	1 816	1 816	1 472	1 269
Vuokratuotot	8 269	7 605	7 605	7 754	7 754	7 754	7 754
Muut toimintatuotot	734	738	724	821	821	788	774
Toimintatuotot yht.	29 777	29 015	26 823	27 421	27 421	26 690	26 380
Valmistus omaan käyttöön	473	381	381	381	381	381	381
Henkilöstökulut	-46 702	-46 854	-45 757	-46 094	-46 094	-45 734	-45 554
Palvelujen ostot	-100 846	-102 022	-101 950	-102 315	-102 315	-102 010	-101 827
Ostot	-6 884	-6 683	-6 625	-6 740	-6 740	-6 698	-6 696
Avustukset	-6 356	-6 218	-6 032	-6 138	-6 148	-6 138	-6 138
Vuokramenot	-4 947	-4 758	-4 758	-5 140	-5 140	-4 993	-4 990
Muut toimintakulut	-165	-481	-467	-528	-528	-488	-454
Toimintakulut yht.	-165 899	-167 017	-165 589	-166 954	-166 964	-166 061	-165 659
Toimintakate = valtuustoon nähden sitova	-135 648	-137 620	-138 390	-139 153	-139 163	-138 991	-138 898
Poistot	-7 250	-6 940	-6 940	-6 301	-6 301	-6 159	-6 079
Ulkoiset							
Myyntituotot	8 750	8 693	8 767	9 123	9 123	8 768	8 675
Maksutuotot	2 063	1 932	1 904	1 857	1 857	1 857	1 857
Tuet ja avustukset	3 393	3 285	1 647	1 816	1 816	1 472	1 269
Vuokratuotot	5 294	4 951	4 951	4 925	4 925	4 925	4 925
Muut toimintatuotot	715	716	701	799	799	767	753
Toimintatuotot yht.	20 215	19 576	17 970	18 519	18 519	17 788	17 479
Valmistus omaan käyttöön	473	381	381	381	381	381	381
Henkilöstökulut	-46 702	-46 854	-45 757	-46 094	-46 094	-45 734	-45 554
Palvelujen ostot	-94 286	-95 236	-95 753	-96 243	-96 243	-95 939	-95 755
Ostot	-6 876	-6 683	-6 625	-6 740	-6 740	-6 698	-6 696
Avustukset	-6 336	-6 218	-6 032	-6 138	-6 148	-6 138	-6 138
Vuokrat	-1 975	-2 105	-2 105	-2 310	-2 310	-2 164	-2 161
Muut toimintakulut	-162	-481	-467	-528	-528	-488	-454
Toimintakulut yht.	-156 336	-157 577	-156 741	-158 053	-158 063	-157 160	-156 758
Toimintakate	-135 648	-137 620	-138 390	-139 153	-139 163	-138 991	-138 898
Sisäiset							
Myyntituotot	6 525	6 737	6 163	6 038	6 038	6 038	6 038
Maksutuotot	23	27	12	12	12	12	12
Muut toimintatuotot	19	22	22	22	22	22	22
Avustukset	20						
Vuokratuotot	2 975	2 654	2 654	2 829	2 829	2 829	2 829
Toimintatuotot yht.	9 562	9 439	8 851	8 901	8 901	8 901	8 901
Palvelujen ostot	-6 560	-6 785	-6 197	-6 072	-6 072	-6 072	-6 072
Ostot tilikauden aikana	-8						
Avustukset	-20						
Vuokrat	-2 972	-2 654	-2 654	-2 829	-2 829	-2 829	-2 829
Muut kulut	-2						
Toimintakulut yht.	-9 562	-9 439	-8 851	-8 901	-8 901	-8 901	-8 901
Toimintakate							
Vyörytykset							
Keskushallinto	1 100	1 049	1 299	2 009	2 009	2 009	2 009
Hallintopalvelut	606	753	503				
Sivistyspalvelut	634	842	842	809	809	809	809
Tekninen toimi	566	628	628	581	581	581	581
Vyörytystulot yht.	2 906	3 273	3 273	3 399	3 399	3 399	3 399
Keskushallinto	-1 100	-1 049	-1 049	-2 009	-2 009	-2 009	-2 009
Hallintopalvelut	-606	-753	-753				
Sivistystoimi	-634	-842	-842	-809	-809	-809	-809
Tekninen toimi	-566	-628	-628	-581	-581	-581	-581
Vyörytysmenot yht.	-2 906	-3 273	-3 273	-3 399	-3 399	-3 399	-3 399
Kokonaiskustannukset	-142 897	-144 559	-145 330	-145 454	-145 464	-145 149	-144 977

10 Keskusvaalilautakunta

12 Tarkastuslautakunta

14 Kaupunginvaltuusto

10 Keskusvaalilautakunta

Vastuhenkilö: Leena Mikkola-Riekinen

1 000 €	TP 2016	TA 2017	Raami 2018	Ltk. 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Ulkoiset ja sisäiset yht.							
Myyntituotot			60	60	60	79	
Maksutuotot							
Tuet ja avustukset							
Vuokratuotot							
Muut toimintatuotot							
Toimintatuotot yht.			60	60	60	79	
Valmistus omaan käyttöön							
Henkilöstökulut		-36	-52	-92	-92	-63	
Palvelujen ostot		-7	-8	-17	-17	-12	
Ostot			-2	-2	-2	-2	
Avustukset							
Vuokramenot						-2 750	
Muut toimintakulut							
Toimintakulut yht.		-43	-61	-110	-110	-79	
Toimintakate = valtuustoon nähden sitova		-43	-1	-50	-50	0	
Poistot							
Ulkoiset							
Myyntituotot			60	60	60	79	
Maksutuotot							
Tuet ja avustukset							
Vuokratuotot							
Muut toimintatuotot							
Toimintatuotot yht.			60	60	60	79	
Valmistus omaan käyttöön							
Henkilöstökulut		-36	-52	-92	-92	-63	
Palvelujen ostot		-4	-5	-17	-17	-12	
Ostot			-2	-2	-2	-2	
Avustukset							
Vuokrat						-2 750	
Muut toimintakulut							
Toimintakulut yht.		-40	-58	-110	-110	-79	
Toimintakate		-40	2	-50	-50	0	
Sisäiset							
Myyntituotot							
Maksutuotot							
Muut toimintatuotot							
Avustukset							
Vuokratuotot							
Toimintatuotot yht.							
Palvelujen ostot		-3	-3				
Ostot tilikauden aikana							
Avustukset							
Vuokrat							
Muut kulut							
Toimintakulut yht.		-3	-3				
Toimintakate		-3	-3				
Kokonaiskustannukset	0	-43	-1	-50	-50	0	0

Palvelutoiminnan kuvaus:

Vuosina 2018 – 2020 järjestettävät vaalit:

2018

PRESIDENTINVAALI

- vaalipäivä sunnuntai 28.1.2018, mahdollisen toisen vaalin vaalipäivä sunnuntai 11.2.2018

MAAKUNTAVAALIT

- vaalipäivä lokakuussa 2018

2019

EDUSKUNTAVAALIT

- vaalipäivä sunnuntai 14.4.2019

EUROPARLAMENTTIVAALIT

- touko-kesäkuu

2020

- ei säännönmukaisia vaaleja

Ennakköäänestysten käytännön toteutus vuosina 2018 – 2019 järjestettävissä vaaleissa tapahtuu kaupungin oman ja osittain ostetun henkilökunnan toimesta. 2018 järjestettävässä presidentinvaalissa otetaan varsinaisena vaalipäivänä sähköinen vaaliluettelo käyttöön yhdellä äänestysalueella.

12 Tarkastuslautakunta

Vastuuhenkilö: Päivi Määttä

1 000 €	TP 2016	TA 2017	Raami 2018	Ltk. 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Ulkoiset ja sisäiset yht.							
Myyntituotot							
Maksutuotot							
Tuet ja avustukset							
Vuokratuotot							
Muut toimintatuotot							
Toimintatuotot yht.							
Valmistus omaan käyttöön							
Henkilöstökulut	-19	-26	-25	-25	-25	-25	-25
Palvelujen ostot	-29	-47	-49	-48	-48	-48	-48
Ostot			-1	-1	-1	-1	-1
Avustukset							
Vuokramenot	-1	-2	-2	-2	-2	-2	-2
Muut toimintakulut		-1					
Toimintakulut yht.	-49	-75	-75	-75	-75	-75	-75
Toimintakate = valtuustoon nähtävä	-49	-75	-75	-75	-75	-75	-75
Poistot							
Ulkoiset							
Myyntituotot							
Maksutuotot							
Tuet ja avustukset							
Vuokratuotot							
Muut toimintatuotot							
Toimintatuotot yht.							
Valmistus omaan käyttöön							
Henkilöstökulut	-19	-26	-25	-25	-25	-25	-25
Palvelujen ostot	-26	-43	-45	-45	-45	-45	-45
Ostot	0	0	-1	-1	-1	-1	-1
Avustukset							
Vuokrat	-1	-2	-2	-2	-2	-2	-2
Muut toimintakulut		-1					
Toimintakulut yht.	-46	-72	-72	-72	-72	-72	-72
Toimintakate	-46	-72	-72	-72	-72	-72	-72
Sisäiset							
Myyntituotot							
Maksutuotot							
Muut toimintatuotot							
Avustukset							
Vuokratuotot							
Toimintatuotot yht.							
Palvelujen ostot	-2	-4	-4	-3	-3	-3	-3
Ostot tilikauden aikana							
Avustukset							
Vuokrat							
Muut kulut							
Toimintakulut yht.	-2	-4	-4	-3	-3	-3	-3
Toimintakate	-2	-4	-4	-3	-3	-3	-3
Kokonaiskustannukset	-49	-75	-75	-75	-75	-75	-75

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Kaupungin hallinnon ja talouden tarkastuksesta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja. Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarkastuslautakunta huolehtii myös kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Suunnittelukauden 2018 – 2020 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Tarkastus- ja arviointitehtävien hoitaminen säännösten mukaisesti.
2. Arvioinnin vaikuttavuuden lisääminen.
3. Sidonnaisuuksien ilmoittamisen järjestäminen.

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2018, valtuustoon nähden sitovia

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/ Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2018
Tarkastus- ja arviointitehtävien hoitaminen säännösten mukaisesti.	1. Tarkastuksen resurssien turvaaminen	1. lakisääteiset tarkastuspäivät	57	
Arvioinnin vaikuttavuuden lisääminen.	2. Palaute raportteihin ja arviointikertomukseen nopeasti ja asianmukaisesti	2. määräaika	3 kk raportoinnista	
Sidonnaisuuksien ilmoittamisen järjestäminen	3. Rekisteritietojen ajantasaisuuden valvonta	3. muutosten vieminen valtuustoon	vähint. 2 krt/vuosi	

14 Kaupunginvaltuusto

Vastuuhenkilö: Ari Nurkkala

1 000 €	TP 2016	TA 2017	Raami 2018	Ltk. 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Ulkoiset ja sisäiset yht.							
Myyntituotot							
Maksutuotot							
Tuet ja avustukset	1 266	1 266					
Vuokratuotot							
Muut toimintatuotot							
Toimintatuotot yht.	1 266	1 266					
Valmistus omaan käyttöön							
Henkilöstökulut	-91	-97	-97	-97	-97	-97	-97
Palvelujen ostot	-41	-38	-23	-36	-36	-36	-36
Ostot	-8	-1	-1	-1	-1	-1	-1
Avustukset							
Vuokramenot	-2						
Muut toimintakulut							
Toimintakulut yht.	-141	-136	-121	-134	-134	-134	-134
Toimintakate = valtuustoon nähden sitova	1 125	1 130	-121	-134	-134	-134	-134
Poistot							
Ulkoiset							
Myyntituotot							
Maksutuotot							
Tuet ja avustukset	1 266	1 266					
Vuokratuotot							
Muut toimintatuotot							
Toimintatuotot yht.	1 266	1 266					
Valmistus omaan käyttöön							
Henkilöstökulut	-91	-97	-97	-97	-97	-97	-97
Palvelujen ostot	-22	-19	-19	-19	-19	-19	-19
Ostot	-8	-1	-1	-1	-1	-1	-1
Avustukset							
Vuokrat							
Muut toimintakulut							
Toimintakulut yht.	-121	-117	-117	-117	-117	-117	-117
Toimintakate	1 145	1 148	-117	-117	-117	-117	-117
Sisäiset							
Myyntituotot							
Maksutuotot							
Muut toimintatuotot							
Avustukset							
Vuokratuotot							
Toimintatuotot yht.							
Palvelujen ostot	-19	-19	-4	-17	-17	-17	-17
Ostot tilikauden aikana							
Avustukset							
Vuokrat	-2						
Muut kulut							
Toimintakulut yht.	-20	-19	-4	-17	-17	-17	-17
Toimintakate	-20	-19	-4	-17	-17	-17	-17
Kokonaiskustannukset	1 125	1 130	-121	-134	-134	-134	-134

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Kaupunginvaltuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta ja hyväksyy kaupungin talousarvion vuodelle 2018 sekä taloussuunnitelman vuosille 2019 - 2020 sekä asettaa toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kaupunkikonsernille.

Suunnittelukauden 2018 – 2020 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Kaupunki on aktiivisesti mukana yritysten toimintaedellytysten mahdollistajana.
2. Terveellisten ja turvallisten toimintaympäristöjen avulla tuetaan lapsiperheiden hyvinvointia.
3. Hyödynnetään vireän kaupunkikeskustan, elinvoimaisten kylien ja merellisyyden ominaispiirteitä kaupungin tunnetuksi tekemisessä.
4. Monipuolisella koulutustarjonnalla mahdollistetaan koulutuspolut peruskoulusta korkea-asteelle.
5. Kaupungin ja konsernin toiminnan ja talouden ohjaaminen niin, että talous saadaan kestäväälle pohjalle.

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2018, valtuustoon nähden sitovia

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/ Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2018
1. Ennakoivat kaavoitusratkaisut ja yrittäjyystävyäinen palvelu- asenne (asiakaslähtöisyys)	Elinkeinoelämän tonttitarjonta vastaa kysyntää	kaupungin alueelle syntynyt uusia yrityksiä	Toteutunut	
	Asiakaspalauttejärjestelmän käyttöönotto ja/tai kehittäminen	Asiakaspalautteet	Palautteet on käsitelty	
2. Terveelliset toimitilat (kestävä kehitys)	Toimitilojen suunnitelmallinen rakentaminen, peruskorjaus ja kunnossapito	Suunnitelman mukainen päätöksenteko ja toteutus	Toteutunut	
3. Vetovoimainen kaupunki (oudosti houkutteleva Raahe)	Toimivat palvelut	Asiakaspalautteet	Palautteet on käsitelty	
4. Monipuolisen verkostoyhteistyön vahvistaminen (paikat ja vyöhykkeet)	Mukanaolo moniammatillisissa verkostoissa	Uudet toimintamallit ja koulutusmahdollisuudet	Sanallinen arviointi	
5. Kestävä talous (talouden realismi)	Tilikauden tulos positiivinen	Kumulatiivinen ylijäämä	Taseen ylijäämä > edellisenä vuonna	
	Lainamäärän kasvun pysäyttäminen	Nettoinvestoinnit kateaan tulorahoituksella	Vuosikate > nettoinvestoinnit	

16 Kaupunginhallitus

16 Kaupunginhallitus

Vastuhenkilö: Ari Nurkkala

1 000 €	TP 2016	TA 2017	Raami 2018	Ltk. 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Ulkoiset ja sisäiset yht.							
Myyntituotot	11 637	11 781	11 764	11 992	11 992	11 645	11 645
Maksutuotot	10	51	9	7	7	7	7
Tuet ja avustukset	796	791	419	695	695	695	695
Vuokratuotot	1 095	1 095	1 095	1 095	1 095	1 095	1 095
Muut toimintatuotot	5	2	2	2	2	2	2
Toimintatuotot yht.	13 542	13 720	13 289	13 791	13 791	13 444	13 444
Valmistus omaan käyttöön	1						
Henkilöstökulut	-10 264	-10 435	-9 797	-9 849	-9 849	-9 802	-9 843
Palvelujen ostot	-88 389	-89 272	-89 435	-89 509	-89 509	-89 332	-89 313
Ostot	-1 897	-2 005	-1 996	-2 141	-2 141	-2 094	-2 094
Avustukset	-2 773	-2 352	-2 256	-2 839	-2 849	-2 839	-2 839
Vuokramenot	-784	-722	-722	-821	-821	-696	-696
Muut toimintakulut	-73	-71	-57	-57	-57	-57	-57
Toimintakulut yht.	-104 180	-104 857	-104 263	-105 217	-105 227	-104 820	-104 842
Toimintakate = valtuustoon nähden sitova	-90 636	-91 136	-90 974	-91 426	-91 436	-91 376	-91 398
Poistot	-1 437	-1 498	-1 498	-1 648	-1 648	-1 516	-1 516
Ulkoiset							
Myyntituotot	6 013	6 083	6 083	6 436	6 436	6 089	6 089
Maksutuotot	10	37	9	7	7	7	7
Tuet ja avustukset	796	791	419	695	695	695	695
Vuokratuotot	1 095	1 095	1 095	1 095	1 095	1 095	1 095
Muut toimintatuotot	5	2	2	2	2	2	2
Toimintatuotot yht.	7 919	8 008	7 608	8 235	8 235	7 888	7 888
Valmistus omaan käyttöön	1						
Henkilöstökulut	-10 264	-10 435	-9 797	-9 849	-9 849	-9 802	-9 843
Palvelujen ostot	-87 720	-88 349	-89 070	-89 264	-89 264	-89 087	-89 068
Ostot	-1 896	-2 005	-1 996	-2 141	-2 141	-2 094	-2 094
Avustukset	-2 773	-2 352	-2 256	-2 839	-2 849	-2 839	-2 839
Vuokrat	-620	-547	-547	-698	-698	-573	-573
Muut toimintakulut	-72	-71	-57	-57	-57	-57	-57
Toimintakulut yht.	-103 344	-103 759	-103 723	-104 849	-104 859	-104 452	-104 474
Toimintakate	-95 424	-95 751	-96 115	-96 614	-96 624	-96 564	-96 586
Sisäiset							
Myyntituotot	5 624	5 698	5 681	5 556	5 556	5 556	5 556
Maksutuotot		15					
Muut toimintatuotot							
Avustukset							
Vuokratuotot							
Toimintatuotot yht.	5 624	5 713	5 681	5 556	5 556	5 556	5 556
Palvelujen ostot	-670	-923	-365	-245	-245	-245	-245
Ostot tilikauden aikana	-2						
Avustukset							
Vuokrat	-164	-175	-175	-123	-123	-123	-123
Muut kulut	-1						
Toimintakulut yht.	-836	-1 098	-540	-368	-368	-368	-368
Toimintakate	4 788	4 615	5 141	5 188	5 188	5 188	5 188
Vyörytykset							
Keskushallinto	1 100	1 049	1 299	2 009	2 009	2 009	2 009
Hallintopalvelut	606	753	503				
Sivistyspalvelut							
Tekninen toimi							
Vyörytystulot yht.	1 706	1 803	1 803	2 009	2 009	2 009	2 009
Keskushallinto	-205	-206	-206	-496	-496	-496	-496
Hallintopalvelut	-40	-50	-50				
Sivistystoimi							
Tekninen toimi							
Vyörytysmenot yht.	-245	-256	-256	-496	-496	-496	-496
Kokonaiskustannukset	-90 612	-91 087	-90 925	-91 561	-91 571	-91 379	-91 401

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Kaupunginhallitus huolehtii kokonaisuutena kaupungin johtamisesta ja kehittämisestä kaupunginvaltuuston hyväksymien tavoitteiden, suunnitelmien ja päätösten mukaisesti. Päätöksiä tehtäessä arvioidaan niiden vaikutusta kuntalaisiin ja elinkeinoelämään sekä kaupungin talouteen.

Suunnittelukauden 2018 – 2020 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Monipuolisilla kaavoitus- ja asumisratkaisulla tuetaan asukkaiden viihtyvyyttä ja vastataan elinkeinoelämän tarpeisiin. Kuntalaisten hyvinvointia edistetään toimivilla palveluilla sekä moniammatillisella yhteistyöllä kaikissa elämänvaiheissa.
2. Verkostomaisella ja moniammatillisella yhteistyöllä varmistetaan yritysten tarpeiden mukaiset palvelut.
3. Konserniohjauksen tehostaminen.
4. Tasapainoisen ja kestävä talouden saavuttaminen ja sen ylläpitäminen.

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2018, valtuustoon nähden sitovia

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/ Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2018
1. Monipuoliset kaavoitusratkaisut (kestävä kehitys)	Maanhankinnassa ja kaavoituksessa ennakoidaan asukkaiden ja elinkeinoelämän tarpeet	Monipuolinen tontti-tarjonta	Riittävä tontti-varanto	
2. Verkostomainen ja moniammatillinen yhteistyö (osaava Raahe)	Yhteistyö eri toimijoiden välillä on saumatonta	Asiakaspalautteet	Palautteet käsitelty	
	Palvelujen saatavuus	Asiakaspalautteet	Palautteet käsitelty	
3. Konserniohjauksen tehostaminen (yksi Raahe)	Vuorovaikutteisuuden lisääminen emo- ja konserniyhteisöjen välillä	Ajankohtaiskatsaukset kh:lle	vähintään 1 krt. /vuosi	
	Uusien toimintamallien kehittäminen	Toimintamallit käytössä	Toteutunut	
	Ylijäämäinen tilinpäätös	Kumulatiivinen ylijäämä	Taseen ylijäämä > edellisellä vuonna	
4. Tasapainoinen ja kestävä talous	Lainamäärän kasvun pysäyttäminen	Nettoinvestoinnit katetaan tulorahoituksella	Vuosikate > nettoinvestoinnit	

161 Johtaminen

Vastuuhenkilö: Ari Nurkkala

1 000 €	TP 2016	TA 2017	Raami 2018	Ltk. 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Ulkoiset ja sisäiset yht.							
Toimintatuotot yht.	1						
Valmistus omaan käyttöön	0						
Toimintakulut yht.	-2 507	-2 687	-1 997	-1 997	-2 007	-1 997	-1 984
Toimintakate	-2 506	-2 687	-1 997	-1 997	-2 007	-1 997	-1 984

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Johtamisen tulosalueeseen sisältyy kaupunginjohtajan, muun yleishallinnon ja kaupunginhallituksen alaisen toimikuntien ja jaostojen tulosyksiköt.

Suunnittelukauden 2018 – 2020 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Kaupungin tunnettavuuden edistäminen ja kaavoitusratkaisujen eteenpäin vieminen huomioiden asukkaiden ja elinkeinoelämän tarpeet.
2. Palvelurakenteita ja tulevaisuuden muutoksia vastaava henkilöstösuunnittelu ja johtamisjärjestelmän kehittäminen.
3. Konsernijohtamisen tehostaminen sekä konsernin ja kaupungin talouden ohjaaminen niin, että talous saadaan kestäväälle pohjalle.
4. Uuden organisaatorakenteen toimivuuden arviointi.

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2018

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/ Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP2018
1. Kaupungin tunnettavuuden edistäminen (Raahe flakkaa)	Digitalisaation hyödyntäminen kaupungin markkinoinnissa	Uusien markkinointikanavien käyttöönotto	Toteutunut	
	Maanhankinnassa ja kaavoituksessa ennakoidaan asukkaiden ja elinkeinoelämän tarpeet	Monipuolinen tonttitarjonta	Vastaa kysyntää	
2. Henkilöstösuunnittelu ja johtamisjärjestelmä (kokeilukulttuuri)	Palvelurakenteen mukainen henkilöstösuunnittelu	Henkilöstösuunnitelma	Tehty	
	Johtamisjärjestelmän kehittäminen	Johtamisjärjestelmän toimivuus	Toimivuuden laadullinen arviointi	
3. Konsernijohtaminen ja talous (yksi Raahe, realistinen talous)	Tiivis yhteistyö konserniyhteisöjen edustajien kanssa	Konsernijohtoryhmän kokoontuminen	Vähintään 4 kertaa vuodessa	
	Taloussuunnitelman toteutumisen seuranta ja poikkeamiin puuttuminen välittömällä toimenpiteillä	Toteumaraporttien analysointi vähintään ¼ -vuosittain / toimenpiteiden määrittely ja toimeenpano	Toteutunut	

4. Uuden organisaatiorakenteen toimitusarvioinnin arviointi	Arviointiryhmän perustaminen	Arviointityö tehty ja tulokset käytössä	Toteutunut	
---	------------------------------	---	------------	--

162 Omistajaohjaus

Vastuhenkilö: Ari Nurkkala

1 000 €	TP 2016	TA 2017	Raami 2018	Ltk. 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Ulkoiset ja sisäiset yht.							
Toimintatuotot yht.	1 095	1 095	1 095	1 095	1 095	1 095	1 095
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut yht.	-84 336	-84 298	-85 019	-85 778	-85 778	-85 778	-85 778
Toimintakate	-83 241	-83 203	-83 924	-84 683	-84 683	-84 683	-84 683

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Omistajaohjausyksikön tulosalue koostuu omistajapolitiikan, kuntaosuuksien ja Raahen Satama Oy:n tulosyksiköistä. Kuntaosuuksiin sisältyy Raahen Seudun Uimahallisäätiön, Raahen Liikuntahalli Oy:n, Joki-laaksojen pelastuslaitoksen, Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymän, ympäristöterveydenhuollon ja maaseutuhallinnon maksuosuudet. Raahen Satama Oy:n tulosyksikköön kirjataan kiinteiden laitteiden ja rakenteiden vuokratulot ja vastaavien tase-erien poistot.

Suunnittelukauden 2018 – 2020 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Omistajaohjauksen tehostaminen.
2. Konsernirakenteen tiivistäminen.
3. Konsernin sisäisen rahaliikenteen toteuttaminen.

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2018

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/ Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2018
1. Omistajaohjauksen tehostaminen	Konsernijohtoryhmän toiminnan vaikiinnuttaminen	Johtoryhmän kokoontuminen	Vähintään 4 kertaa/vuosi	
	Uuden konserniohjeen mukaiset neuvottelumenettelyt	Konserniohjeen edellyttämät neuvottelut on käyty	Toteutunut	
2. Konsernirakenteen tiivistäminen	Koivuluodon liikuntayhteisöasia päätetään vuoden 2018 aikana	Päätökset tehty	Toteutunut	
3. Konsernin sisäisen rahaliikenteen toteuttaminen	Yhteisten toimintamallien luominen	Olemassa olevat, yhteisesti sovitut tavoitteet	Toteutunut	

164 Hallintopalvelut

Vastuhenkilö: Leena Mikkola-Riekkinen

1 000 €	TP 2016	TA 2017	Raami 2018	Ltk. 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Ulkoiset ja sisäiset yht.							
Toimintatuotot yht.	61	52	37	35	35	35	35
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut yht.	-982	-972	-917	-728	-728	-705	-705
Toimintakate	-920	-920	-880	-693	-693	-670	-670

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Hallintopalveluiden tulosalueeseen kuuluu kanslia, puhelinvaihte, monistamo, postitus ja hankinnat. Sähköiseen kokoushallintaan siirtymisen ja henkilöstöresurssien muuttumisen myötä monistamon, postituksen ja puhelinvaihteen henkilöstön tehtäväkuviin on tehty tarkennukset. Puhelinvaihteen osalta yhteistyötä kehitetään Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymän kanssa. Palveluprosessien tehostamisen kautta saadaan uusia toimintamalleja käyttöön.

Hankintapalvelut on asiantuntijaorganisaatio, joka ohjaa, neuvoo ja valvoo toimialojen hankintojen lainmukaisuutta ja kehittää sekä tehostaa hankintojen suunnitelmallisuutta ja edistyksellisyyttä.

Suunnittelukauden 2018 – 2020 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Osaamisen vahvistaminen ja henkilöstön hyvinvoinnista huolehtiminen
2. Palveluprosessien kehittäminen muuttuvat tarpeet huomioiden
3. Sähköiseen arkistointiin siirtyminen ja sähköisen asianhallinnan uudistaminen
4. Sähköisten asiointikanavien kehittäminen
5. Hankintaosaamisen kehittäminen toimialoilla

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2018

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/ Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2018
1. Osaava ja hyvinvointiva henkilöstö	Riittävä perehdytys ja koulutus tehtäväkuvien tarkennusten myötä Vuosittaiset kehityskeskustelut ja työhyvinvointipäivä	Koulutuspäivien määrä Käydyt kehityskeskustelut Järjestetyt tyhjäpäivät	1-2 pv/vuosi 1krt/vuosi 0,5 -1 pv/vuosi	
2. Ennakoiva reagointi palveluprosessien kehittämisessä	Toteutetaan, kun havaitaan tarpeelliseksi	Uudet toimintamallit		
3. Uudelleen organisointi sekä sähköisen arkistoinnin että sähköisen asianhallinnan osalta	Haetaan lupapäätös sähköiselle arkistoinnille. Tiedonohjausjärjestelmän hankinta.	Testausten toimivuuden kautta varmistetaan tuotantokäyttö	Valmiudet tuotantokäyttöön vuoden 2019 alussa.	
4. Valmiudet ottaa käyttöön sähköisiä asiointikanavia	Uusi palvelukanava käytössä Sähköiset tarjouspyynnöt käytössä myös pienhankinnoissa	Käyttäjien määrä Sähköisten kilpailutusten määrä	100 %	

5. Kilpailutukset tehdään sähköistä järjestelmää käyttäen	Ohjaus- ja neuvontatilaisuuksien järjestäminen	Tilaisuuksien määrä	2-4 pv/ vuosi	
Hankintalain ja pientankintaohjeiden mukaiset hankinnat				

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)

Olemassa olevan osaavan henkilöstön hyvinvoinnista ja työssä jaksamisesta huolehditaan ja toimintoja kehitetään ennakoivasti muutostarpeet eri palveluissa huomioiden.

166 Henkilöstöpalvelut

Vastuhenkilö: Henkilöstöpäällikkö

1 000 €	TP 2016	TA 2017	Raami 2018	Ltk. 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Ulkoiset ja sisäiset yht.							
Toimintatuotot yht.	137	191	184	184	184	184	184
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut yht.	-1 284	-1 511	-1 370	-1 462	-1 462	-1 462	-1 462
Toimintakate	-1 147	-1 320	-1 186	-1 279	-1 279	-1 279	-1 279

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Henkilöstöpalveluiden tehtävänä on kaupungin eri toimialojen, henkilöstön ja esimiesten tukeminen ja ohjaaminen henkilöstön työsuhteisiin, osaamisen vahvistamiseen, työhyvinvointiin ja terveyteen liittyvissä asioissa. Henkilöstöjärjestöjen ja työterveyshuollon kanssa tehtävä yhteistyö ovat myös henkilöstöpalveluiden tärkeä osa-alue. Henkilöstöpalveluiden tulosalueeseen kuuluu:

- o Henkilöstöhallinto
- o Henkilöstöpalvelut
- o Eläkkeet
- o Henkilöstöjaosto
- o Työsuojelu
- o Työterveyshuolto
- o Keskitetty koulutus

Suunnittelukauden 2018 – 2020 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

Henkilöstön hyvinvoinnin ylläpitäminen ja vahvistaminen
 Esimiestyön tukeminen ja vahvistaminen
 Osaamisen lisääminen
 Palveluprosessien kehittäminen
 Kaupunkistrategian mukainen toiminta

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2018

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/ Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2018
1. Käytössä olevat tietojärjestelmät ovat toimintaa ja strategiaa tukevia	Uusi HR-ohjelma käytössä	Kehityskeskustelu-, varhainen tuki, koulutus- ja HR-tilastot osiot käytössä	100 % käytössä	

2. Osaava henkilöstö	Henkilöstön osaamisen vahvistaminen	Koulutuspäivien määrä	keskim. 3 pv/henkilö	
	Esimiehet ovat suorittaneet johtamisen ammattitutkinnon	Suoritettujen + aloitettujen tutkintojen määrä/% esimiehistä	80 %	
3. Hyvinvoiva henkilöstö	Sairaslomapäivien vähentäminen	Sairaslomapäivät/henkilö/vuosi	enintään 11 pv/henkilö	
	Ennenaikaisen eläköitymisen minimoiminen	Uudet työkyvyttömyyseläkkeet/vuosi	Enintään 5 henkilöä	
	Uudelleen sijoittamisen mahdollistaminen	Uuteen työhön sijoitettujen määrä	2	
4. Laadukas, strategian mukainen esimiestyö	Kehityskeskustelut käyty organisaation kaikilla tasoilla	Käytyjen keskustelujen -%	100 %	
	Esimiestyön tukeminen	Esimiesinfojen määrä	6 / vuosi	

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)

Henkilöstöpalveluihin on hankittu uusi HR-ohjelma, josta saadaan vuoden 2018 aikana käyttöön kehityskeskustelu-, varhainen tuki-, koulutus- ja HR-tilasto-osiot. Näiden avulla voidaan ajantasaisesti seurata käytyjen kehityskeskustelujen määrää, varhaisen tuen toteumista, koulutuksiin osallistumista työntekijä- ja esimieskohtaisesti. Tämä mahdollistaa henkilöstöpalveluille asioiden eteenpäin viemisen sekä esimiesten ja henkilöstön tukemisen, kun tieto tilanteista eri toimialueilla on ajantasaisesti nähtävissä.

Raahen kaupungin koulutussuunnitelman mukaisesti henkilöstölle tarjotaan koulutusta keskimäärin vähintään 3 päivää/henkilö/vuosi. Esimiehille järjestetään johtamisen erikoisammattitutkintoon tähtäävää koulutusta. Tavoitteena on, että vuoden 2018 aikana 80 % esimiehistä on suorittanut tai aloittanut joko johtamisen erikoisammattitutkinnon tai lähiesimiehen tutkinnon suorittamisen.

Henkilöstön sairaslomapäiviä pyritään vähentämään yhdessä työterveyshuollon ja työsuojelun kanssa ennaltaehkäisevien toimintamallien avulla. Näin voidaan vähentää ennenaikainen eläköityminen ja säästää työnantajan henkilöstökuluissa sekä parantaa työntekijöiden fyysistä ja psyykkistä jaksamista ja työhyvinvointia. Henkilöille, jotka eivät sairauden tai rajoitteiden vuoksi pysty enää tekemään omaa työtään, pyritään löytämään kaupungin organisaatiosta työkokeilupaiikka. Tavoitteena on uudelleen sijoittaa henkilöt työhön, jota he pystyvät tekemään. Talousarvion sisältä on irrotettu rahaa näihin työkokeiluihin ja tavoitteena on, että ainakin kaksi työntekijää vuodessa saataisiin sijoitettua uuteen työhön sairasloman sijaan.

Esimiehet ovat keskeisessä roolissa, jotta yllä olevat tavoitteet toteutuvat. Esimiehiä tuetaan heidän työssään suuntaamalla heille koulutuksia. Esimiesinfoja ajankohtaisista asioista järjestetään vähintään kuusi (6) kertaa vuodessa. Kehityskeskustelujen avulla parannetaan työhyvinvointia, jalkautetaan kaupungin strategiaa ja saadaan työntekijöiden ideat esille. Niitä voidaan hyödyntää kaupungin palveluiden kehittämisessä.

Henkilöstöjärjestöjen kanssa tehdään yhteistyötä ja järjestetään säännöllisiä tapaamisia, joissa voidaan yhdessä keskustella asioista ja kehittää kaupungin työyksiköiden työilmapiiriä ja työhyvinvointia. Asioita pyritään kehittämään ja hoitamaan eteenpäin yhdessä. Voimavarojen yhdistäminen on sekä työnantajan että työntekijöiden etu.

168 Talous ja rahoitus

Vastuhenkilö: Päivi Määttä

1 000 €	TP 2016	TA 2017	Raami 2018	Ltk. 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Ulkoiset ja sisäiset yht.							
Toimintatuotot yht.	1 422	1 438	1 438	1 470	1 470	1 470	1 470
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut yht.	-1 603	-1 574	-1 561	-1 624	-1 624	-1 578	-1 578
Toimintakate	-181	-135	-123	-155	-155	-108	-108

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Tulosalueeseen sisältyy talous- ja rahoituspalvelujen, palvelutoimiston sekä talous- ja velkaneuvonnan tu-
losyksiköt.

Talous- ja rahoituspalvelujen ensisijaisena tehtävänä on kaupungin taloussuunnitelman ja tilipäätöksen
kokonaisvalmistelu sekä kaupungin toiminnan rahoituksen riittävydestä huolehtiminen ja taloudellisen
informaation tuottaminen.

Palvelutoimisto tuottaa palkanlaskennan ja taloushallinnon palveluita kaupungin lisäksi useille konserniyh-
teisöille. Näistä suurin on Raahen Seudun Hyvinvointikuntayhtymä, joten sote- ja maakuntauudistuksella on
merkittävä vaikutus palvelutoimiston toimintaan ja henkilöstöön.

Talous- ja velkaneuvonta on lakisääteistä palvelutoimintaa, joka antaa yksityishenkilöille ja pienyrityksille
henkilökohtaista talousneuvontaa talouden ja velkojen hoidosta sekä avustaa taloudenpidon suunnittelus-
sa. Palvelu on asiakkailleen maksutonta.

Raahen talous- ja velkaneuvontapalveluiden alueeseen kuuluu 12 kuntaa: Raahe, Hailuoto, Kempele, Limin-
ka, Lumijoki, Muhos, Pyhäjoki, Siikajoki, Siikalatva, Tyrnävä, Utajärvi ja Vaala.

Talous- ja velkaneuvonnan järjestämisvastuu on muuttumassa, sillä Hallitus on antanut eduskun-
nalle esityksen (102/2017) laiksi talous- ja velkaneuvonnasta. Esityksessä ehdotetaan, että talous-
ja velkaneuvonnan järjestäminen siirretään aluehallintovirastoilta ja kunnilta oikeusapu- ja edun-
valvontapiirien tehtäväksi, jolloin palvelua tuottaisivat oikeusapu- ja edunvalvontapiireissä oikeus-
aputoimistot. Tällöin palvelun yleinen ohjaus ja valvonta siirrettäisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastolta
oikeusministeriölle. Esityksessä ehdotetaan, että nykyisten palveluntuottajien talous- ja velkaneu-
vonnan päätoiminen henkilöstö siirtyy tietyin edellytyksin oikeusapu- ja edunvalvontapiirien palve-
lukseen. Lain on tarkoitus tulla voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019.

Suunnittelukauden 2018 – 2020 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Tuotetaan ajantasaista ja laadullista talousinformaatiota sekä oman organisaation että asiakkaiden
tarpeisiin ja päätöksenteon tueksi.
2. Ennakoidaan ja valmistaudutaan mahdollisesti tuleviin toimintaympäristön muutoksiin.

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2018

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2018
1. Ajantasainen ja laadukas talousin- formaation	Toiminnan kehittä- minen laadullisesti ja asiakaslähtöisesti	Toimintaprosessien läpikäyminen Kehityskeskustelut asiakkaiden kanssa	Toteutunut 90 % vähintään 1 kerta vuodessa	

2. Ennakointi ja valmistautuminen toimintaympäristön muutoksiin	Ollaan ja pidetään henkilöstö ajan tasalla muutoksiin liittyvissä asioissa	Osallistuminen aiheisiin liittyviin tilaisuuksiin ja mahdollisiin työryhmiin Kehityskeskustelut henkilöstön kanssa	Toteutunut Toteutunut 100 %	
---	--	---	------------------------------------	--

170 Ateria- ja puhtauspalvelut

Vastuhenkilö: Riitta Pekkala

1 000 €	TP 2016	TA 2017	Raami 2018	Ltk. 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Ulkoiset ja sisäiset yht.							
Toimintatuotot yht.	7 429	7 249	7 248	7 268	7 268	7 268	7 268
Valmistus omaan käyttöön	1						
Toimintakulut yht.	-6 671	-6 810	-6 778	-6 767	-6 767	-6 767	-6 767
Toimintakate	759	439	470	501	501	501	501

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Ateriapalveluiden tehtävänä on tarjota maukkaita, terveellisiä ja taloudellisesti tuotettuja aterioita asiakkaillemme. Tuotamme ateriapalvelut kaupungin päiväkotien ja koulujen, Raahen alueen hyvinvointikuntayhtymän toimipaikkojen sekä Raahen koulutuskuntayhtymän asiakasryhmille. Ateriatuotanto on keskitetty kuuheen alueelliseen tuotantokeittiöön ja kahteen valmistuskeittiöön. Palvelukeittiöitä on koululuissa ja varhaiskasvatuksessa yhteensä 30 ja jakelukeittiöitä 2.

Puhtauspalvelujen tehtävänä on turvata asiakkaidemme toimitilojen riittävä puhtaus, joka tuo työskentelyympäristöön viihtyisyyttä ja terveyttä edistävää hygieenisyyttä. Tuotamme puhtauspalveluita kaupungin koulujen, päiväkotien, virastojen, kulttuuri- ja nuorisotoimen ym. kiinteistöjen palvelutarpeisiin. Siivottavaa pinta-alaa on n 93 000 m² joista ostopalveluna hankittava osuus on n. 23 300 m².

Suunnittelukauden 2018 – 2020 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Taloudellinen, laadukas ja asiakaslähtöisesti toimiva ateria- ja puhtauspalvelun yksikkö
2. Sujuva yhteistyö eri sidosryhmien kanssa palveluasiakkaan hyvinvoinnin tukemiseksi
3. Henkilöstön hyvinvoinnin ja ammatillisen osaamisen vahvistaminen
4. Ateriatuotannon keittiöverkon suunnittelu ja toteutus tuleville vuosikymmenille

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2018

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/ Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2018
Toimiva, taloudellinen ja laadukas ateria- ja puhtauspalvelutuotanto	1. Asiakastyytyväisyys Sydänmerkki käyttöön	1. Asiakastyytyväisyyskyselyt	1-3 vuoden välein eri asiakasryhmille	
Palveluiden tasainen laatu kaikissa palvelutilanteissa	2. Kustannusseuranta ja palvelukuvaukset mitoitusten pohjana. Pehdytys- ja työohjeistus ajan tasalla toimipisteissä. Toimivat sijaisjärjestelyt	2. €/suorite, €/m ² Henkilöstömäärä/asiakkaat tai /siivottavat neliöt Asiakasryhmien palvelukuvaukset tehtynä. Pehdytys- ja työohjeet päivitetty.	Ei kustannusten nousua On tehty	

Työhön sitoutunut, hyvinvoiva henkilöstö	3. Ajan tasalla olevat tehtävänkuvat ja vastualueet selkeästi määritelty	3. Kehityskeskustelut Koulutukseen ja hyvinvointia tukeviin palveluihin osallistuminen.	1 krt/ vuosi koulutus-pvä/henkilö	
Turvata tulevaisuudessa osaavan henkilöstön saataavuus	4. Yhteistyö oppilaitosten ja työvoimaviranomaisten kanssa	4. Henkilöstön saataavuus, avointen vakanssien täyttö	Koulutettua henkilöstöä vakansseihin	

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)

Kehitetään ateriapalvelujen sisältöä ja palvelutuotannon toimintamalleja, jotta voidaan tukea erilaisten asiakkaiden hyvinvointia kokonaistaloudellisesti.

Uuden Antinkankaan monitoimirakennuksen käyttöönotto mahdollistaa uusien toimintamallien luomisen. Ateria- ja puhtauspalveluissa seurataan työvoiman määrää työaika – ja tuottavuuslaskelmilla. Mitoitustyöllä haetaan tasapuolisuutta ja oikein kohdennettua työvoiman tarvetta palvelutarpeen mukaisesti kohteisiin. Suositaan yhdistelmätehtäviä palvelutuotannossa. Tehtävänkuvia tarkistetaan ja tarpeen vaatiessa korjataan ajan tasalle.

Jatketaan henkilöstön omaehtoisen koulutuksen tukemista ja turvataan toimintojen jatkuminen eläkkeelle siirtymisten jälkeen. Saadaan alan ammattilaisia omasta henkilöstöstä.

Kehitetään sähköistä Aivo-ateriatuotannon toiminnan suunnittelua, henkilöstöviestintää ja sisäisen laskutuksen toimintamalleja.

Oiva – omavalvonnan myötä kartoitetaan keittiöiden omavalvontalaitteiden tarkoituksenmukaisuus ja tehdään tarvittavia laitehankintoja.

Puhtauspalveluissa omavalvonnassa seurataan oman työn ja ostopalvelun laatua ja tehdään palvelun tarkistuksia laatukäynnillä, jotta epäkohtiin voidaan tarttua välittömästi. Puhtauspalvelun oman palvelutuotannon ajankohtaa seurataan ja pyritään löytämään toimipisteisiin tarkoituksenmukaisin työaika.

Toimintojen sujuvan jatkumisen edellytyksenä ovat hyvät työtilat, toimiva laitekanta ja toimiva yhteistyö omassa ateria- ja puhtauspalvelutuotannossa sekä muiden hallintokuntien kanssa. Yhteistyössä pyritään löytämään tulevaisuuteen toiminnallisesti ja taloudellisesti tarkoituksenmukainen keittiöverkkoratkaisu maakuntaudistuksen selkeytymisen myötä.

180 ICT-palvelut

Vastuhenkilö: Kari Väyrynen

1 000 €	TP 2016	TA 2017	Raami 2018	Ltk. 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Ulkoiset ja sisäiset yht.							
Toimintatuotot yht.	2 791	3 074	3 067	3 280	3 280	2 933	2 933
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut yht.	-2 779	-2 897	-2 897	-3 235	-3 235	-2 908	-2 908
Toimintakate	12	177	170	45	45	25	25

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Raahan kaupungin ICT-palveluiden tulosalue vastaa tietohallinto- ja ICT-palveluiden tuottamisesta. Raahan kaupungin ICT-palveluiden asiakaskuntaan kuuluvat Raahan kaupungin toimialueiden lisäksi kaupungin konserniyhtiöt, Raahan koulutuskuntayhtymä ja Raahan seudun hyvinvointikuntayhtymä. Palvelut järjestetään kaupungin, koulutus- ja hyvinvointikuntayhtymien toiminta-alueella yhteensä reilussa sadassa toimipisteessä.

ICT-palveluiden hallinnoima ja ylläpitämä ICT-ympäristö kattaa tällä hetkellä n. 5500 päätelaitetta, 70 palvelinta. Käyttäjii on 3300 hallintoverkossa ja noin 4000 oppilasverkoissa. Raahan kaupungin ICT-palvelut hallinnoi toiminnan kannalta keskeisiä tietojärjestelmiä ja tietoverkkoa.

Kaupungin ja hyvinvointikuntayhtymän lakisääteisistä tehtävistä osa on määritelty toteutettavaksi tietojärjestelmien avulla tai sähköisenä palveluna. ICT-palveluiden tehtävänä on ICT-palveluiden ja prosessien kehittäminen yhteistyössä asiakkaidensa kanssa.

Suunnittelukauden 2018 – 2020 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Digitalisaatio ja sen mahdollistama yhdessä tekeminen ja kestävä kehitys
2. Tietohallinnon kehittäminen vastaamaan strategian toteuttamisesta nouseviin tarpeisiin ja kuntien toimintaympäristön muutokseen

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2018

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/ Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2018
1. Tietoverkon uudistaminen	Laitekannan uudistaminen tietoverkon kehittämissuunnitelman mukaisesti	Laitekannan ikä alle viisi vuotta	50 %	
	Tietoverkon hallinnan parantaminen	Operaattoririippuvuuden vähentäminen	Omat IP-osoitteet käytössä	
2. Tietosuojan toteutumisen varmistaminen	EU:n yleisen tietosuojasetuksen toimeenpano	ICT-palvelutuotannossa sovelletaan EU-tietosuojasetusta	100 %	
3. Tietohallinnon kehittäminen	Erilliset tietohallinnot/RASHKY ja kaupunki	Uudistetun ICT-palvelusopimuksen mukainen tuotanto ja ohjaus	Ohjaustoiminta käynnistynyt	
4. Alueen tietohallintoyhteistyö	Tunnistetaan yhteistyömahdollisuudet	Yhteiset kehityshankkeet	Kehityshankkeita käynnistynyt	

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)

Kaupungin strategian mukaisesti toimialoilla tehtävät kehittämistoimet vaativat laadukkaamman ICT-toimintaympäristön ja sitä ohjaavan tietohallinnon. Säädösten velvoittamat ja julkishallinnon toimintaympäristömuutoksista johtuvat kehittämistoimet vaativat muutoksia toimintaprosesseihin ja järjestelmiin. Tietohallinnon ja ict-palvelutuotannon resursseja on jatkuvasti arvioitava ja sovitettava muuttuvien em. kehittämistarpeiden mukaisesti.

182 Työllisyyden hoito

Vastuhenkilö: Leena Mikkola-Riekkinen

1 000 €	TP 2016	TA 2017	Raami 2018	Ltk. 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Ulkoiset ja sisäiset yht.							
Toimintatuotot yht.	606	620	220	459	459	459	459
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut yht.	-3 946	-4 000	-3 599	-3 471	-3 471	-3 471	-3 506
Toimintakate	-3 341	-3 379	-3 378	-3 012	-3 012	-3 012	-3 047

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Tulosalueen tehtäväalueeseen sisältyvät työttömien nuorten aktivointi, työllistäminen, koululaisten kesätyö, oppisopimuskoulutus, toimikunta ja avustukset, eläkevastuut, työmarkkinatuki, Ely-korvaukset, Kampuspaja 1 ja 2, toimintakeskus Kaveritupa, Kotiapu Kissankello, Woimala ja MYP Monialainen yhteispalveluverkosto

Toiminnan tarkoituksena on saattaa eri toimenpitein työttöminä tai työttömyysuhan alaisina olevat henkilöt erilaisten työtoimintojen piiriin syrjäytymisen ehkäisemiseksi, erilaisten jatkopolkujen löytämiseksi, heidän elämänhallintansa ja työelämän valmiuksiensa parantamiseksi ja henkilöiden aktivoimiseksi. Työllisyyden hoitoon kuuluu aktiivinen verkostomainen yhteistyö Raahen kaupungin eri toimijoiden, Te -toimiston, Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymän aikuissosiaalityön, oppilaitosten, oppisopimustoimiston ja yritysten kanssa.

Koululaisille tarjotaan kesätyöpaikka/kesätyöseteli vähintään kerran/ikäluokkaan kuuluva nuori.

Suunnittelukauden 2018 – 2020 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Erilaisten toimintamallien käyttöönotto kokeilukulttuurin kautta uusien työllisyyspolkujen luomiseksi
2. Yhteistyön lisääminen eri toimijoiden kesken tavoitteena tavoittaa syrjäytymisuhan alla olevat riittävän ajoissa
3. Työllisyysstrategian laadinta työllisyyden hoidon kokonaishallinnan kehittämiseksi ja tulevaisuuden muutoksiin varautumiseksi

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2018

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/ Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2018
1. Kokeilujen kautta työllisyyspolkuja	Kuntouttavasta työtoiminnasta oppisopimuksen kautta työelämään	Kokeilussa mukana olevat henkilöt	2hlöä/vuosi	
2. Monialainen osaaminen keskiöön	Aktiivitoimenpiteissä enemmän henkilöitä	Passiivisen työmarkkinatuen määrä	Selkeä muutos parempaan	
3. Työllisyysstrategian valmistelu	Työ käynnistyy	Työn eteneminen	Osittain valmis	

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)

Työllisyyden hoidon piirissä työskentelee monialaisia osaajia, joista osa on hankkinut mm. oppisopimuksella lisäkoulutusta. Heidän tehtäväkuviaan on tarkennettu ja painopistealueita työssä on kohdennettu uudella tavalla. Ohjaajille on toteutettu täsmäkoulutusta oman työn tukemiseen ja ohjaajavalmiuksien parantamiseen. Säännöllisten verkostotapaamisten kautta työllisyyden hoidon kokonaiskuva täsmentyy ja työtoiminnassa olevien henkilöiden jatkopolkujen mahdollisuus hahmottuu. Tiivis yhteistyö aikuissosiaalityön ja TE-toimiston kanssa on tuonut selkeitä parannuksia työllisyyden hoitoon. Avoimella vuoropuhelulla esiin nousseisiin kehittämiskohteisiin voidaan tarttua oikea-aikaisesti.

190 Lähidemokratia

Vastuuhenkilö: Leena Mikkola-Riekinen

1 000 €	TP 2016	TA 2017	Raami 2018	Ltk. 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Ulkoiset ja sisäiset yht.							
Toimintatuotot yht.	0						
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut yht.	-66	-100	-100	-131	-131	-131	-131
Toimintakate	-66	-100	-100	-131	-131	-131	-131

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Tulosalueen tehtäväalueeseen sisältyvät lähidemokratiahallitus, maaseudun kehittäminen ja Sofy. Lähidemokratiahallituksen tehtävänä on järjestää säännöllisiä asukastapaamisia kuntalaisille yhdessä virkakoneiston kanssa, jotta alueen paikallinen mielipide saadaan kuuluviin jo asioiden valmisteluvaiheessa, koota alueilta tulevia aloitteita, tehdä esityksiä kaupunginhallitukselle, päättää maaseudun kehittämisrahan jakoperusteista ja jakamisesta, jatkaa Sofy-toimintaa, edesauttaa kaupungin ja paikallisten välisten sopimusten solmimista, lisätä vuoropuhelua ja osallistaa kaupunkilaisia oman alueensa asioihin. Toimintaympäristönä Merikadun, Pattasten, Saloisten ja Vihannin koulupiirien alueet.

Suunnittelukauden 2018 – 2020 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Merikadun, Pattasten, Saloisten ja Vihannin koulupiirien alueiden tarpeista lähtevät kehittämistoimet, palvelutarpeiden huomioiminen ja alueiden elinvoimaisuuden kasvattaminen
2. Alueellisten vaikuttamismahdollisuuksien ja avoimen vuoropuhelun lisääminen eri toimijoiden kanssa
3. Kaupunkilaisten hyvinvoinnin lisääminen Sofy- rahan, avustusmäärärahan ja maaseudun kehittämisrahan kohdentamisen kautta

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2018

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/ Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2018
1. Kehittämishankkeet aluekohtaisesti	Joka alueelta aloite elinvoimaisuuden kasvattamiseksi	Aloitteiden määrä/alue	väh. 1 aloite/alue/vuosi	
2. Lähidemokratiahallituksen kautta uudet toimintamallit osallisuuden lisäämiseen	Kaupunkilaiset osallistetaan oman alueensa kehittämiseen	Asukastapaamisten määrä/vuosi	väh.1 tapaaminen/alue/vuosi	
3. Kaupunkilaisten hyvinvointi lisääntyy	Sofy- ja maaseudun kehittämisraha jaetaan tasapuolisesti alueille	Jaetut rahat ja avustukset	Määrärahojen puitteissa	

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)

Käytettävissä olevilla määrärahoilla voidaan osaltaan lisätä elinvoimaa ja hyvinvointia eri alueilla. Lähidemokratiahallitus on toimielimenä uusi ja sen avulla on mahdollisuus lisätä kaupunkilaisten osallisuutta oman alueen kehittämiseen ja vuoropuhelun lisäämiseen eri toimijoiden välillä. Uusi vaikuttamiskanava perinteisten mallien rinnalle. Saadaan kokemustietoa siitä millaista lähidemokratiatoimintaa halutaan.

195 Neuvostot ja nuorisovaltuusto

Vastuuhenkilö: Leena Mikkola-Riekkinen

1 000 €	TP 2016	TA 2017	Raami 2018	Ltk. 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Ulkoiset ja sisäiset yht.							
Toimintatuotot yht.							
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut yht.	-5	-8	-26	-24	-24	-24	-24
Toimintakate	-5	-8	-26	-24	-24	-24	-24

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Tulosalueen tehtäväalueeseen sisältyy vammaisneuvosto, vanhusasiainneuvosto sekä nuorisovaltuusto.

Vammaisneuvosto on kaupungin ja sen alueella toimivien vammaisten henkilöiden, heidän omaistensa ja vammaisjärjestöjen yhteiselin kaupungissa. Raahen kaupunginhallitus nimeää vammaisneuvoston jäsenet ja varajäsenet vammaisjärjestöjen esittämistä raahelaisista henkilöistä. Kaupunginhallitus valitsee vammaisneuvostoon oman edustajansa ja pyytää Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymää nimeämään edustajansa vammaisneuvostoon sekä velvoittaa eri palvelutoiminnan alat nimeämään edustajansa vammaisneuvostoon.

Vammaisneuvoston tehtävänä on eri toimenpitein lisätä ja edistää viranomaisten, vammaisten henkilöiden ja vammaisjärjestöjen yhteistoimintaa Raahessa, edistää vammaisten henkilöiden mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa päätöksentekoon, lisätä tietoa ja ymmärrystä vammaisten henkilöiden tarpeista ja elinolosuhteista ja edistää vammaispalveluita kaupungissa.

Vanhusasiainneuvostossa on 16 varsinaista jäsentä. Raahen kaupunki valitsee vanhusasiainneuvoston jäsenet rekisteröityjen raahelaisten vanhus- ja eläkeläisyhdistysten esittämistä raahelaisista henkilöistä. Raahen kaupunginhallitus, liikunta- ja kulttuuripalvelut, tekniset palvelut, Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymä ja Raahen seurakunta nimeävät myös edustajansa vanhusasiainneuvostoon.

Vanhusasiainneuvoston tehtävänä on seurata ikäihmisten näkökulmaa päätöksenteossa, tehdä esityksiä, aloitteita ja antaa lausuntoja eri toimijoille ikäihmisiä koskevissa kysymyksissä, järjestää yhteistyö- ja neuvottelutilaisuuksia ikäihmisten asioiden eteenpäin viemiseksi ja vaikuttaa jo asioiden valmisteluvaiheessa ikäihmisten palvelujen edistämiseksi.

Nuorisovaltuusto on yleisillä vaaleilla valittu 16 henkinen poliittisesti riippumaton vaikuttajafoorumi. Nuorisovaltuusto käyttää Raahen kaupungin hallintosäännön 50§ takaamaa puhe- ja läsnäolo-oikeutta kaupungin lautakunnissa. Nuorisovaltuusto pyrkii toteuttamaan osaltaan nuorisolain 24§. Nuorisovaltuusto tekee yhteistyötä esimerkiksi Suomen Nuorisovaltuustojen Liiton, koulujen oppilaskuntien, virkamiesten, poliittisten päättäjien sekä kaupungin nuorisotoimen kanssa.

Nuorisovaltuuston toiminnalla parannetaan nuorten mahdollisuuksia tulla kuulluksi ja vaikuttaa päätöksentekoon heitä koskevissa ja heidän elinympäristöönsä liittyvissä asioissa.

Suunnittelukauden 2018 – 2020 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Vammaispoliittisen ohjelman laatiminen ja ohjelman mukainen toiminta
2. Ikäihmisten hyvinvoinnin lisääminen ja osallisuuden vahvistaminen
3. Raahen julkisuuskuva nuorisoystävällisenä kaupunkina säilyy ja sillä on vastine koetussa todellisuudessa.

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2018

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/ Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2018
1. Vammaispoliittinen ohjelma valmis	Ohjelman mukainen toiminta	Asiakaspalautteet	Toimivuus	
2. Osallisuuden ja vuorovaikutuksen lisääminen	Aktiivinen mukanaolo vanhustenviikon tapahtumissa, yleisötilaisuudet	Tapahtumien ja tilaisuuksien määrät	Tavoitettavuus kattavaa	

3. Nuorten edunvalvonta kaupungin eri toimialoilla	Osallistuminen lautakuntien kokouksiin	Läsnäoloprosentti	90	
--	--	-------------------	----	--

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)

Nuorisovaltuuston toiminta perustuu kuntalain 26 §: n. Vanhusasiain- ja vammaisneuvostolla osa-aikainen sihteeriresurssi. Neuvostojen aktiivisuudesta riippuu se miten ajankohtaiset asiat saadaan esille ja kaupungin muiden toimijoiden tietoisuuteen.

20 Kehittämislautakunta

20 Kehittämislautakunta

Vastuuhenkilö: Ari Nurkkala

1 000 €	TP 2016	TA 2017	Raami 2018	Ltk. 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Ulkoiset ja sisäiset yht.							
Myyntituotot	565	810	253	258	258	231	217
Maksutuotot							
Tuet ja avustukset	546	822	822	694	694	350	147
Vuokratuotot							
Muut toimintatuotot	82	77	77	69	69	37	23
Toimintatuotot yht.	1 193	1 709	1 152	1 020	1 020	617	387
Valmistus omaan käyttöön	10						
Henkilöstökulut	-1 557	-1 559	-1 594	-1 836	-1 836	-1 550	-1 391
Palvelujen ostot	-627	-1 079	-1 064	-1 013	-1 013	-880	-727
Ostot	-56	-25	-25	-22	-22	-21	-21
Avustukset	-89	-186	-186	-133	-133	-133	-133
Vuokramenot	-140	-165	-165	-125	-125	-120	-120
Muut toimintakulut	-26	-29	-29	-90	-90	-50	-17
Toimintakulut yht.	-2 494	-3 044	-3 064	-3 220	-3 220	-2 754	-2 409
Toimintakate = valtuustoon nähden sitova	-1 291	-1 335	-1 912	-2 199	-2 199	-2 137	-2 023
Poistot	-17	-17	-17	-16	-16	-16	-16
Ulkoiset							
Myyntituotot	164	253	253	258	258	231	217
Maksutuotot							
Tuet ja avustukset	526	822	822	694	694	350	147
Vuokratuotot							
Muut toimintatuotot	82	77	77	69	69	37	23
Toimintatuotot yht.	772	1 152	1 152	1 020	1 020	617	387
Valmistus omaan käyttöön	10						
Henkilöstökulut	-1 557	-1 559	-1 594	-1 836	-1 836	-1 550	-1 391
Palvelujen ostot	-559	-1 006	-1 006	-885	-885	-752	-599
Ostot	-56	-25	-25	-22	-22	-21	-21
Avustukset	-69	-186	-186	-133	-133	-133	-133
Vuokrat	-104	-114	-114	-70	-70	-65	-65
Muut toimintakulut	-25	-29	-29	-90	-90	-50	-17
Toimintakulut yht.	-2 369	-2 920	-2 955	-3 036	-3 036	-2 570	-2 225
Toimintakate	-1 587	-1 768	-1 803	-2 015	-2 015	-1 953	-1 838
Sisäiset							
Myyntituotot	401	557					
Maksutuotot							
Muut toimintatuotot							
Avustukset	20						
Vuokratuotot							
Toimintatuotot yht.	421	557					
Palvelujen ostot	-68	-73	-58	-128	-128	-128	-128
Ostot tilikauden aikana							
Avustukset	-20						
Vuokrat	-36	-51	-51	-56	-56	-56	-56
Muut kulut	-1						
Toimintakulut yht.	-125	-124	-109	-184	-184	-184	-184
Toimintakate	296	433	-109	-184	-184	-184	-184
Vyörytykset							
Keskushallinto							
Hallintopalvelut							
Sivistyspalvelut							
Tekninen toimi							
Vyörytystulot yht.							
Keskushallinto				-79	-79	-79	-79
Hallintopalvelut	-5	-6	-6				
Sivistystoimi							
Tekninen toimi							
Vyörytysmenot yht.	-5	-6	-6	-79	-79	-79	-79
Kokonaiskustannukset	-1 313	-1 359	-1 936	-2 294	-2 294	-2 232	-2 117

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Kehittämislautakunta johtaa ja kehittää alaistaan toimialaa ja vastaa palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä. Kehittämislautakunta päättää:

1. asema- ja yleiskaavojen valmistelusta ja nähtäväksi panosta
2. elinkeinojen kehittämisasioista ja toimitilaratkaisuista
3. elinkeinostrategian laatimisesta
4. kaupunkimarkkinoinnista ja siihen liittyvästä viestinnästä
5. matkailun kehittämisestä
6. seutukunnan kehitykseen ja edunvalvontaan liittyvistä asioista

Suunnittelukauden 2018 – 2020 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

Raahen seudun väkiluku kasvaa suunnittelukaudella ja työperäinen maahanmuutto lisääntyy. Kehittämislautakunnan alaiset toimialat ottavat käyttöön digitalisaation tuomat mahdollisuudet. Lautakunnan alaiset tulosalueet toimivat kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti ja henkilöstöä rohkaistaan kokeilemaan ja kehittämään organisaation toimintaa. Raahen seutukunta erottuu kehittyvällä elinkeinorakenteellaan sekä yrittäjyystavallisella asenteellaan. Raahen kaupungin kaavoitus tuottaa tehokkaasti, ennakoivasti ja laadukkaasti maankäytön suunnitelmia sekä osallistuu tasapuolisesti ympäristömme kehittämiseen. Kaupungin markkinointi on positiivista kaupunkikuvaa luovaa. Kehittämislautakunta keskittyy erityisesti Hanhikivi 1 hankkeen sekä muiden suurhankkeiden mahdollisuuksien ja positiivisten vaikutusten maksimointiin. Raahen kaupungin imagotekijöiden aktiivinen edistäminen (hankkeet, tapahtumat, kansalaisten osallistaminen).

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2018, valtuustoon nähden sitovia

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/ Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2018
1. Elinvoimainen Raahen seutu	Raahen yritysten ja työpaikkojen lukumäärä kasvaa suunnittelukaudella	Väkiluvun ja työpaikkojen kehitys on positiivinen		
2. Lapsiystävällinen Raahen seutu	Lapsi- ja perheystävällisyys otetaan huomioon kaikessa toiminnassa	Perheiden nettomuutto positiivinen		
3. Oudosti houkutteleva Raahen seutu	Monikanavaisen viestinnän aktiivinen ja osaava hyödyntäminen	Raahen seutu ja Raahen menestyy imagomitauksissa ja arvioinneissa		
4. Osaava Raahen seutu	Tehokas ja innovatiivinen hankemaailma. II ja III asteen koulutuksen ja tutkimuksen etabloituminen Raahen seudulle Laadukkaat ja vaikuttavat hankkeet	Koulutuspaikkojen laadullinen taso nousee ja niihin on runsaasti hakijoita		
5. Yksi yhteinen Raahen seutu	Kehittämislautakunnan tulosalueet käyvät aktiivista, ennakoivaa sekä tasa-arvoisesti osallistavaa keskustelua Raahen kaupungin kaikkien toimijoiden kanssa. Hallintorajoja poistetaan aktiivisesti.			

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)

Kehittämislautakunta toimii Raahen kaupungin sekä Raahen seutukunnan strategian mukaisesti. Toiminnan resurssit sekä toimintaedellytykset esitellään tulosaluekohtaisissa tarkasteluissa.

210 Elinkeinot

Vastuhenkilö: Harri Tuomikoski

1 000 €	TP 2016	TA 2017	Raami 2018	Ltk. 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Ulkoiset ja sisäiset yht.							
Toimintatuotot yht.							
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut yht.	-25	-103	-99	-96	-96	-96	-96
Toimintakate	-24	-103	-99	-96	-96	-96	-96

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Edistää ja mahdollistaa Raahen kaupungin alueella toimivien teollisten yritysten toimintaedellytyksiä sekä auttaa uusien ja muualla toimivien teollisten yritysten toiminnan aloittamista Raahessa.

Uusien ja muualla toimivien yritysten toiminnan aloittaminen helpottuu vuoden 2018 aikana Tokolan teollisuusalueen infran valmistumisen jälkeen. Yleinen globaali taloustilanne ja sen muutokset vaikuttavat yritysten investointiherkkyyteen merkittävästi.

Suunnittelukauden 2018 – 2020 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Asiakastapaamisten määrän lisääminen
2. Tiivis yhteistyö Fennovoiman ydinvoimala -projektiin osallistuvien yritysten kanssa
3. Ydinvoimala projektiin osallistuvien yritysten sijoittuminen Raaheseen

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2018

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/ Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2018
1. Elinvoimainen Raahen	Asiakastapaamiset	Kpl	80 kpl	
2. Elinvoimainen Raahen	AMK-koulutuksen jatkuminen Raahessa	Kpl	1 kpl	
3. Elinvoimainen Raahen	Raahessa toimivien yritysten lukumäärän positiivinen kehitys	Yritysten lukumäärä 2018 vs. 2017	Etumerkki +	

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)

Yhden henkilön organisaatio toimii aktiivisesti yhteistyössä kaupungin eri organisaatioissa työskentelevien henkilöiden kanssa. Lisäksi yhteistyöverkostoon kuuluvat Raahen Seudun kehittämiskeskus, kauppakamari, paikallinen yrittäjäyhdistys ja kaupunkikonserniin kuuluvat yhtiöt.

220 Kaavoitus

Vastuhenkilö: Anu Syrjäpalo

1 000 €	TP 2016	TA 2017	Raami 2018	Ltk. 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Ulkoiset ja sisäiset yht.							
Toimintatuotot yht.	0						
Valmistus omaan käyttöön	10						
Toimintakulut yht.	-424	-547	-587	-599	-594	-594	-594
Toimintakate	-414	-547	-587	-599	-594	-594	-594

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Kaavoitusyksikkö vastaa Raahen kaupungin yleis- ja asemakaavojen laadinnasta Maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetyllä tavalla. Kaupungin kaavatyötä ohjaavat maakuntakaava sekä valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Lisäksi kaavoitus tutkii ja lausuu poikkeamislupa- sekä suunnittelutarvemenettelyssä ja palvelee kaupunkilaisia maankäyttöön ja rakentamiseen liittyvissä asioissa

Kaavoitusyksikön toiminta-alue on koko Raahen alue. Kaavaprosessin eri vaiheessa yhteistyötä tehdään yksittäisten kuntalaisten lisäksi maakunnallisella ja valtakunnallisella tasolla, sekä yksityisen että julkisen sektorin eri toimijoiden kanssa.

Suunnittelukauden 2018 - 2020 keskeiset toiminta ohjaavat tavoitteet

Maankäyttö- ja rakennuslaki, vuoden 2018 talousarvio, Raahen kaupungin strategia.

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2018

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/ Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2018
Perustehtävä: Maankäyttö- ja rakennuslain § 51 mukaisten asemakaavojen laadinta, yleiskaavojen uudistaminen Kaavoitusohjelmassa esitetyllä tavalla Strategiset tavoitteet: 1. Elinvoimaisuus: Riittävä tonttitarjonta	Vireillä olevien ja vireille tulevien asema- ja yleiskaavojen laadinta kaavoitusohjelman mukaisesti	Kaavoitusohjelman toteutuminen	70 %	
	Kaupungin strategisen maankäytön toimintaohjelman laatiminen.	Valmiusaste	60 %	
	Raahen liikekeskustan kehittämisen strategia	Valmiusaste	40 %	
	Akm 234: Rautatalon asemakaava	Valmiusaste	100 %	
	Vanhan kaupungin asemakaava	Valmiusaste	20 %	
	Akm 239: Ruottalon asemakaava	Valmiusaste	100 %	
	Akm 217: Asemakadun ja Niittykadun asemakaavan muutos	Valmiusaste	100 %	
	Akm 227: Raahen kaupungin 36. kaupungin-osan (Ollinsaari) korttelin 3629 asemakaavan muutos (Nikolantie 3)	Valmiusaste	100 %	
	Akm 237: Mestarinkadun asemakaavan muutos	Valmiusaste	100 %	

	Akm 238: Mestauskallion teollisuusalueen korttelin 3116 asemakaavan muutos	Valmiusaste	100 %	
	Akm 236: Aittalahden teollisuusalueen asemakaavamuutos	Valmiusaste	100 %	
	Y-tonttikysyntään vastaaminen	Yhteisen ohjeistuksen luominen rakennusvalvonnan kanssa käyttötarkoituksen muutoksen hakemiseksi poikkeamislupamenettelyllä	100 %	
2. Lapsiystävällisyys	Lasten ja nuorten osallistaminen kaavoitusprosessissa kaavan sisältöön ja merkitykseen nähden soveltuvalla tavalla ja muut lapsille ja nuorille kohdennetut esittelyt ja opetustilanteet.	Osallistamistapahtuma	8 tapahtumaa/vuosi	
3. Oudosti houkutteleva (Raahen matkailullisen vetovoiman lisääminen.)	Mikonkarin kaavarunko	Valmiusaste	30 %	
	Pikkulahden asemakaava ja asemakaavan muutos	Valmiusaste	30 %	
	Akm:215 Kaupunginlahdenrannan asemakaava	Valmiusaste	20 %	
	Pitkäkarin ranta-alueen osayleiskaava	Valmiusaste	30 %	
4. Osaava	Seminaarin alueen kehittäminen kansainväliseksi etäopiskelukampukseksi	Valmiusaste	10 %	

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)

Kaupungin kehittyminen edellyttää kaavoitusta (maankäytön suunnittelua) ja varautumista tuleviin tarpeisiin. Kaavoitus on lakisääteistä ja jatkuvaa toimintaa. Kaavoitus on kaupungin tehokkain työkalu alueen maankäytön tarkoituksenmukaisessa suunnittelussa.

1. Maankäyttö- ja rakennuslain 51 §:n mukainen asemakaavojen laadinta sitä mukaa kuin kaupungin kehitys, erityisesti asuntotuotannon tarve, tai maankäytön ohjaustarve sitä edellyttää. Raahen keskeisten taajama-alueiden osayleiskaava ohjaa asemakaavoitusta, joka lakisääteisenä toimintana on jatkuvaa. Yleiskaavojen laadinta ja niiden tarkistaminen vastaamaan maankäytön tulevia tavoitteita on myös jatkuvaa toimintaa. Kaavoituksen tulee tapahtua suunnitellusti, jotta kaupungin tonttitarjonta säilyy veto-voimaisena ja monipuolisena.

2. Kaavoitus on tiukasti maankäyttö- ja rakennuslaissa säädelty prosessi, jossa on huomioitava riittävästi ylempi kaavataso. Kaupungin pitkän tähtäimen strategisissa linjauksissa on huomioitava niiden vaikutus maankäyttöön ja alueiden kaavoitukseen, jotta kehittäminen on sujuvaa ja kaavoitus oikea-aikaista.
3. Kaupunkistrategiassa 2017 halutaan panostaa raahelaisten lasten ja nuorten hyvinvointiin. Lasten ja nuorten mielipiteiden ja kokemusten huomioiminen kaavoituksessa ja mahdollisuus osallistua kaavoitusprosessiin lisää lasten ja nuorten hyvinvointia heidän saadessaan konkreettisia vaikutusmahdollisuuksia alueen kehittämiseen. Kaavoitusprosessin tunteminen ja siihen osallistuminen ovat lisäksi tärkeitä kansalaisaitoja, joiden tunteminen kuuluu jokaisen kaupunkilaisen kansalaisvelvollisuuksiin.
4. Raahen matkailullinen vetovoima parantaa koko kaupungin tunnettavuutta, lisää paikkakuntalaisten ylpeyttä omasta kotiseudustaan ja vaikuttaa välillisesti alueelliseen vetovoimaan. Jotta Raahesta voidaan luoda matkailullisesti eheä kokonaisuus, jossa kaupungin erityispiirteitä osataan korostaa arvokkaalla tavalla, on matkailun ja kaavoituksen tehtävä jatkuvaa yhteistyötä. Pitkäkarin rannan, Kaupunginlahdenrannan kehittäminen sekä Mikonkarin alueen suunnittelu edellyttävät maankäyttö- ja rakennuslain muokkauksien yleis- ja asemakaavojen laadinnan ja työn edellyttämät riittävät resurssit on turvattava.
5. Raahen liikekeskustan kehittäminen vaatii strategisen tason tarkastelua, jolla luodaan puitteet keskustan asemakaavojen vaiheittaiselle uudistamiselle kaupungin kehityksen edellyttämällä tavalla.
6. Kaupungissa tulee olla riittävä ja monipuolinen tonttitarjonta asuin-, teollisuus- ja palvelutuotannon tarpeisiin ottaen huomioon suurhankkeiden johdosta odotettavissa oleva tonttikysynnän lisääntyminen.

240 Matkailu ja markkinointi

Vastuhenkilö: Hanna-Leena Korhonen

1 000 €	TP 2016	TA 2017	Raami 2018	Ltk. 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Ulkoiset ja sisäiset yht.							
Toimintatuotot yht.	14	36	36				
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut yht.	-414	-414	-414	-325	-325	-325	-325
Toimintakate	-401	-378	-378	-325	-325	-325	-325

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Matkailun ja markkinoinnin tulosalueen tehtävänä on kehittää matkailuelinkeinoa ja markkinointia kaupungin strategian mukaisesti.

Suunnittelukauden 2018 – 2020 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Teräksisen aarrekaupungin näkyvyyden lisääminen oivasti houkuttelevana kaupunkina.
2. Yhteistyön tiivistäminen toimijoiden kanssa koko matkailuklusterin laajuudessa.
3. Matkailun mahdollistaminen - yritysten toimintaedellytysten ylläpitäminen ja kehittäminen.
4. Tuotteistetaan historia, palvelut ja tarinat kyliltä ja kaupungista, mereltä ja teollisuudesta sekä tarjotaan elämyksiä yhteistyössä toimijoiden kanssa.

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2018

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/ Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2018
Kaupunkimarkkinoinnin ja matkailun uudistaminen	Veden äärellä -hankkeen toteuttaminen	Palvelutarjonnan tuotteistamista ja yhteistyön kehittämistä. Valmiita tuotepaketteja kesälle 2018	Toteutettu	

	Uusien markkinointi-kampanjoiden toteuttaminen yritysten ja uusien asukkaiden saamiseksi Raahen	1 uusi kampanja	Toteutettu	
	Digitaalisen markkinoinnin kehittäminen ja näkyvyyden lisääminen	Aktiivinen ylläpito ja kehittäminen	Toteutettu	
Yhteistyön tiivistäminen matkailualan toimijoiden kanssa	Yhteistyö matkailualan yritysten, yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa.	Aktiivinen ylläpito ja kehittäminen	Toteutettu	
Yhteistyön kehittäminen sisäisesti kaupungin toimijoiden kanssa	Mikonkarin ja Pitkänkarin kaavaprosessissa yhteistyö kaavoituksen kanssa	Matkailun näkökulman esiintuominen	Toteutettu	
	Yhteistyö hanketoiminnan ja kehittämisen yksikön kanssa	Tapahtumien markkinoinnin toteuttaminen yhdessä		

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)

Matkailun ja markkinoinnin tulosalueen vuoden 2018 tavoitteet on asetettu huomioiden olemassa olevat resurssit. Toimintaa tehdään tiiviissä yhteistyössä Veden äärellä – seutukunnallisen matkailun kehittämishankkeen, muiden käynnissä olevien hankkeiden sekä kaupunkioorganisaation muiden yksiköiden kanssa. Yhteistyötä pyritään kehittämään yli seutukuntarajojen. Matkailuelinkeinon kehittämisessä olennaisessa osassa on tiivis yhteistyö paikallisten toimijoiden kanssa.

260 Hanketoiminta

Vastuhenkilö: Hannele Meskus

1 000 €	TP 2016	TA 2017	Raami 2018	Ltk. 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Ulkoiset ja sisäiset yht.							
Toimintatuotot yht.	137	242	242	187	187	187	187
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut yht.	-589	-549	-549	-809	-809	-823	-750
Toimintakate	-452	-307	-307	-622	-622	-636	-563

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Hanketoiminta ja kehittäminen toteuttaa Raahen kaupungin kaupunkistrategian mukaisia hankkeita ja kehittämistehtäviä elinvoima-, työvoima- ja vetovoimapalveluin. Tavoitteena on, että Raahen kehittyä elinvoimaiseksi ja vahvuksiinsa nojaavaksi kaupungiksi.

Hanketoiminta ja kehittäminen käy tiivistä vuoropuhelua kaupunkilaisten kanssa – tehdään kaikki yhdessä.

Lisäksi hanketoiminta ja kehittäminen varmistaa osaltaan, että kaupunki on aktiivinen toimija ja mahdollistaja luoden siten toiminnallaan edellytyksiä, mahdollisuuksia ja monipuolisia työkaluja.

Suunnittelukauden 2018 – 2020 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Kaupunkilaiset kehittävät kaupunkia – osallisuuden vahvistaminen
2. Positiivisesti erottuva ja oudosti houkutteleva Raahe – vaikuttava tapahtuma- ja sisällöntuotanto
3. Elinvoimainen Raahe

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2018

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/ Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2018
Osallisuuden vahvistaminen	Järjestetään kuulemistilaisuuksia, kyselyjä sekä yhteissuunnittelutilaisuuksia Proaktiivinen reagointi kehittämisideoihin ja kokeilutoimintaan	Tilaisuuksien lukumäärä	Tilaisuuksien lkm Osallistujien lkm Koettu kaupunkikeskusta -selvitys tehty Vähintään kolme kokeilutoimintaa on käynnistynyt	
Elinvoiman vahvistaminen	Kaupunkistrategian mukaiset kehittämishankkeet Verkostohankkeiden vaikuttavuuden ja hyötyjen maksimointi alueen näkökulmasta Elävä Wanha Raahe Elävä Lampinsaari Elävä kaupunkikeskusta	Oma hankevolyyymi Muille suunnitellut hankkeet Analysoidaan verkostohankkeiden hyöty kaupungin elinvoiman vahvistamisessa Puutarhan rooli kaupunkisustamisessa Kaupunkisustamisen käynnistyy	Lukumäärä/eurot /yhteistyökumppanit Konkreettiset tehdyt toimenpiteet Vähintään yksi hanke käynnistyy Wanhan Raahen kehittämiseksi Vähintään yksi hanke käynnistyy Lampinsaaren kylän kehittämiseksi Puutarha tuottaa 80 % enemmän kuin 2016 Kävelykadun elävöittäminen käynnistyy	
Osaamisen kehittäminen ja työllisyyden edistäminen	Houkutteleva työpajatoiminta Työllistävä työpajatoiminta	Pajalaisten määrä pajoilla Pajalaisten jatkopolut	10 - 15 kuntouttavassa työtoiminnassa olevaa/työpaja Vähintään 1/3 saa opiskelu- tai työpaikan	
Positiivisen imagon edistäminen ja	Tapahtumavuosikellon mukaan	Tapahtumien lkm	Vähintään 4	

vetovoimainen tapahtumatuotanto	Aktiivinen some-markkinointi	Tapahtumien kävijämäärä Seuraajien ja tykkäysten määrä	Vähintään 30 000 Yhteistyökumppaneiden lkm
---------------------------------	------------------------------	---	---

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)

Toimintaa linjaavana asiana on Raahen kaupungin strategia ja sen edellyttämät teemat, painopisteet, tavoitteet ja toimenpiteet.

280 Kehittämiskeskus

Vastuhenkilö: Risto Pietilä/Pasi Pitkänen

1 000 €	TP 2016	TA 2017	Raami 2018	Ltk. 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Ulkoiset ja sisäiset yht.							
Toimintatuotot yht.	1 042	1 430	873	833	833	430	200
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut yht.	-1 042	-1 430	-1 415	-1 391	-1 391	-917	-645
Toimintakate			-542	-558	-558	-487	-445

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Raahen seutukunnan kehittämiskeskukseen ja sen yhteydessä toimivan Raahen seudun yrityspalvelujen toimintatarkoituksena on toimia Pyhäjoen ja Siikajoen kuntien sekä Raahen kaupungin yhteisenä kehittämisenorganisaationa seutukunnallisessa kehittämistyössä, jonka ensisijaisena tavoitteena on alueen elinvoiman edistäminen yhteistyössä eri alojen toimijoiden kanssa. Elinvoimaa edistetään kulloinkin voimassaolevan elinvoimastrategian ja vuosittaisten toimintasuunnitelmien määrittämin tavoittein. (Hallintosääntö)

Toiminta-ajatustaan kehittämiskeskus toteuttaa keskittymällä seutukunnallisessa kehittämistyössä seuraavilla tulosalueilla esiin tulevien tehtävien hoitoon: 1. Seutuyhteistyö ja edunvalvonta, 2. Yritysneuvonta ja yrityskehittäminen, 3. Projektitoiminta

Suunnittelukauden 2018 – 2020 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Seudullisen elinvoimastrategian mukaiset tavoitteet ja niiden edistäminen
2. Suurhankkeiden vaikuttavuus ja hyötyjen maksimointi alueen näkökulmasta
3. Edistää alueen yritysten ja elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä, sekä seudullinen edunvalvonta ja verkostotyö aluetta vahvistavana toimenä
4. Alueen vetovoiman ja matkailun kehittäminen

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2018

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/ Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2018
A. Elinvoiman vahvistaminen = Elinvoimastrategian mukaiset kehityskohteet ja strategian koordinaatio verkostotasolla	1. Edistetään teemojen mukaisia kehitystoimia 2. Ylläpidetään elinvoimastrategian toteutuman seurantajärjestelmää	1. Kutakin teemaa edistävä resurssi on käytössä 2. Vetovoiman ja matkailun kehittäminen 3. Aktiivinen päivitys seurantajärjestelmään organisaation omien ja verkostokumppaneiden toimenpiteiden osalta	1. Hanke tai muu resurssi per teema 2. Muuttotaseessa on positiivinen käänne verrattuna vuoteen 2016 3. Veden äärellä-hanke on tuottanut hankkeen mukaisia tuloksia matkailun kehittämisessä	

<p>B. Suurhankkeiden vaikuttavuuden ja hyötyjen maksimointi alueen näkökulmasta</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hyödynnetään Resurssivirtaselvityksen tuloksia 2. Yritysten etabloitumisen edistäminen 3. Siirretään painopistettä julkisen sektorin valmennuksesta yksityisen sektorin valmennukseen 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etsitään uudet businessalueet Resurssivirtaselvityksestä 2. Koordinoidaan Hankikiven urakoiden tiedonvälistystä yrityksille 3. Edistetään yritysten valmentautumista suurhankkeiden hyödyntämiseen yrityskehittämisen eri välineillä 	<p>4. Seurantajärjestelmä ja reagointi ovat aktiivisessa käytössä</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. On löydetty ja käynnistetty vähintään yksi uusi businessalue monipuolistaan elinkeinorakennetta 2. Vähintään 15 uutta yritystä on etabloitunut seudulle 3. Vähintään 25 seutukunnan yritystä toimii suurhankkeissa 	
<p>C. Yritysten toimintaedellytysten parantaminen, edunvalvonta ja verkostotyö</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Huomioidaan osaavan työvoiman uudistuneet tarpeet 2. Täsmennetään tarkat edunvalvonnat kärjet yhdessä kaupungin ja kuntien kanssa 3. Jatketaan tiivistä yhteistyötä naapuriseutukuntien kanssa 4. Tki-yhteistyön jatkumo alueella 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Panostetaan osavaan työvoimaan koulutuskartoituksella ja edistetään amk-koulutuksen käynnistymistä 2. Edunvalvonnan painopisteet elinvoimastrategian toteutuksessa 3. Yhteiset hankkeet ja yhteinen edunvalvonta työkaluina 4. Tki-toimijoiden jalkautumista Raahan seudulle ja yhteisiä hankkeita 	<ol style="list-style-type: none"> 1. On laadittu ja käynnistetty uusi koulutushanke Monikampus Brahen jatkoksi. 2. Suhdannepalvelun viidestä kärkitoimialasta vähintään kolmessa liikevaihto ja työpaikat ovat lisääntyneet verrattuna v. 2016 3. Vähintään kuusi yhteistä hanketta on käynnissä yhdessä kumppaniorganisaatioiden kanssa 	

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)

Raahan seutukunnan kehittämiskeskuksen ja sen osana toimivan Raahan seudun yrityspalveluiden toiminnan tärkeimpänä toimintaa linjaavana asiana on seudullinen elinvoimastrategia ja sen edellyttämät teemat, painopisteet, tavoitteet ja toimenpiteet. Elinvoimastrategian seuranta on systemaattista ja proaktiivista.

Projektitoiminnan osuutta lisätään mahdollisuuksien ja määrärahojen puitteissa. Uutena aihealueena pyritään saamaan käyntiin työllisyyteen, osaavan työvoiman saatavuuteen ja koulutukseen liittyviä hankkeita ja toimenpiteitä. Samoin uutena toimintona tavoitteena on yrityssetelijärjestelmän pilotointi, jolla yksittäiset yritykset voivat valitun asiantuntijan voimin poistaa yrityksen kehitykseen liittyviä pullonkauloja.

Tiivistetään yhteistyötä kaavoituksen, markkinoinnin, matkailun, koulutuksen, tki- ja yrityspalvelujen yhteistyön osalta Raahan kaupungin, Siikajoen ja Pyhäjoen kuntien, sekä eri koulutusorganisaatioiden kanssa.

Jatketaan sote- ja maakuntahallintouudistuksen valmistelun seuranta ja sen mahdollisia vaikutuksia kehittämiskeskuksen toimintaan. Jatketaan jäsenenä maakuntahallintouudistuksen Kasvupalveluja suunnittelevassa työryhmässä.

30 Tulevaisuuslautakunta

30 Tulevaisuuslautakunta

Vastuuhenkilö: Lucina Hänninen

1 000 €	TP 2016	TA 2017	Raami 2018	Ltk. 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Ulkoiset ja sisäiset yht.							
Myyntituotot	756	493	493	492	492	492	492
Maksutuotot	1 579	1 410	1 410	1 365	1 365	1 365	1 365
Tuet ja avustukset	677	392	392	412	412	412	412
Vuokratuotot	141	123	123	122	122	122	122
Muut toimintatuotot	141	151	153	157	157	157	157
Toimintatuotot yht.	3 295	2 569	2 571	2 548	2 548	2 548	2 548
Valmistus omaan käyttöön							
Henkilöstökulut	-29 910	-29 771	-29 439	-29 443	-29 443	-29 446	-29 446
Palvelujen ostot	-7 861	-7 515	-7 516	-7 430	-7 430	-7 441	-7 441
Ostot	-1 382	-1 420	-1 420	-1 422	-1 422	-1 428	-1 428
Avustukset	-3 065	-3 170	-3 170	-3 125	-3 125	-3 125	-3 125
Vuokramenot	-3 453	-3 289	-3 289	-3 564	-3 564	-3 545	-3 545
Muut toimintakulut	-34	-359	-359	-358	-358	-359	-359
Toimintakulut yht.	-45 704	-45 524	-45 193	-45 342	-45 342	-45 342	-45 342
Toimintakate = valtuustoon nähden sitova	-42 409	-42 955	-42 621	-42 794	-42 794	-42 794	-42 794
Poistot	-2 521	-2 279	-2 279	-1 626	-1 626	-1 617	-1 537
Ulkoiset							
Myyntituotot	749	493	493	492	492	492	492
Maksutuotot	1 560	1 410	1 410	1 365	1 365	1 365	1 365
Tuet ja avustukset	677	392	392	412	412	412	412
Vuokratuotot	122	123	123	122	122	122	122
Muut toimintatuotot	140	151	153	157	157	157	157
Toimintatuotot yht.	3 248	2 569	2 571	2 548	2 548	2 548	2 548
Valmistus omaan käyttöön							
Henkilöstökulut	-29 910	-29 771	-29 439	-29 443	-29 443	-29 446	-29 446
Palvelujen ostot	-2 803	-2 586	-2 586	-2 583	-2 583	-2 593	-2 593
Ostot	-1 381	-1 420	-1 420	-1 422	-1 422	-1 428	-1 428
Avustukset	-3 065	-3 170	-3 170	-3 125	-3 125	-3 125	-3 125
Vuokrat	-1 005	-1 163	-1 163	-1 185	-1 185	-1 166	-1 166
Muut toimintakulut	-33	-359	-359	-358	-358	-359	-359
Toimintakulut yht.	-38 196	-38 469	-38 137	-38 116	-38 116	-38 116	-38 116
Toimintakate	-34 948	-35 899	-35 566	-35 568	-35 568	-35 568	-35 568
Sisäiset							
Myyntituotot	7						
Maksutuotot	20						
Muut toimintatuotot	1						
Avustukset							
Vuokratuotot	19						
Toimintatuotot yht.	47						
Palvelujen ostot	-5 058	-4 930	-4 930	-4 847	-4 847	-4 847	-4 847
Ostot tilikauden aikana	-1						
Avustukset							
Vuokrat	-2 448	-2 126	-2 126	-2 379	-2 379	-2 379	-2 379
Muut kulut	-1						
Toimintakulut yht.	-7 508	-7 056	-7 056	-7 226	-7 226	-7 226	-7 226
Toimintakate	-7 461	-7 056	-7 056	-7 226	-7 226	-7 226	-7 226
Vyörytykset							
Keskushallinto							
Hallintopalvelut							
Sivistyspalvelut	634	842	842	809	809	809	809
Tekninen toimi							
Vyörytystulot yht.	634	842	842	809	809	809	809
Keskushallinto	-696	-660	-660	-1 117	-1 117	-1 117	-1 117
Hallintopalvelut	-437	-546	-546				
Sivistystoimi	-634	-842	-842	-809	-809	-809	-809
Tekninen toimi							
Vyörytysmenot yht.	-1 767	-2 048	-2 048	-1 926	-1 926	-1 926	-1 926
Kokonaiskustannukset	-46 062	-46 441	-46 107	-45 537	-45 537	-45 528	-45 448

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Tulevaisuuslautakunta johtaa ja kehittää alaistaan toimialaa ja vastaa palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä. Lautakunta seuraa ja arvioi palvelujen vaikuttavuutta ja varaa asukkaille ja käyttäjille mahdollisuuden osallistua palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen.

Lautakunta edustaa kuntaa ja käyttää kunnan puhevaltaa toimialaansa kuuluvissa asioissa.

Tulevaisuuslautakunnan tehtävänä on varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, lukio-opetuksen, kansalaisopiston, musiikkiopiston, nuorisoi-, liikunta-, ja kulttuuritoimintaan liittyvien tehtävien hoitaminen ja järjestäminen Raahen kaupungissa.

Tulevaisuuslautakunnan alaiset tulosalueet ovat: Hallinto, opetus, varhaiskasvatus, nuorisotoimi, liikunta-toimi, kulttuuri- ja museopalvelut, kirjasto sekä vapaa sivistystyö ja taiteen perusopetus.

Suunnittelukauden 2018 – 2020 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

Toimintaa ohjaavat Raahen kaupunkistrategia sekä hyvinvointisuunnitelma.

Raahen kaupungin strategisina päämäärinä ovat elinvoimainen, lapsiystävällinen, oudosti houkutteleva, osaava, yksi yhteinen Raahen.

1. Lautakunnan alaisten tulosalueiden ja yksiköiden välisen yhteistyön lisääminen
2. Asiakaslähtöinen, toimiva ja taloudellinen palvelurakenne
3. Lasten, nuorten ja perheiden terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen
4. Digitalisaatio

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2018, valtuustoon nähden sitovia

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/ Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2018
1. Tila- ja henkilöstöressurssin yhteiskäyttö	Yhteiset tilat ja henkilöstö	Uusia toimintatapoja yli tulosaluearajojen	Tilojen yhteiskäyttö lisääntyy Henkilöstön yhteiskäyttö lisääntyy	
2. Alueellisen palvelurakenteen kehittäminen	Palvelurakenteen kehittäminen	Alueiden palvelurakenteen tarkastelu	Laaditaan alueellinen palvelukuvaus	
3. Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin tukeminen	Hyvinvointia ja terveyttä edistävät toimintatavat kaikilla tulosalueilla	Perhekeskus-toimintatapa sekä hyvinvoiva kasvuyhteisö	Perhekeskus-pilotit kaikilla alueilla Kaikki tulosalueet mukana perhekeskustyössä	
4. Digitalisaatio	Sähköisten palveluiden kehittäminen	Uudet sähköiset palvelut	Uudet sähköiset palvelut kaikilla tulosalueilla	

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)

Nähdään tulevaisuuslautakunnan toiminta kokonaisuutena, jossa on sekä keskitettyjä, alueellisia että lähipalveluita. Muodostetaan näistä palveluista alueelliset kokonaisuudet.

Haetaan aktiivisesti uusia toimintatapoja resurssien yhteiskäytön lisäämiseksi. Tuetaan toimintaa, joka edistää lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia ja terveyttä. Kehitetään monimuotoisia, joustavia yhteisiä toimintaympäristöjä sekä sähköisiä palveluita.

310 Hallinto

Vastuhenkilö: Lucina Hänninen

1 000 €	TP 2016	TA 2017	Raami 2018	Ltk. 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Ulkoiset ja sisäiset yht.							
Toimintatuotot yht.	17						
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut yht.	-750	-979	-995	-974	-974	-974	-974
Toimintakate	-733	-979	-995	-974	-974	-974	-974

320 Varhaiskasvatuspalvelut

Vastuhenkilö: Kati Haarala

1 000 €	TP 2016	TA 2017	Raami 2018	Ltk. 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Ulkoiset ja sisäiset yht.							
Toimintatuotot yht.	1 130	1 175	1 175	1 130	1 130	1 130	1 130
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut yht.	-13 051	-13 128	-12 985	-12 951	-12 951	-12 951	-12 951
Toimintakate	-11 921	-11 954	-11 810	-11 821	-11 821	-11 821	-11 821

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Varhaiskasvatuspalvelut tarjoavat varhaiskasvatustilain mukaista laadukasta hoitoa, kasvatusta ja opetusta siinä muodossa ja siinä laajuudessa mikä on lapsen ja perheen tarve. Varhaiskasvatuspalveluiden tulosalueeseen kuuluu päiväkotien esiopetus, kunnallinen varhaiskasvatus (päiväkodit, perhepäivähoito, leikkitoiminta), yksityinen varhaiskasvatus (yksityiset päiväkodit ja yksityinen perhepäivähoito: yksityisen hoidon tuki ja kuntalisä) sekä kotihoidontuki. Varhaiskasvatus, esiopetus, yksityisen hoidon tuki ja kotihoidontuki ovat lakisääteisiä palveluita, joita määrittelee varhaiskasvatustilain sekä asetus sekä perusopetuslaki. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet (Opetushallitus) on määräävä asiakirja ja sen laatimista on ohjannut varhaiskasvatustilain, jossa säädetään lapsen oikeudesta varhaiskasvatukseen sekä sen tavoitteista.

Laki määrittelee myös henkilöstön määrän suhteessa lasten määrään sekä lasten tarvitseman erityistuen ja avustajan tarpeen. Toiminnan päämääränä on strategian mukainen lapsiystävällinen Raahen.

Kunnallinen päivähoito: 9 päiväkotia, 2 ryhmäperhepäivähoitokotia, 23 perhepäivähoitajaa
Yksityinen päivähoito: 9 päiväkotia, 20 – 25 perhepäivähoitajaa

Suunnittelukauden 2018 – 2020 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Päiväkotien kunnostaminen, uusien tilojen rakentaminen ja varhaiskasvatus-/ päivähoitopaikkojen lisääminen
  - Antinkankaan koulun ja päiväkodin (monitoimitalo) rakennusprojektin valmistuminen ja toiminnan aloittaminen toimikauden 2018 alussa
  - Tilasuunnitelman mukainen päiväkotien kunnostaminen ja rakentaminen → etäryhmät ja ryhmikset yhdistyvät isompiin yksiköihin
    - Saloisten ja Onnelan päiväkotien suunnittelun eteneminen aikataulun mukaisesti osana Saloisten ja Vihannin koulukeskusten suunnittelua ja rakentamista
    - Kirkkokadun päiväkodin peruskorjauksen suunnittelu ja toteutus
    - Pattasten päiväkodin suunnittelu ja rakentaminen
    - Satulehdon päiväkodin laajennuksen suunnittelu ja toteutus

2. Yhteiskunnan tuomiin muutoksiin reagoiminen oikea-aikaisesti lasten ja perheiden tarpeet huomioiden, hyvinvointiarki
  - Uuden varhaiskasvatussuunnitelman määräyksiin vastaaminen
  - Muut yhteiskunnalliset sekä alueelliset muutokset ja niiden vaikutukset varhaiskasvatuspalveluihin (esim. asiakasmaksujen perusteiden muutokset, kielitaitovaatimukset)
  - Vuorohoidon, osapäivä- ja osaviikkohoidon, avoimen toiminnan sekä palveluohjauksen kehittämisen lasten ja perheiden tarpeet huomioiden
  - monipuolinen palvelurakenne: päiväkodit, perhepäivähoito, yksityinen varhaiskasvatus (päiväkodit ja perhepäivähoito), avoin päiväkotitoiminta
  - Palveluohjauksen kehittäminen
3. Tieto- ja viestintätekniikan (TVT) edistäminen, sähköisten toimintojen laajeneminen
  - Henkilöstön asiantuntemuksen lisääminen tvt-asioiden osalta
  - Yhä enemmän asiakkaita palveleva, sujuva sähköinen järjestelmä
4. Varhaiskasvatussuunnitelman sisäistäminen ja arkeen vieminen (määräävä asiakirja 1.8.2017 alkaen/ Opetushallitus)
  - Kiinnitetään erityistä huomiota kokopäiväpedagogiikan sekä oppimisympäristöjen (fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen) kehittämiseen

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2018

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/ Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2018
1. Asiakas saa tarvitsemansa palvelun sujuvan palveluprosessin kautta tasapuolisesti koko kunnan alueella	1. Palvelu järjestetään lain edellyttämässä puitteissa Vuorohoito toimii laadukkaasti ja kustannustehokkaasti Toimiva palveluohjaus: saa yhdestä numerosta tietoa mm. varhaiskasvatuksen palveluista ja vaihtoehdoista	1. Aika jonka kuluessa palveluntarve toteutuu Perheet tyytyväisiä palveluun (kysely) Henkilöstöresurssi mitoitettu oikein Yksi numero, varajärjestelmä toimi Selkeät nettisivut	1. 2vk - 4kk asteikolla 1-5 tyytyväisyys ka 4 Palveluohjauksen puhelinnumero ja soitto-ajat Tieto selkeästi nettisivuilla	
2. Laadukas palvelu	2. Varhaiskasvatuksen laadun kehittämisen, uuden varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteiden sisäistäminen (painopisteenä oppimisympäristöjen kehittäminen)	2. Osallistuminen opetushallituksen laadun kehittämishankkeeseen Koko varhaiskasvatuksen asiakaskuntaa koskeva laatu-kysely huoltajille Lasten tyytyväisyyttä mittaavat yksikkökohtaiset	2. Tapaamisiin osallistuminen Asiakastyytyväisyys vähintään 4 asteikolla 1-5 Mittausten toteutuminen joka yksikössä	

		<p>kyselyt (lasten ikä huomioiden)</p> <p>Kehityskeskustelujen toteuttaminen</p> <p>Keskimääräiset koulutuspäivät</p> <p>Koko henkilöstö yhteinen koulutuspäivä</p> <p>Työhyvinvointitilaisuudet</p>	<p>vähintään ker- ran vuodessa</p> <p>100 % kaikilla tasoilla</p> <p>3 pv/ hlö</p> <p>1 koko henki- löstöä koskeva koulutuspäivä toteutuu</p> <p>2 krt/ vuosi</p>	
3. Turvalliset sisä- ja ulkotilat lapsille ja työntekijöille	<p>3. Asiantunteva, työ- hönsä ja yhteisiin tavoitteisiin sitou- tunut hyvinvoiva henkilöstö</p> <p>Henkilöstön työky- vyn ja koulutuksen toteuttaminen</p> <p>3. Antinkankaan monitoimitalon (sis. päiväkotia) valmistuminen</p> <p>Onnelan ja Saloisten päiväkotien suunnittelun ja toteutuksen etene- minen</p> <p>Kirkkokadun päiväkodin peruskorjauksen suunnittelu</p> <p>Pattasten päiväkodin suunnittelu ja rakentamisen aloit- taminen</p> <p>Satulehdon päiväkodin laajennuksen suunnittelu</p>	<p>3. Päiväkoti valmistuu ja aloittaa toiminnan uusissa tiloissa</p> <p>Suunnitelmat ja toteutus etenee</p>	<p>3. Rakennettujen ja suunnitteilla olevien ryhmien määrä</p>	
4. Taloudellisesti ja tehokkaasti toteutetut varhaiskasvatuspalvelut lasten, perheiden ja henkilöstön hyvinvointi huomioiden, sähköisten palveluiden laajentuminen, luotettavan ja tasa- puolisen tilastoinnin kehittäminen	<p>4. Varhaiskasvatus- toiminnan asiakaslähtöinen ja monipuolinen toteuttaminen taloudellisesti.</p> <p>Sähköisen järjestelmän uudistaminen ajanmukaiseksi</p> <p>Luotettava tilastointi</p>	<p>4. Täyttöaste- ja käyttöastetavoitteet</p>	<p>4. Täyttöaste 100 % Käyttöaste 85%/75%</p>	

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)

Varhaiskasvatuslaki on muutoksessa. Uudistetun lain ensimmäinen vaihe astui voimaan 1.8.2015. Uusi opetushallituksen antama määräävä asiakirja Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet tuli voimaan 1.8.2017. Tärkeänä tavoitteena on varhaiskasvatussuunnitelman mukaisen toiminnan toteuttaminen sekä asioiden sisäistäminen. Sisällöllisen toiminnan painopistealueeksi nostamme oppimisympäristön kehittämisen. Tämä sisältää laajasti fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen oppimisympäristön. Lisäksi tieto- ja viestintätekniikkaan liittyvät asiat ovat tärkeässä roolissa nyky-yhteiskunnassa sisältäen mediakasvatuksen sekä lasten osalta että henkilöstön koulutuksen osalta.

Varhaiskasvatuksen tilasuunnitelman mukaan eteneminen on tärkeää. Tilojen kunto vaihtelee. Antinkan monitoimitalon (Vihastenkarin päiväkotitoiminta) on valmistumassa niin, että uudessa päiväkodissa alkaa toiminta elokuussa 2018. Vihannin koulukeskuksen suunnittelu ja toteutus etenee. Tähän koulukeskukseen yhdistyy Onnelan päiväkotitoiminta, joka toimii tällä hetkellä kolmessa eri toimipisteessä. Saloisten päiväkodin suunnittelu ja toteutus osana Saloisten yläkoulun rakentamista etenee.

Pattasten päiväkodin suunnittelu ja rakentaminen aloitetaan.

Pattijoen alueella myös Satulehdon laajennus on askel toimiviin tiloihin ja siihen, että etäryhmistä voidaan luopua. Kirkkokadun päiväkodin peruskorjaus suunnitellaan ja toteutetaan suunnittelukaudella. Kun nämä tila-asiat saadaan kuntoon, on varhaiskasvatuksen palveluverkko laaja, toimiva ja myös riittävä huomioiden yksityisten päiväkotien verkko.

Varhaiskasvatuspalveluissa siirrytään yhä laajemmin sähköiseen asiointiin. Ohjelmistot tulee tukea helppoa asiointia, palvella perheitä ja henkilökuntaa erilaisissa arjen tilanteissa yhä paremmin sekä antaa luotettavaa tilastointitietoa. Palveluohjaus, mobiili, hoitoaikojen sähköinen ilmoittaminen, Wilman käyttö esiopetuksessa, pedanetin käyttö, Titania ja muut arkea tukevat sähköiset palvelut on tärkeää ottaa käyttöön suunnittelukauden aikana. Lisäksi TVT-asian eteneminen myös arjen työssä sisältyy sekä esiopetussuunnitelman että tulevan VASU2017 tavoitteisiin. Palvelut suunnitellaan yhdessä ICT-palveluiden kanssa.

330 Opetus

Vastuhenkilö: Lucina Hänninen

1 000 €	TP 2016	TA 2017	Raami 2018	Ltk. 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Ulkoiset ja sisäiset yht.							
Toimintatuotot yht.	1 431	823	825	823	823	823	823
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut yht.	-25 858	-25 331	-25 209	-25 389	-25 389	-25 389	-25 389
Toimintakate	-24 427	-24 508	-24 384	-24 566	-24 566	-24 566	-24 566

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Opetuksen tulosalue vastaa koulujen esiopetuksen, perus- ja lukio-opetuksen järjestämisestä Raahen kaupungissa.

Perusopetuksen tehtävä on tukea oppilaan kasvua ihmisyyteen ja vastuulliseen yhteiskunnan jäsenyyteen sekä antaa heille elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Tavoitteena on edistää sivistystä, tasa-arvoisuutta ja kansainvälisyyttä sekä estää syrjäytymistä.

Raahen lukion tehtävänä on antaa opiskelijoilleen laaja yleissivistys, jatko-opintokelpoisuus ja edistää työelämäntietoisuutta. Lukio tukee opiskelijan edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen.

Suunnittelukauden 2018 – 2020 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

Raahen kaupungin strategisina päämäärinä ovat elinvoimainen, lapsiystävällinen, oudosti houkutteleva, osaava, yksi yhteinen Raaha.

<p>Tavoitteet perusopetuksessa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pedagoginen kehittäminen ja arvioinnin kehittäminen 2. Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen 3. Turvalliset, terveelliset ja toiminnalliset oppimisympäristöt 4. Toisen asteen oppilaitosten yhteistyön kehittäminen
--

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2018

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/ Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2018
1. Pedagoginen kehittäminen ja arvioinnin kehittäminen	Opetus ja arviointi on yhdenmukaista, monipuolista ja kannustavaa.	Tutor-toiminnan vaikiinnuttaminen	Tutor-tunteja joka koululla	
		Arviointi monipuolista lukiossa	Monipuoliset arviointimenetelmät	
2. Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen	Opettajan itsearviointin kehittäminen	Sähköisten arviointimenetelmien käyttö	Käytössä kaikilla kouluilla	
		Itsearviointin menetelmiä käytössä	Opettajat tekevät itsearviointin	
	Osallisuus	Osallisuuden ja ryhmänohjauksen kehittäminen	Opiskelijat osallistuvat ryhmänohjaukseen ja yksilölliseen ohjaukseen	
	Liikunnallisuuden lisääminen	Liikkuva koulu	Liikkuva kouluhanke kaikissa kouluissa	
	Hyvinvointia ja terveyttä edistävä arki	Hyvinvoivan kasvuyhteisön prosessi kouluissa	Prosessi käynnissä kaikissa kouluissa	
	Oppilashuollon vaikutavuuden lisääminen	Koulupsykologiresurssin lisääminen	1 uusi koulupsykologin tehtävä	
	Moniammatillisuuden lisääminen kouluissa	Moniammatilliset pilottikoikeilut	5 pilottikoulua	
	Henkilökunnan hyvinvointi	Henkilökunnan hyvinvoinnin tukeminen	Kehityskeskustelut 100 % Opettajat puheeksi-lomake Sairauspoissaolot eivät lisäänty	
	Kouluissa on käytössä varhaisen puuttumisen malli.	Lapset puheeksi-menettelmän käyttö	LP-menetelmä käytössä kaikissa kouluissa	

3. Turvalliset, terveelliset ja toiminnalliset oppimisympäristöt	Uusien oppimisympäristöjen kehittäminen Terveelliset oppimisympäristöt	Kouluterveyskyselyn tulokset KIVA-koulu kiusaamiskyselyn tulokset Antinkankaan mtt käyttöönnotto Sisäilmahaasteisiin puuttuminen, kunnonosapito	Tuloksien johdonmukainen seuranta (koulu-terveys, KIVA) Uusi oppimisympäristö käyttöön Kaikki tilat turvallisia ja terveellisiä
4. Toisen asteen oppilaitosten yhteistyön kehittäminen	Seutukunnan lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten välinen yhteistyö syvenee	Säännöllinen yhteissuunnittelu	Vaihtojaksojärjestelmään siirtyminen

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)

Uuden opetussuunnitelman mukaista toimintaa kehitetään jokaisessa yksikössä panostamalla opettajien koulutukseen, yhteissuunnitteluun, opetusmenetelmiin, digitaalisiin oppimisympäristöihin sekä arvioinnin kehittämiseen johdonmukaisesti ja suunnitelmallisesti. Opiskelijahuoltolaki, uusi opetussuunnitelma ja uudistuva ylioppilastutkinto edellyttävät muutoksia lukion toimintatavoissa.

Tällä hetkellä koulupsykologiresurssia ei ole käytettävissä tarpeeksi, joten vahvistetaan oppilashuoltoa rekrytoimalla yksi koulupsykologi lisää. Toiminta painottuu varhaiskasvatuksessa kouluvalmiustutkimuksiin sekä lakisääteiseen palvelutarjontaan ammatillisella toisella asteella.

Toiminnassa painottuu vahvasti sekä henkilökunnan että lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, ja kaikki yksiköt ovat mukana sekä oman toiminnan että moniammatillisen verkostotyön kehittämisessä lapsi- ja perhelähtöisesti.

340 Nuorisopalvelut

Vastuuhenkilö: Ari Pietarinen

1 000 €	TP 2016	TA 2017	Raami 2018	Ltk. 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Ulkoiset ja sisäiset yht.							
Toimintatuotot yht.	116	131	131	155	155	155	155
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut yht.	-859	-895	-876	-901	-901	-901	-901
Toimintakate	-743	-763	-744	-746	-746	-746	-746

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Raahen nuorisotoimi huolehtii nuorisolain toteuttamisesta Raahen kaupungissa. Nuorisotoimi vastaa nuorisotyön peruspalveluiden järjestämisestä, koordinoinnista ja kehittämisestä. Se edistää yhteistyössä muiden kasvattajatahojen kanssa raahelaisten nuorten sosiaalista vahvistumista sekä osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Toimintamuotoina ovat nuorisotilatoiminta, osallisuutta edistävän toiminnan tukeminen, nuorisotiedotus, järjestötyö, kulttuurinen, monikulttuurinen ja liikunnallinen nuorisotyö, ehkäisevä ja erityisnuorisotyö, etsivä nuorisotyö, työpajatoiminta sekä muut paikallisiin tarpeisiin soveltuvat toimintamuodot.

Suunnittelukauden 2018 – 2020 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Nuorten hyvinvoinnin, toimintavalmiuksien, aktiivisuuden ja osallisuuden edistäminen
2. Toimintakulttuurin ja – edellytysten (henkilöstö, tilat, menetelmät, käyttötalous) jatkuva parantaminen
3. Nuorisotyöttömyyden vähentäminen ja tehostettu koulutus- ym. palveluihin ohjaus (nollatoleranssi)

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2018				
Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/ Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2018
Nuorten sosiaalinen vahvistaminen sekä aktiivisuuden ja osallisuuden lisääminen	1. Riittävät ja helposti saavutettavat, monipuoliset ja laadukkaat nuorisopalvelut	1. Toiminnan volyyymi ja kontaktipinta - tilojen aukioloaika ja - kävijämäärä - tapahtumien lukumäärä ja - osallistujamäärä	2 500 h 12 500 kpl 45 kpl 6 500 kpl	
Nuorisotyöttömyyden vähentäminen	2. Asiakslähtöinen palveluihin ohjaaminen siirtymävaiheissa	2. - nuorten määrä - palveluihin ohjaukset ja sijoittuminen työhön tai koulutukseen	140 hlö 250 kpl 50 %	
Nuorten päihteiden käytön vähentäminen	3. Varhainen puuttuminen nuorten päihteiden käyttöön ja käytön aloittamiseen johtaviin olosuhteisiin	3. - ehkäisevän työn asiakkuudet - lait.päiht.kok.lkm - täysin raittiiden määrä (kouluterveyskyselyn mukaan)	40/500 hlö/v alle maakunnan keskiarvon yli maakunnan keskiarvon	
Osallisuuden lujittuminen	4. Nuoria kuullaan heitä koskeissa asioissa	4. - kuulemistilaisuuksien lkm	2	

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)

Nuorisolaki ja perustelumuistio: Nuorisotyö ja –politiikka kuuluvat kunnan tehtäviin. Organisaatioon kuuluu nuorisotoimenjohtaja, seitsemän nuorisohjaajaa, kaksi kerho-ohjaajaa, kaksi työvalmentajaa sekä kaksi etsivää nuorisotyön tekijää, seitsemän nuorisotilaa, leirikeskus, skeittihalli, liikennepuisto sekä tilat työvalmennukselle ja etsivälle työlle. Nuorisotoimen toimintakate v. 2016 oli 748 000€ = 0,55 % kaupungin kokonaistoimintakatteesta.

350 Kulttuuri- ja museopalvelut

Vastuhenkilö: Piritta Rossi

1 000 €	TP 2016	TA 2017	Raami 2018	Ltk. 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Ulkoiset ja sisäiset yht.							
Toimintatuotot yht.	112	77	77	77	77	77	77
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut yht.	-942	-950	-940	-898	-898	-898	-898
Toimintakate	-830	-873	-863	-821	-821	-821	-821

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Raahen kulttuuripalveluiden tehtävä on tuottaa kulttuuri- ja kokouspalveluita sekä tukea kaupungin kulttuuritoimijoita. Kulttuuritoiminnan tehtävät perustuvat lakiin kuntien kulttuuritoiminnasta (3.8.1992/728).

Raahen museon tehtävä on aineelliseen ympäristöön liittyvien perinteiden, esineiden ja rakennusten sekä luonnon säilyttäminen, tutkiminen, suojelu ja tunnetuksi tekeminen sekä kotiseututyön ja historian harrastuksen edistäminen. Raahen museon tehtävät perustuvat museolakiin (museolaki 1992/729-lainmuutos 1996/1166,1998/644,2005/877).

Kulttuuri- ja museopalvelut hallinnoivat useita kulttuurikohteita Raahessa.

Suunnittelukauden 2018 – 2020 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Lasten, nuorten ja lapsiperheiden huomioiminen kulttuuri- ja museopalveluiden toiminnassa
2. Kruununmakasiinimuseon näyttelysisältöjen suunnittelun ja toteutuksen jatkaminen
3. Kauppaporvarin tilojen uudelleenbrändäys ja toiminnan kehittäminen

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2018

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2018
Lasten ja nuorten kulttuurikasvatuksen edistäminen	1. Monipuolisen kulttuurikasvatuksen tarjoaminen lapsille ja nuorille	1. Toimintaan osallistuvat lapset ja nuoret	Vähintään 10 000 toimintaan osallistuvaa lasta ja nuorta	
Houkutteleva kulttuurikaupunki Raahes	2. Museotoiminnan kehittäminen	2. Kävijämäärät	Vähintään 10 000 kävijää	
	3. Kauppaporvarin kulttuuri- ja kongressitilojen kehittäminen	3. Tapahtumamäärät ja kävijämäärät	Yli 400 tilaisuutta, yli 40 000 kävijää	

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)

Museotoimen henkilöstöresurssit eivät ole riittävät erityisesti kesäaikaan.

Kauppaporvarin uudelleenbrändäykseen ja markkinointiin olisisatsattava, jotta se saataisiin tehtyä hyvin. Kiinteistön, erityisesti Raahesalin, peruskorjaus odottaa: yleisilme nuhjaantunut, akustiikkalevyt, penkit, lattioiden hionta ja lakkaus, seinälevyjen uudelleenpinnoitus

Valtaosa kulttuuri- ja museopalveluiden budjetista menee palkkoihin ja seiniin- kaikenlainen toiminnan kehittäminen on vaikeaa.

360 Vapaa sivistystyö ja taiteen perusopetus

Vastuhenkilö: Ritva Mattila

1 000 €	TP 2016	TA 2017	Raami 2018	Ltk. 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Ulkoiset ja sisäiset yht.							
Toimintatuotot yht.	354	258	258	258	258	258	258
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut yht.	-1 932	-1 924	-1 887	-1 908	-1 908	-1 908	-1 908
Toimintakate	-1 578	-1 666	-1 629	-1 650	-1 650	-1 650	-1 650

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Vapaa sivistystyö ja taiteen perusopetus tulosalue pitää sisällään musiikkiopisto- ja kansalaisopistotoiminnan. Raahes-opisto järjestää kansalaisopistopalvelut Raahes lisäksi myös Pyhäjoen kunnan alueella ja Raahes musiikkiopisto järjestää musiikkiopistopalvelut Raahes lisäksi Siikajoen lapsille ja nuorille.

Raahen musiikkiopiston perustehtävä on taiteen perusopetuksesta annettuun lakiin (633/1998) perustuvan musiikin laajan oppimäärän mukaisen opetuksen järjestäminen lapsille ja nuorille. Raahe-opisto tarjoaa lapsille ja nuorille taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän mukaista opetusta kuvataiteessa, tekstiilitaiteessa ja teatteritaiteessa. Raahe-opiston tehtävänä on järjestää vapaan sivistystyön lain mukaista opetusta kaiken ikäisille noudattaen kestävän kehityksen ja elinikäisen oppimisen periaatteita.

Suunnittelukauden 2018 – 2020 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Laadukas ja monipuolinen opetustarjonta erityisesti lasten ja nuorten tarpeet huomioiden
2. Luovalla ja joustavalla toiminnalla ja palvelutarjonnalla luomme hyvinvointia ja elinvoimaa
3. Raahen musiikkiopisto ja Raahe-opisto ovat korkeatasoisia kulttuuritoimijoita ja kulttuurikasvatusta tuottavia oppilaitoksia.

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2018

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/ Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2018
1. Vahva pedagoginen osaaminen	1. Uuden OPS:n pedagogiikka hallussa henkilöstön koulutuksen myötä	1. Koulutuspäivät Uusi OPS käytössä 1.8.2018	1. Viisi pv/ vuosi/ päätoiminen henkilö	
2. Palvelut näkyvänä kokonaisuutena kansainvälistyminen huomioiden	2. Verkkosivujen toteuttaminen suunnitellaan hyvin jäsennellyksi ja asiakasystävälliseksi kokonaisuudeksi	2. Palvelut näkyvillä useilla kielillä verkossa	2. Palvelujen käyttäjien määrän kasvu 5 %	
3. Uusien innovatiivisten toimintamallien kehittäminen	3. Tarpeen mukaisia ja joustavia toimintamalleja kehitetään yhteistyössä	3. Suunnittelu, koulutus ja perehdytys	3. Uudet toimintamallit käytössä	
4. Vahva alueellinen kulttuuritoimija	4. Kulttuurielämän kehittäminen, verkostoituminen sekä yhteistyö laajasti	4. Kulttuuri ja musiikki tapahtumat ja yksi Iso yhteinen tapahtuma (koko vapaa-aikasektori mukana)	4. Kulttuuri- ja musiikkitapahtumia 30	

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)

Opettajien ja henkilökunnan ammatillisen osaamisen sekä työhyvinvoinnin ylläpitäminen luovat hyvää ilmapiiriä työpaikalla ja luovat perustan laadukkaalle opetukselle.

Omat toimitilat ovat edellytys yhteisöllisyyden kasvamiseen oppilaitoksessa, opettajien keskinäisen yhteistyön lisäämiseen sekä opetustyön toteuttamiseen asianmukaisissa tiloissa. Tasaveroiset työtilat ovat myös yhdenvertaisuuden mittari, mikä ei voi toteutua nykyisissä opetustiloissa.

Oman konserttitoiminnan lisäksi paikallinen ja seutukunnallinen verkostoituminen sekä yhteistyö lukuisten toimijoiden kanssa mahdollistaa laajojen konserttikokonaisuuksien toteuttamisen musiikkiopistossa kustannustehokkaasti. Yhteistyö muiden kulttuuritoimijoiden kanssa tukee henkilöstön ja oppilaiden osaamista sekä mahdollistaa monipuolisesti resurssien hyödyntämisen. Musiikkiyhteistyön myötä Raahen musiikkiopiston osaamisaluetta viedään oppilaitoksen ulkopuolelle ilman korvausta.

370 Kirjastopalvelut

Vastuuhenkilö: Timo Töyräs

1 000 €	TP 2016	TA 2017	Raami 2018	Ltk. 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Ulkoiset ja sisäiset yht.							
Toimintatuotot yht.	51	34	34	34	34	34	34
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut yht.	-1 325	-1 324	-1 309	-1 337	-1 337	-1 337	-1 337
Toimintakate	-1 274	-1 289	-1 274	-1 302	-1 302	-1 302	-1 302

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Raahen kaupunginkirjasto pyrkii turvaamaan tasapuolisesti kuntalaisten mahdollisuuksia tietoon, kirjallisuuden ja taiteen harrastamiseen ja monipuoliseen itsensä kehittämiseen ja elämyksiin. Kirjasto tarjoaa asiakkaidensa käyttöön uusiutuvan kirjastoaineiston, henkilökunnan asiantuntemuksen, tiedonhakupalveluja, sähköisiä palveluja, mahdollisuuden internetin ja langattoman verkon käyttöön sekä näyttelytilat, ryhmähuoneet, hiljaisen lukutilan ja tutkijanhuoneet.

Kirjasto tekee yhteistyötä eri tahojen kanssa, josta esimerkkinä on lasten lukemaan innostaminen yhteistyössä koulujen ja päiväkotien kanssa.

Suomen julkinen kirjastoverkko muodostuu kaupunkien/kuntien yleisistä kirjastoista, tieteellisistä kirjastoista sekä oppilaitosten kirjastoista. Raahen kaupunginkirjasto on osa OUTI-kirjastokimppaa.

Pääkirjaston lisäksi kuntalaisia palvelee kolme lähikirjastoa; Pattijoki, Haapajoki-Piehinki – alue, ja Vihanti. Kirjastoauto käy kerran viikossa Alpuassa, Korvenkylässä, Lampinsaarella ja Lumimetsässä. Kirjastoauto-palvelut ostetaan Haapaveden kaupungilta.

Kirjaston peruskäyttö on kirjastolain mukaan maksutonta. Kunnat vastaavat lakisääteisten yleisten kirjastopalvelujen järjestämisestä ja ne saavat siihen myös valtionrahoituksen.

Suunnittelukauden 2018 – 2020 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Kirjastotoimen kehittämisellä mahdollistetaan tulevaisuuden palvelukyky. Erityishuomio kiinnitetään lapsiin ja nuoriin ja varttuneeseen väestöön. Raahen kaupunginkirjasto on osa OUTI-kirjastokimppaa.
2. Kirjasto toteuttaa ydintehtävänään kuntalaisten sivistyksellisiä perusoikeuksia, tiedon ja kulttuurin saatavuutta ja monikulttuurisuutta.

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2018

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/ Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2018
1. Kirjastotoimen kehittämisellä mahdollistetaan tulevaisuudessa palvelukyky	1. Asiakkaiden käytössä on uusiutuva ja monipuolinen kirjastoaineisto.	1. Hankinnat/asukas poistot kokoelmasta ja suoritteet/asukas	400 kirjaa/1 000 as 8 % kirjakokoelmasta 18 lainaa/as	
2. Kirjasto toteuttaa ydintehtävänään kuntalaisten sivistyksellisiä perusoikeuksia, tiedon ja kulttuurin saatavuutta.	2. Asiakslähtöisen palvelun takaa riittävä ja osaava henkilökunta.	2. Henkilömäärä/as. korkeakoulututkinno henkilönnasta	0,8-1/1 000 as 45 %	
	3. Kirjasto järjestää toimintaansa tukevaa oheistoimintaa.	3. Järjestetyt oheistoiminnot ja niihin osallistuneiden määrät	100 kpl, osallistujat 2 700	

	4. Täydennyskoulutuksella ylläpidetään henkilöstön työmotivaatiota ja ammattitaitoa.	4. Koulutuspäivät	6 pvä/ työntekijä	
	5. Riittävien kirjastopalveluiden saatavuus kuntalaisille	5. Palvelupaikan etäisyys/asukas	80 %:lla asukkaista palvelu 2 km:n etäisyydellä	

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)

Kirjastotoimen tavoitteena v. 2018–2020 on kehittää koko kirjastolaitosta uuden kirjastolain hengen mukaan. Henkilöstön kannalta lähivuosina on oleellista saada määrä ja koulutus rakenne vastaamaan kirjastoalan vaatimuksia.

Lähikirjastojen ja pääkirjaston uudistamiseen ja palautusautomaatin laajentamiseen esitetään erillistä määrärahaa investoinneista.

OUTI-kimpan yhteistyössä mukana oleminen.

Kirjaston tulot vähentyneet uuden kirjastolain vaikutuksesta.

380 Liikuntapalvelut

Vastuhenkilö: Aki Huhtala

1 000 €	TP 2016	TA 2017	Raami 2018	Ltk. 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Ulkoiset ja sisäiset yht.							
Toimintatuotot yht.	83	71	71	71	71	71	71
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut yht.	-988	-994	-993	-985	-985	-985	-985
Toimintakate	-905	-923	-922	-914	-914	-914	-914

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Liikuntatoimen tarkoitus on luoda edellytykset kunnan asukkaiden liikunnalle järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa, tukemalla kansalaistoimintaa ja rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja. Liikuntatoimi tukee toiminnallaan Raahen vetovoimaisuutta, viihtyvyyttä ja tunnettavuutta.

Suunnittelukauden 2018 – 2020 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Liikuntapaikkojen turvallisuuden, tasokkuuden, saavutettavuuden parantaminen
2. Kunto- ja terveysliikunnan ja liikuntaneuvonnan kehittäminen
3. Liikuntatoimen, liikuntajärjestöjen ja muiden yhteiskytökumppaneiden välisen yhteistyön ja vuorovaikutuksen kehittäminen
4. Ulkoisen ja sisäisen viestinnän, menetelmien ja toimintatapojen kehittäminen

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2018

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/ Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2018
Yhteistyö toimialojen kesken	Toteuttaa investoinnit ja kehitys- ja kunnossapitohankkeet yhteistyössä eri toimialojen kesken	Hankkeiden toteutumistaso	Toteutunut tai edistynyt hanke	

Yhteistyö urheilujärjestöjen ja muiden alan toimijoiden kesken	Parantaa ja kehittää yhteistyötä seurojen kesken	Yhteisesti asetetut tavoitteet	Toteutunut yhteistyö, sekä yhdessä asetettujen tavoitteiden toteutuminen	
Viestinnän ja asiakaspalvelun parantaminen	Sähköisten järjestelmien hyödyntäminen, mm. ajanvarausjärjestelmä	Mm. latukarttojen, sähköisten lomakkeiden ja palveluiden ja tilojen varausten siirtäminen vähitellen verkkoon	Varauksien tekeminen ja varauslistojen luettavuus sähköisesti aloitettu	
Liikuntapaikkojen kunnossapidon ja olosuhteiden kehittäminen	Liikuntapaikkojen kunnon, toimivuuden ja käyttäjäystävällisyyden parantaminen	Liikuntapaikkojen kunnon, toimivuuden ja käyttäjäystävällisyyden paraneminen. Positiivinen palaute.	Tilanne parantunut vuoden aikana edellisvuodesta, toiminta jatkuu	
Laadukkaat palvelut	Toiminnan (liikuntaneuvonta, tarjottu liikuntatoiminta, asiakaspalvelu) kehittäminen	Tilaisuuksien / asiakkuuksien määrä	Tyytyväinen ja palvelutarpeensa saanut asiakas	

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)

Terveys-, ja kuntoliikunnan sekä liikuntaneuvonnan kehittäminen on tärkeää, jotta liikuntatoimi osaltaan pystyy vastaamaan väestön hyvinvoinnin parantamisesta.

Liikuntaolosuhteiden parantaminen ja kehittäminen täytyy olla jatkuvaa, jotta kaupunki pystyy tarjoamaan laadukkaat ja ajantasaiset liikuntapaikat asiakkailleen, sekä kilpailutoimintaan. Tässä toiminnassa paikallisten seurojen panos on merkittävä; suunnittelussa ja toteutuksessa.

Yllä oleviin perusteluihin liittyen myös sähköisessä asiointissa ja palveluista tiedottamisessa (viestintä) on kehitettävää. Sähköisen asiointin kehittäminen tukee monia osa-alueita liikuntatoimen toiminnassa ja tiedottamisessa ulkoisesti sekä sisäisesti.

Yhteistyö paikallisten ja alueellisten toimijoiden (varsinkin samalla sektorilla toimivien) kanssa on tärkeää. Poikkihallinnollinen yhteistyö kaupungin eri hallintokuntien välillä on välttämätöntä liikuntatoimen tavoitteiden saavuttamiseksi.

50 Rakennetun ympäristön lautakunta

50 Rakennetun ympäristön lautakunta

Vastuuhenkilö: Pasi Alatalo

1 000 €	TP 2016	TA 2017	Raami 2018	Ltk. 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Ulkoiset ja sisäiset yht.							
Myyntituotot	2 317	2 346	2 360	2 360	2 360	2 360	2 360
Maksutuotot	497	497	497	497	497	497	497
Tuet ja avustukset	128	15	15	15	15	15	15
Vuokratuotot	7 033	6 387	6 387	6 537	6 537	6 537	6 537
Muut toimintatuotot	507	507	493	593	593	593	593
Toimintatuotot yht.	10 482	9 751	9 751	10 001	10 001	10 001	10 001
Valmistus omaan käyttöön	462	381	381	381	381	381	381
Henkilöstökulut	-4 856	-4 921	-4 752	-4 752	-4 752	-4 752	-4 752
Palvelujen ostot	-3 898	-4 062	-3 855	-4 262	-4 262	-4 262	-4 262
Ostot	-3 540	-3 231	-3 181	-3 151	-3 151	-3 151	-3 151
Avustukset	-404	-421	-421	-42	-42	-42	-42
Vuokramenot	-568	-580	-580	-627	-627	-627	-627
Muut toimintakulut	-33	-22	-22	-22	-22	-22	-22
Toimintakulut yht.	-13 300	-13 237	-12 811	-12 856	-12 856	-12 856	-12 856
Toimintakate = valtuustoon nähden sitova	-2 356	-3 105	-2 680	-2 474	-2 474	-2 474	-2 474
Poistot	-3 275	-3 145	-3 145	-3 011	-3 011	-3 011	-3 011
Ulkoiset							
Myyntituotot	1 824	1 863	1 878	1 878	1 878	1 878	1 878
Maksutuotot	494	485	485	485	485	485	485
Tuet ja avustukset	128	15	15	15	15	15	15
Vuokratuotot	4 076	3 733	3 733	3 708	3 708	3 708	3 708
Muut toimintatuotot	489	486	471	571	571	571	571
Toimintatuotot yht.	7 010	6 582	6 582	6 656	6 656	6 656	6 656
Valmistus omaan käyttöön	462	381	381	381	381	381	381
Henkilöstökulut	-4 856	-4 921	-4 752	-4 752	-4 752	-4 752	-4 752
Palvelujen ostot	-3 156	-3 228	-3 021	-3 431	-3 431	-3 431	-3 431
Ostot	-3 535	-3 231	-3 181	-3 151	-3 151	-3 151	-3 151
Avustukset	-404	-421	-421	-42	-42	-42	-42
Vuokrat	-245	-279	-279	-356	-356	-356	-356
Muut toimintakulut	-33	-22	-22	-22	-22	-22	-22
Toimintakulut yht.	-12 229	-12 102	-11 677	-11 754	-11 754	-11 754	-11 754
Toimintakate	-4 757	-5 140	-4 714	-4 717	-4 717	-4 717	-4 717
Sisäiset							
Myyntituotot	494	482	482	482	482	482	482
Maksutuotot	3	12	12	12	12	12	12
Muut toimintatuotot	18	22	22	22	22	22	22
Avustukset							
Vuokratuotot	2 957	2 654	2 654	2 829	2 829	2 829	2 829
Toimintatuotot yht.	3 471	3 169	3 169	3 345	3 345	3 345	3 345
Palvelujen ostot	-742	-834	-834	-831	-831	-831	-831
Ostot tilikauden aikana	-5						
Avustukset							
Vuokrat	-323	-301	-301	-271	-271	-271	-271
Muut kulut							
Toimintakulut yht.	-1 070	-1 135	-1 135	-1 102	-1 102	-1 102	-1 102
Toimintakate	2 401	2 035	2 035	2 243	2 243	2 243	2 243
Vyörytykset							
Keskushallinto							
Hallintopalvelut							
Sivistyspalvelut							
Tekninen toimi	566	628	628	581	581	581	581
Vyörytystulot yht.	566	628	628	581	581	581	581
Keskushallinto	-199	-183	-183	-317	-317	-317	-317
Hallintopalvelut	-125	-151	-151				
Sivistystoimi							
Tekninen toimi	-566	-628	-628	-581	-581	-581	-581
Vyörytysmenot yht.	-890	-963	-963	-898	-898	-898	-898
Kokonaiskustannukset	-5 955	-6 585	-6 159	-5 802	-5 802	-5 802	-5 802

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Tehtävänä on:

- kehittää toimialansa toimintaa, taloutta ja organisaatiota
- ohjaa ja valvoo toimialansa suunnittelua ja toteutusta
- vastaa yritysten, yhteiskunnan ja kuntalaisten tarvitsemista palveluista ympäristöstä ja kiinteistöistä
- huolehtii tarvittavasta yhteistyöstä yhdyskuntateknisiä palveluja tuottavien organisaatioiden kanssa
- tuottaa ja ylläpitää terveellisiä, turvallisia ja viihtyisiä yhdyskuntateknisiä palveluja
- huolehtii kaupungin toimitilojen turvallisesta, taloudellisesta ja tarkoituksenmukaisesti käytöstä

Suunnittelukauden 2018 – 2020 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Taloudellisen toimintamallin kehittäminen siten, että turvataan julkisten palvelujen laatu kestäväällä tavalla
2. Suurhankkeiden hyödyntäminen huomioimalla ympäristövaikutukset, sidosryhmät ja kuntalaiset päätöksenteossa
3. Elinvoimaiset ja turvalliset asuin ympäristöt luovat pohjan kestäväälle kehitykselle

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2018, valtuustoon nähden sitovia

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/ Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/ TP 2018
Kestävä talous	1. Taloudellinen toimintamalli käytössä kaikilla tulosalueilla	1. Käyttötalouden kuukausiraportti	11 krt/v	
Elinvoimaiset sekä turvalliset asuin ympäristöt	2. Turvallinen, viihtyisä ja loppuun asti toteutettu ympäristö	2. Työohjelman mukaiset tavoitteiden mukaan valmiina	80 %	
Kehittyvä, vetovoimainen ja monipuolinen asuminen	3. Tonttitarpeen tehokas markkinointi	3. Aloitetut rakennushankkeet Luovutetut tontit	>30 kpl/v >30 kpl/v	
Laadukkaat palvelut	4. Tyytyväinen kuntalainen	4. Tyytyväisyyskysely (asteikolla 1-5)	> v. 2016 taso 3,6 (v. 2016 koko Suomi 3,8)	

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)Haasteita:

- Tulojen pitäminen tavoitteissa (mm. tonttien myynnit ja vuokraus, ulkoiset kiinteistöjen vuokratulot, metsän myyntituotot, jätemaksujen hinnoittelu ja lakimuutokset, valvonta- ja palvelumaksujen hinnoittelu omakustanteisina)
- Kustannustason nousu (mm. palvelu- ja energiakustannukset nousevat, tehtävät sekä hoidettavat alueet lisääntyvät rakentamisen kautta, vaatimustaso kasvaa)
- Sisäilmaongelmaisten kiinteistöjen korjaus ja infran korjausvelan pienentäminen
- Ta-suunnitelmakaudelle tulevien investointien resursointi ja toteuttaminen

510 Hallinto

Vastuhenkilö: Pasi Alatalo

1 000 €	TP 2016	TA 2017	Raami 2018	Ltk. 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Ulkoiset ja sisäiset yht.							
Toimintatuotot yht.	4						
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintakulut yht.	-622	-674	-643	-650	-650	-650	-650
Toimintakate	-618	-674	-643	-650	-650	-650	-650

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Teknisen keskuksen hallinto johtaa, hallinnoi sekä tuottaa teknisen palvelukeskuksen kokonaistoimintaa tukevia palveluja, sisältäen vastuun rakennetun ympäristön lautakunnan toiminnasta.

Tehtävänä on:

- johtaa, valvoo ja vastata teknisen keskuksen hallinnosta, toiminnasta, taloudesta ja henkilöstöasioista
- tuottaa teknisen keskuksen eri tulosalueille toimistopalveluja, mm. laskutus, venepaikkavuokraukset, palkkakirjaukset, laskujen käsittely, tulostus ja arkistointipalvelut
- palvella kuntalaisia ja ohjata heidät oikealle "luukulle"

Suunnittelukauden 2018 – 2020 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Hallinnon uudistuksen aiheuttamien muutosten toteuttaminen
2. Tukipalveluprosessien toimivuuden turvaaminen toimintoja kehittämällä ja laatua parantamalla.
3. Henkilöstöressurssien turvaaminen ja tehokas käyttö.
4. Tavoitteiden huomioiminen toiminnassa ja sektorirajat ylittävän yhteistyön edistäminen.

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2018

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/ Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2018
Työyhteisön tiedonkulun parantaminen	1. Yhteistoiminnan kehittäminen ja selkeä viestintä.	1. Johtoryhmän kokoukset / osallistumisprosentti Työpaikkakokoukset / osallistumisprosentti	11 krt/v, 95 % 4 krt/v, 95 %	
Kestävä talous	2. Tehokas talouden seuranta	2. Käyttötalouden toteutumaraportti	11 krt/v	
Osaava ja ammattitaitoinen henkilöstö	3. Ammattitaidon kehittäminen ja henkilöstön työssä jaksamisen tukeminen	3. Koulutuspäivät/hlö Sairauspoissaolot (tekninen keskus yhteensä)	2 pv/hlö < 14 pv/hlö	

Perustelut (resurssit, haasteet ja muut toimintaedellytykset)

Henkilöstön määrä 10 hlöä. Toimintaympäristön muuttuminen edellyttää ammattitaidon ylläpitämistä ja koulutusta. Hallinnonuudistuksen toimivasta toteutuksesta vastaaminen.

1 000 €	TP 2016	TA 2017	Raami 2018	Ltk. 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Ulkoiset ja sisäiset yht.							
Toimintatuotot yht.	2 251	2 168	2 168	2 168	2 168	2 168	2 168
Valmistus omaan käyttöön	247	251	251	251	251	251	251
Toimintakulut yht.	-6 003	-5 972	-5 840	-5 815	-5 815	-5 815	-5 815
Toimintakate	-3 505	-3 553	-3 421	-3 397	-3 397	-3 397	-3 397

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Kuntatekniikan tulosalue vastaa liikenneväylien ja ympäristön kunnossapidosta ja rakentamisesta. Tulosalueen tehtävinä ovat:

- liikennealueiden, puistojen ja liikunta-alueiden kunnossapito ja rakentaminen
- kone-, korjaus- ja kuljetustoiminta
- talous- ja puistometsien hoito
- jätehuollon toimintojen järjestäminen
- keskusvaraston toiminta
- työpaja-kokeilun operatiivinen toiminta
- joukkoliikenne yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa

Suunnittelukauden 2018 – 2020 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Hoitaa ja ylläpitää turvallista ja viihtyisää liikenneympäristöä, puistoja sekä liikunta- ja virkistyspaikkoja.
2. Jätehuollon toimintojen ja vastaanoton järjestäminen jätelain ja uusien jätehuoltomääräysten mukaisesti.
3. Yhdyskuntateknisten toimintojen yhtenäistäminen ja tasapuolinen palvelutarjonta kuntatekniikan palveluissa koko kunnan alueella.
4. Asiakaspalautteiden käsittelyn tehostaminen ja kehittäminen.

Toiminnan tavoitteet ja mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2018

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/ Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2018
1. Tasapuolinen palvelutarjonta	1. Yhdyskuntateknisten toimintojen yhtenäistäminen ja tasapuolinen palvelutarjonta kuntatekniikan palveluissa	1. Omaisuuskartoitus ja yhtenäisen kustannus seurannan kehittäminen	valmiusaste 100 %	
2. Kestävä kehitys	2. Turvallinen, viihtyisä ja loppuun asti toteutettu ympäristö ja sen kustannustehokas ylläpito	2. Tilastoitujen liikenneonnettomuuksien määrä vähenee kaupungin hallinnoimilla liikenneväylillä	< vuoden 2017 taso	
3. Asiakaspalauteprosessien kehittäminen	3. Palautejärjestelmän käyttöönotto ja seuranta	3. Vastaaminen tai korjaustoimenpide 2 viikon sisällä	toteutuma > 80 %	
4. Yhdessä tekeminen	4. Työpajakokeilussa olevien henkilöiden osallistuminen korjaus- ja kunnossapitotöihin	4. Käytetty tuntimäärä	> 50 %	

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)
Tehtävät hoidetaan kuntatekniikan työntekijöiden toimesta Raahen kaupungin omistamalla konekalustolla täydennettynä yksityisten urakoitsijoiden tarjoamalla palveluilla. Vakinaisen henkilöstön määrä on 36. Viime vuosina laajentuneet kunnossapitoalueet, lisääntyneet investoinnit ja työresurssien niukkuus, aiheuttavat haasteita käytännön toiminnassa. Myös sääolosuhteet ovat kuluvinä vuosina runsaiden sateiden ja kovien tuulien vuoksi lisänneet kunnossapidon tarvetta ja toiveita/vaatimuksia asukkaiden taholta.

540 Tilahallinta

Vastuhenkilö: Olli Silvennoinen

1 000 €	TP 2016	TA 2017	Raami 2018	Ltk. 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Ulkoiset ja sisäiset yht.							
Toimintatuotot yht.	5 253	4 825	4 825	4 675	4 675	4 675	4 675
Valmistus omaan käyttöön	48	120	120	120	120	120	120
Toimintakulut yht.	-5 044	-4 857	-4 621	-4 709	-4 709	-4 709	-4 709
Toimintakate	257	88	324	86	86	86	86

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)
Tilahallinta vastaa Raahen kaupungin omistamien julkisten kiinteistöjen ja huoneistojen arvosta, tuottavuudesta ja tehokkaasta käytöstä. Tilahallinta tarjoaa Raahen kaupungin palvelutuotannolle turvalliset, terveelliset, tarkoituksenmukaiset ja kilpailukykyiset toimitilat sekä tilapalvelut.

Suunnittelukauden 2018 – 2020 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet
<ol style="list-style-type: none"> 1. Terveelliset ja turvalliset toimitilat 2. Menojen ja tulojen tasapainottaminen sekä kiinteistöriskin pienentäminen 3. Energian käytön tehostaminen ja seurannan kehittäminen 4. Avoin, vuorovaikutteinen ja asiakkaan perustarpeet ymmärtävä asiakaspalvelu

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2018				
Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/ Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2018
Palvelut ovat taloudellisia ja vastaavat asiakkaan tarpeita.	1. Kustannustehokkuus Tilojen tehokas käyttö	1. Ylläpitokustannus €/m ² Käyttöaste	2,60 €/m ² > 90 %	
Toteutetaan sisäilmatoselvitysten mukaiset parannustoimenpiteet	2. Työohjelman toteutuminen	2. Työohjelma	> 80 %	
Kestävä, taloudellinen kehitys	3. Tyhjillään olevista, tuottamattomista kiinteistöistä luopuminen	3. Purkaminen/myynti	2 kpl/v	

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)
Rakennusten yleiskunto on vielä kokonaisuutena tyydyttävä, mutta tilojen ylläpitoon ja korjauksiin kohdennuu raamibudjetoinnin kautta resursseja vähemmän vuosi vuodelta, mikä näkyy kunnan heikkenemisenä. Useampien rakennusten sisäilman laadussa esiintyy ongelmia ja altisteisten työpisteiden tunnistamiseen sisäilmariskeissä on kiinnitettävä huomiota tulevaisuudessa entistä enemmän.
Rakennuskannan ikääntyminen, sisäilmaongelmat ja käyttäjien muuttuneet tarpeet edellyttävät suunnitellun investointiohjelman toteuttamista tilahankkeissa.

Kiinteistöjen ylläpidon kannattavuuteen on tarpeen kiinnittää huomiota ja panostaa tavoitteena olleeseen vuokrausjärjestelmän kehittämiseen. Myös tarvittavien tilojen määrää on aiheellista tarkastella kriittisesti palveluverkon tarpeet huomioiden. Sisäisten vuokrien määräytyminen kirjanpidon perusteella vaikuttaa epäjohdonmukaiselta ja niiden määräytymisperusteita tulee tarkastella kriittisesti.” Tavoitteena kehittää vuokrausjärjestelmä taloudellisesti kestäväille ja oikeudenmukaiselle pohjalle.

Energian käytön tehostaminen ja seurannan kehittäminen kustannusten nousun kompensoimiseksi.

Tyhjillään olevien ja käytöstä poistettujen kiinteistöistä luopuminen

560 Maankäyttö ja mittaus

Vastuhenkilö: Risto Karhu

1 000 €	TP 2016	TA 2017	Raami 2018	Ltk. 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Ulkoiset ja sisäiset yht.							
Toimintatuotot yht.	2 470	2 130	2 130	2 530	2 530	2 530	2 530
Valmistus omaan käyttöön	37	10	10	10	10	10	10
Toimintakulut yht.	-875	-941	-923	-920	-920	-920	-920
Toimintakate	1 633	1 199	1 217	1 620	1 620	1 620	1 620

Palvelutoiminnan kuvaus (toiminnan tarkoitus, tehtävä ja toimintaympäristö)

Maankäyttö ja mittaus vastaa kaupungin maapolitiikasta ja sen maaomaisuuden hallinnasta, kiinteistömuodostuspalveluista ja kiinteistörekisterin pidosta asemakaava-alueella, kartta- ja paikkatietopalveluista ja niiden ylläpidosta, mittaus- ja kartoitustehtävistä sekä rakennuslupien ja – valvonnan mittauspalveluista.

Suunnittelukauden 2018 – 2020 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Riittävän teollisuus- ja asuintonttarjonnan turvaaminen
2. Kaupungin maapoliittisen ohjelman ajantasaistaminen
3. Kaupungin tarpeettoman omaisuuden myynti tai purkaminen
4. Kiinteistörekisterin pito ja rekisterinpitoalueen laajentaminen

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2018

Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/ Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP2018
Riittävä tonttarjonta	1. Asuin-, teollisuus- ja palvelutuotannon tontteja on saatavilla kysyntää vastaavasti	1. Luovutettavat tontit: - yritystontit - omakotitontit Luovutetut tontit	> 10 kpl/v > 20 kpl/v > 30 kpl/v	
Kaupungin maapoliitiikka	2. Raahen maapoliittisen ohjelman ajantasaistaminen	2. Valmiusaste	100 %	
Kaupungin omaisuuden myynti tai purkaminen	3. Kaupungin tarpeettoman omaisuuden vähentäminen	3. Kpl/vuosi	2 kohdetta/v	
Kiinteistörekisterin pito asemakaava-alueella	4. Kiinteistörekisterin pitoalueen laajentaminen Pat-tijoen asemakaava-alueelle	4. Valmiusaste	30 %	

Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)

Kaupungin kehittyminen edellyttää maankäytön suunnittelua ja varautumista tuleviin tarpeisiin. Toiminta on maapolitiikan hoidon, kantakartan ylläpidon, kiinteistönmuodostustehtävien ja kiinteistörekisteripidon osalta lakisääteistä ja jatkuvaa toimintaa.

1. Kaupunkistrategian mukaan kaupungissa tulee olla riittävä ja monipuolinen tonttitarjonta asuin-, teollisuus- ja palvelutuotannon tarpeisiin ottaen huomioon suurhankkeiden johdosta odotettavissa oleva tonttikysynnän lisääntyminen.
2. Kaupungin maapoliittinen ohjelma ajantasaistamalla hyväksytään maankäytön ja sen hallinnoinnin periaatteet. Maapolitiikalla luodaan edellytykset kaavoittaa pääosin kaupungin maaomaisuutta sekä osoitetaan tulevaisuuden asumisen, palvelujen ja teollisuuden kasvusuuntia.
3. Kaupungin tarpeettoman omaisuuden myyntiä jatketaan tai rakennuksia puretaan. Kaupungille tarpeetonta omaisuutta myymällä tai purkamalla vähennetään kiinteistöjen kunnossapitokustannuksia ja korjaus- ja ylläpitokustannuksia.
4. Rekisterinpitoalueen laajentaminen Pattijoen asemakaavoitetulle alueelle on perusteltua kaupungin rekisterinpidon kannalta. Rekisterinpitoalueen laajentamista suoritetaan muun toiminnan ohella jatkuvasti.

580 Rakennus- ja ympäristövalvonta

Tehtäväalue: lupa- ja valvontajaosto, rakennus- ja ympäristövalvonta

Vastuhenkilö: Saila Kauppinen

1 000 €	TP 2016	TA 2017	Raami 2018	Ltk. 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Ulkoiset ja sisäiset yht.							
Toimintatuotot yht.	492	628	628	628	628	628	628
Valmistus omaan käyttöön	27						
Toimintakulut yht.	-642	-793	-784	-762	-762	-762	-762
Toimintakate	-122	-165	-156	-134	-134	-134	-134

Palvelutoiminnan kuvaus (Rakennus- ja ympäristövalvonta)

Rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävinä ovat MRL:n ja lain kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta (64/1986) mukaiset tehtävät. Ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävät ovat erikseen määriteltä useassa erityislainsäädännössä.

Rakennusvalvonnan viranomaistehtäviin kuuluvat mm. rakentamisen ohjaus, neuvonta, valvonta, rakennus-, toimenpide- ja purkamisluvat, työnjohtajien hyväksyminen, viranomaiskatselmukset, rakennetun ympäristön hoitoon liittyvä valvonta, suunnittelutarve ja poikkeamislupahakemusten tarkistaminen ja tietojen välittäminen VRK:lle.

Ympäristönsuojeluviranomaisen viranomaistehtäviin kuuluvat mm. ympäristönsuojelu- ja maanaineslainsäädännön mukaiset lupa- ja valvonta-asiat sekä usean erityislain mukaiset lupa- ja valvonta-asiat, osallistuminen kunnan/kaupungin organisaatiossa yhteistyöhön ympäristönsuojeluun liittyvissä asioissa, huolehtia kunnan ympäristönsuojelua koskevasta tiedottamisesta, koulutuksesta sekä valistuksesta ja ympäristön tilan seuraamisesta.

Toiminta-alueena rakennusvalvonnassa ja ympäristönsuojelussa ovat Raahen kaupunki sekä Siikajoen kunta.

Suunnittelukauden 2018 – 2020 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet

1. Aasukkaille turvataan terveellinen, turvallinen, viihtyisä ja virikkeitä antava kestävä elinympäristö.
2. Päivitetään rakennusjärjestys ja laaditaan ympäristönsuojelumääräykset
3. Palvelu on yhteneväistä, sujuvaa, tasapuolista ja palvelukanavat ovat monimuotoiset
4. Organisaation ammattitaitoa kehitetään, ylläpidetään ja työhyvinvoinnista huolehditaan

Toiminnan tavoitteet, mittarit/tunnusluvut ja niiden tavoitetaso vuodelle 2018				
Strategiset päämäärät	Sitovat tavoitteet	Mittarit/Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/TP 2018
Turvallinen ja kestävä elinympäristö (Lapsiystävällinen)	Rakennusjärjestyksen päivittäminen	Aloitus 2018, valmis 2019	valmiusaste 10 %	
	Ympäristönsuojelumääräysten laatiminen	Aloitus 2018, valmis 2019	valmiusaste 50 %	
Palvelun sujuvuus ja sähköinen asiointi (Raahe Flakkaa)	100 % hakemusten saapuminen/käsittely sähköisen asiointijärjestelmän kautta	100 % hakemusten saapuminen/käsittely sähköisen asiointijärjestelmän kautta	100 %	
Lupien käsittelyaika (Raahe Flakkaa)	sujuva käsittely	ka. vrk/lupa	15 vrk Rakv.	
Ammattitaito (Osaava)	Henkilöstön koulutusmahdollisuudet	Vähintään 3 pvä/henkilö	Vähintään 3 pvä/henkilö	
Perustelut (resurssit ja muut toimintaedellytykset)				
<p>Toiminta perustuu kuntien väliseen hyväksytyyn yhteistoimintasopimukseen.</p> <p>Raahen lupa- ja valvontajaoston alaisuudessa työskentelee 4 rakennustarkastajaa, 3 ympäristösihteeriä ja toimistosihiteeri, joiden toimipiste on Raahen tekninen keskus. Henkilöstömäärä on mitoitettu vastaamaan nykyisten työtehtävien työmäärää.</p> <p>Rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluviranomaisen käsittelemien lupa-asioiden haussa on käytössä sähköinen asiointijärjestelmä.</p> <p>Lupa-asioiden käsittely- ja valvontakulut katetaan toimenpidemaksuilla.</p>				

INVESTOINTIOSA

Investointiohjelma vuosille 2018 – 2020

Nro	Hanke/hankevastaava (1.000 €)		Kust. arvio	TA 2017	Ltk:n es. TA 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Kiinteä omaisuus:								
8001	Menot: maanhankinta/kiinteistöt	U		-150	-300	-300	-150	-150
	Tulot: maan/kiinteistöjen myynti			500	500	500	500	500
	Netto			350	200	200	350	350
8002	Maaperäselvitykset ja kunnostustoimenpiteet	U			-50	-50	-50	-50
	Maaperäselvitykset ja tonttien kunnostustoimenpiteet							
	Kiinteä omaisuus yhteensä:		Menot	-150	-350	-350	-200	-200
			Tulot	500	500	500	500	500
			Netto	350	150	150	300	300
Irtain omaisuus:								
8006	ICT-menot, keskitetyt / kh	U		-650	-720	-720	-420	-420
8007	Ateria- ja puhtauspalvelujen irtaimisto/ kh	U		-65	-75	-75	-30	-30
8043	Tulevaisuuslautakunnan irtaimisto/tulevaisuusltk.			-17	-80		-40	
	Raahasalin äänipöytä			-17				
	Kirkkokadun päiväkodin väistötilojen kalustaminen, tulev.ltk:n esitys v. 2018		-40		-40			
	Pääkirjaston palautusautomaatin lajittelun laajentaminen (esitys v. 2018)		-40		-40		-40	
8041	Perusopetuksen irtaimisto / tulevaisuusltk.				-780	-780		
	- Antinkankaan opetusvälineistö ja varustelu hankintaluettelon mukaan							
	- Saloisten koulukeskus opetusvälineistö ja varustelu hankintaluettelon mukaan							-750
8044	Kuntatekniikan irtaimisto/rakennetun ympäristön ltk.	U		-175	-310	-310	-210	-230
	Plenkaluston uusiminen/ alueiden hoito			-30	-30	-30	-30	-30
	Konekaluston uusiminen : pyöräkuormaaja			-145			-180	-200
	Konekaluston uusiminen : kuorma-auto				-195	-195		
	Kappaletavaranoasturi, pakettiauto				-45	-45		
	Monitoimikärky nosturilla			0	-40	-40		
	Hyvitys vanhoista vaihtokoneista			16	41	41		
	Maankäyttö ja mittaus				-35	-35		
	Maastoajoneuvon uusiminen							
8049	Keskushallinnon irtaimisto / kaupunginhallitus	U		-15	-15	-15	-15	-15
	Kameravalvontajärjestelmän uusiminen			-15				
	Irtain omaisuus yhteensä		Menot	-922	-2 015	-1 935	-715	-1 445
			Tulot	16	41	41	0	0
			Netto	-906	-1 974	-1 894	-715	-1 445
Tilhallinta:								
8104	Harakkamäen koulun laajennus (vuokratilat poistuu 2021)	U		-1 180			-50	-700
	- Suunnittelu 2019			-50				
	-Toteutus 2020 - 2021			-1 130				
8105	Jokelan koulun laajennus (vuokratilat poistuu 2021)			-780	-30	-30		
	- Suunnittelu 2020 (kuntoarvio ja vaihtoehtovertailu 2018)			-50				
	-Toteutus 2021			-730				
8106	Päiväkotien peruskorjaus/ rakennetun ympäristön ltk.			-6 761	0	0	-1 446	-1 765
	Kirkkokadun päiväkotiperuskorjaus	P		-1 550			-750	-800
	Saloisten päiväkotihanke (yhdistetään Saloisten monitoimitalohanke)	U		0				
	Pattasten päiväkodin uudisrak./peruskorjaus (OPLA:n esityksen mukaan)	U/P		-3 550				
	Satulehdon päiväkodin laajennus (OPLA:n esityksen mukaan)	U/P		-1 661			-696	-965
	- Hankkeet aikataulutetaan perusopetuksen ja päivähoiton palveluverkkoselvityksen mukaisesti							
8109	Muu tilhallinta/ rakennetun ympäristön ltk.	P		-350	-450	-450	-400	-400
	Erillisen teknisen ltk:n hyväksymän työohjelman mukaan			-335	-285	-285		
	- Raatihuoneen julkisivut ja sisätyöt				-150	-150		
	- kotiseutumuseoiden kunnostus (ent. kultt.ltk:n esitys) 15.000 €/vuosi			-15	-15	-15		

Nro	Hanke/hankevastaava (1.000 €)		Kust. arvio	TA 2017	Ltk:n es. TA 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020
8118	Antinkankaan koulun ja päiväkodin rakentaminen	U	-14 582	-7 180	-4 070	-4 070	-50	
	- Suunnittelu vuosina 2014 - 2015		-350	-30				
	- Toteutus 2016 - 2018 koulu + päiväkoti		-13 500	-7 150				
	- Aluetyöt		-250				-50	
	- Kalusto ja irtaimisto		-450					
	(Liikuntasalin osuus kustannuksista)		(-2491)	(-1245)				
	- Valtionavustus liikuntasaliin		740	370	370	370		
	Perusopetuksen ja päivähoidon palveluverkkoselvityksen mukaisesti.							
	Nuorisolautakunta esityksen mukainen osuus 500 000 € (250 m ²) nuorisotiloista (sisältyy kokonaismäärärahaan)			(300)				
	Antinkankaan nuorisotilan kalustus 20.000 € v.2018 / nuorisolt:n esitys							
8125	Paloasema	P/U	-2 440	-841				
	- Suunnittelu vuonna 2015		-75	-5				
	- Toteutus 2016 - 2017		-2 215	-686				
	- Kalusto ja irtaimisto		-150	-150				
	- PSR:n avustus; haetaan Päätös 220.000		250	70				
	*) Saloisten monitoimitalo (rahoituspaketti selvitys, suunn. 50 t€)	U	11 600	-50	-50	-50		
	*) Vihannin monitoimitalo (rahoituspaketti selvitys, suunn. 50 t€)	U	7 300	-50	-50	-50		
	(Alueltk. hyväksynyt hankkeelle 500.000 € yhdistymisavustuksesta)							
	Lähikirjastojen uusiminen, tulev.ltk:n esitys v. 2018 50.000 €		-50		-50			
	Nuorisokeskus Paradisen peruskorjaus, tulev.ltk:n esitys		-900				-500	-400
	Kauppaporvarin, erit. Raahasalin peruskorjauksen suunnittelu, tulev.ltk.		-50					
	Tilhallinta yhteensä		Menot	-8 471	-4 700	-4 650	-2 446	-3 265
	*) Kv 18.12.2017 § 159: Vihannin ja Saloisten kouluhankkeissa selvitetään tilojen käytön tehostamisen mahdollisuus.		Tulot	440	370	370	0	0
			Netto	-8 031	-4 330	-4 280	-2 446	-3 265
Kuntatekniikka:								
Liikennealueet:								
8201	Liikenneturvallisuushankkeet (jatkuva hanke)/rak. ymp.ltk.	P		-70	-70	-70	-70	-70
	Jäähallin pihan liikenneturvallisuuden parantaminen		-140	-55	-10	-10		
	Liikennevalot, järjestelmien uudistaminen				-30	-30		
	Liikennehidasteiden ja suojatiesaarekkeiden rakentaminen			-15	-30	-30		
8203	Valtatie 8-järjestelyt (ehtona valtion rahoitus)	U		-20	-1 789	-1 789	-100	-50
	Jatkuva hanke /rakennetun ympäristön ltk., meluste, Lappasten kohta			-20				
	Mettalanmäen kiertoliittymän rakentaminen, kaupungin maksuosuus		-3 578		-1 789	-1 789	-100	
8204	Muut katutyöt / rakennetun ympäristön ltk.	U/P		-2 945	-2 730	-2 730	-2 665	-2 250
	Kaupunginrannan alueen rakentaminen	U		-50			-380	-50
	Kylmälahdenrannan alueen rakentaminen	U	-1 140	-50	-30	-30	-20	
	Pyhtiläkankaan alueen rakentaminen, Kangas-Pyhtilän alue	U		-240	-50	-50	-50	
	Pyhtiläkankaan alueen rakentaminen, Pyhtilänkaari	U			-400	-400	-800	-600
	Pyhtilänkankaantien rakentaminen kevyen liikenteen järjestelyineen	U	-1 600	-800	-750	-750	-50	
	Kaava-alueiden täydennysrakentaminen	U		-50	-50	-50	-50	-50
	Päälystystyöt erillisen ohjelman mukaisesti	U		-250	-250	-250	-250	-250
	Pitkänkarin itäisen rannan kadut, Kaupunginlahdenkatu	U					-300	-100
	Tokolan teollisuusalueen rakentaminen	U	-1 450	-435	-670	-670	-50	
	Eu-avustus				318	318		
	Kaupunginmetsän teollisuusalueen laajentaminen	U	-880	-300			-60	
	Palokunnankadun peruskorjaus, valtuuston päätös §158 8.12.2014	P	-380	-300	-300	-300	-50	
	Vanha-Pyhtiläntien peruskorjaus ja jk+pp-tien rakentaminen	P	-385	-300	-35	-35		
	Antinkankaan monitoimitalon ympäristön katuverkon muutokset	P	-400	-170	-50	-50	-150	
	Pikiväylän rakentaminen, Aittalahden teollisuusalueelle	U	-150		-125	-125	-25	
	Ruottalon alueen täydennysrakentaminen	U	-800		-20	-20	-400	-200
	Mettalanmäen-Palonkylän alueen katuverkon rakentaminen	U					-30	-1 000
8206	Kevyenliikenteen väylien rak. ja peruskorj./rak. ymp.ltk.	U/P		-220	-645	-645	-530	-355
	Peruskorjaus ja täydennysrakentaminen erill. ohjelman mukaisesti	P		-50	-50	-50	-50	-50
	Kantatie 88 - Oravajärventien liittymä (ELY 200 t€ yhteishanke)	U	-750		-550	-550		
	Yhteishankkeet alueet (hankkeiden jaksotus 2019-2022)		-1 570		-45	-45	-480	-305
	- Jokelanperän pyörätiehanke	U	-690	-65				
	- Olkijoen pyörätiehanke	U	-580	-60				
	- Malmittien pyörätiehanke (suunnitteluraha vuodelle 2017)	U	-300	-45				
	Välille Koskenkorvantie-Kastellintie							

Nro	Hanke/hankevastaava (1.000 €)		Kust. arvio	TA 2017	Ltk:n es. TA 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020
8207	Puistot ja muut yleiset alueet/ rakennetun ympäristön ltk.	U/P		-190	-140	-140	-190	-190
	Puistojen rakentaminen uusilla asuntoalueilla: (keskuspuisto)			-100			-100	-100
	Pikkulahden alueen suunnittelu (kv 20.6.2016)	U		-30				
	Elohopeahöyrylampujen uusiminen 2.000 kpl, 300 kpl vuodessa			-30			-30	-30
	Leikkipuistojen rakentaminen			-30			-60	-60
8208	Urheilu- ja retkeilyalueet/ rak. ymp. ltk. ja tulevaisuus ltk.	U/P		-250	-705	-200	-155	-60
	Erillisen tulevaisuusltk:n hyväksymän työohjelman mukaan			-250	(-200)	-200	-80	
	Jääurheilukenttien peruskorjaus (tulev.ltk:n es. 15 t€/vuosi)	P			-15		-15	-15
	Liikuntapaikat, kuntoradat ja polut, valaistusjärj. uusiminen 45.000/v tulev.ltk.	P			-45		-45	-45
	Pattasten urheilupuiston pukuhuone ja suihkutilojen LV-laitt. peruskorjaus	P						
	- Hankkeelle haetaan valtionavustusta							
	Koivuudon stadionin katsomon alaosan peruskorjaus (tulev.ltk:n es.)	P	-140		-140			
	Koivuudon urheilukentän tulostaulu ja uudet jalkapallomaalit (tulev.ltk.)	U	-15		-15			
	Ollinkalliontien hiihtoalikulukäytävän rakentaminen	U	-160		-160			
	Kummatin koulun lähiliikuntapaikan rakentaminen	U	-150					
	- Hankkeelle haetaan valtionavustusta							
	Jäähallin seinän vierustojen kuivatus ja asfaltointi	P	-20		-20			
	Jäähallin kulunvalvontajärjestelmän rakentaminen, tulev.ltk.es.	U	-15		-15			
	Jäähallin suihkutilojen ja pukuhuoneiden peruskorjaus, tulev.ltk:n es.	U	-60		-60			
	Heittolajien harjoituspaikka Saloisten urheilukentälle, tulev.ltk.es.				-25			
	Uuden latukoneen hankinta (tulev.ltk:n es.)	U	-160		-160			
	Pitkänkarinkentän alueen suunnittelu, tulev.ltk:n esitys	U	-50		-50			
	(suunnittelu v. 2018 50 t€ ja toteutus v. 2019 300 t€)							
	Vihannin yleisurheilukentän katsomon katon korjaus, tulev.ltk:n es.		-15				-15	
	Alpuanharjun ulkeilureitin rakentaminen vv. 2019 - 2020(tulev.ltk:n es.)	P	-300					
8209	Venelaiturit ja väylät/ rakennetun ympäristön ltk.	U/P		-155	-95	-95	-120	-80
	Veneilyryhmä							
	- Laitureiden peruskorjaus			-60	-80	-80	-80	-80
	- Venesatamien puhdistusruoppaus			-20				
	- Venesatamien kunnostus							
	Varvin venesatama		-100	-20			-40	
	Pohjaskarin venesataman laitureiden uusiminen			-70				
	- Elyn avustus, valtionapuehto			35				
	Maivaperän laiturin korjaus			-20				
	Rivin venereitin monikeilaluotasa ja väyläpäätösasiakirjat				-15	-15		
8212	Muu julkinen käyttöomaisuus/ rakennetun ympäristön ltk.	U/P		-270	-340	-340	-250	-250
	Tievalot, makeavesijärjestelmän ylläpitösopimus, työohjelman muk.			-50	-50	-50	-50	-50
	Elohopeavalaisimien muuttaminen ledlampuiksi			-150	-50	-50	-200	-200
	Saloisten - Tarpion -alueen valaistuksen maakaapelointi, (yhteishanke Elenian kanssa)			-70				
	Pattijoki-Vihanti valaistuksen maakaapelointi (yhteishanke Elenian kanssa)				-165	-165		
	Hiekkoitushiekan varastointihalli Varikon alueelle				-75	-75		
8214	Hyötyjäteasema/siirtokuormausasema/ rak. ymp.ltk.	U/P			0	0	-50	0
	Katettu vaihtolavakuormaus- ja jättölaituri						-50	
8217	Ympäristöhankkeet/ rakennetun ympäristön ltk.	U/P		-125	-30	-30	-250	-250
	Vanhan kaupungin katuymp.peruskorjaus/suunnittelu/Pekkatori							
	Brahenkatu, Kirkkokatu, Reiponkatu ja Ämmänkatu			-125	-30	-30	-250	-250
8229	Kunnallistekniset järjestelyt/ rakennetun ympäristön ltk.	P		-75	-125	-125	-125	-125
	Työohjelman muk. vanhojen asuntoalueiden katujen peruskorj.			-75	-125	-125	-125	-125
8236	Virkistysalueet /rakennetun ympäristön ltk.	P		0	-10	-10	-25	0
	Ulkoilu- ja yhteisreitistöt (erill.suunnitelman muk.)			0	-10	-10	-25	
8237	Luontoympäristön parantaminen /rak. ymp.ltk.	P		-78	-118	-118	-167	-69
	Vesistöhankeet/ Ruonanoja, Lappastenoja ja Kauneuskanava			-10	-20	-20	-45	-10
	Vattenfall ja Ely-keskuksen avustushankkeet, kaupungin osuudet:							
	Olkijokisuun ruoppaus			-18			-55	-5
	- Vattenfall ja Ely-keskuksen avustus			13			40	4
	Raahan matkailun kehittämissuunnitelman 2016 - 2020 toimenpiteet			-50	-50	-50	-50	-50
	Rannikko-Life hanke (natura alueen kunnostushanke)		92		-48	-48	-17	-4
					16	16		21
8240	Liikekustan katujen peruskorjaus/ rak. ymp.ltk.	P		-70	-110	-110	-70	0
	Rantakadun korjaus, välillä Fellmanin puistokatu - Sovionkatu			-70			-70	
	Sovionkatu välillä Kirkkokatu-Palokunnankatu				-110	-110		

Nro	Hanke/hankevastaava (1.000 €)		Kust. arvio	TA 2017	Ltk:n es. TA 2018	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Kiinteä omaisuus:								
8242	Linja-autoaseman kortteli + Fellmanin puistokatu /rak. ymp.ltk.			-60	0	0	0	-280
	Rantakadun korjaus välillä Fellmanin puistokatu-Mettalankatu	P						-220
	Fellmanin puistokadun korjaus, välillä Kirkkokatu - Rantakatu			-60				-60
8243	Pattijoen alueen kuivatussuunn. ja peruskuivatus/rak. ymp.ltk.			-30	-30	-30	-30	0
	Asuntoalueiden kuivatuksen parantaminen	P		-30	-30	-30	-30	
Kuntateknikka yhteensä								
			Menot	-4 558	-6 937	-6 432	-4 797	-4 029
			Tulot	48	334	334	40	25
			Netto	-4 510	-6 603	-6 098	-4 757	-4 004
8004	Entisen Vihannin kunnan alueelle kohdentuvat investoinnit	U/P		-100				
	(Muut kuin yhdistymisavustukseen liittyvät investoinnit)							
	* Toteutetaan teknisen ltk:n työohjelman mukaan			-70				
	Kuivatuksen parantaminen							
	Vihannin urheilukentän katsomorakennuksen kunnostaminen (liikuntalk.)			-30				
	(v. 2018 lukien hankkeet sisällytetään teknisen ltk:n ao. hankkeisiin).							
8003	Aluelautakunnan toteuttamat entisen Vihannin kunnan alueen investointihankkeet, (yhd.sopimus 3 200 t€) / Alueltk.	U/P		-375	-725	-725	-178	
	(käyttö: 757 t€ vuonna 2013, 526 t€ vuonna 2014, 120 t€ vuonna 2015, 449 t€ vuonna 2016, vuonna 2017 siirretty käyttötalouteen 70 t€, joten vuosina 2017-2020 käytettävissä yht. 1.278 t€)							
	Liikuntapuisto kaikenikäisille Jatulintarhan alueelle							
	Alpuan hiihtokeskus			-20				
	Uimapaikkojen kunnostus							
	Kirkonkylän koulukeskus				-500	-500		
	Läntisrannan virkistysalueen kehittäminen							
	Valokuituyhteyksien rakentaminen, esiselvityshanke							
	Kirjastojärjestelmän uusiminen, (myös kultt.ltk:n esitys)							
	Eskolantien ja Iksentien peruskunnostus yms.tiet			-200	-200	-200		
	- alueltk. Esitti em.tiehankkeisiin 200.000 € vuodelle 2018							
	Siirretty Vihannin monitoimitalon rakentamiseen (kj:n esitys: siirto em. tiehankkeista							
	Ukonkantin kirjaston ikkunoiden uusiminen			-55				
	Alpuan ulkoikureitin rakentaminen (siirtyy -25t€v. 2018)			-25	-25	-25		
	Järvien kunnostushanke			-25				
	Lampinsaaren peliareena			-30				
	Lampinsaaren katuvalojen uusiminen			-20				
	Lampinsaaren teiden päällystäminen							
	Kimppakujan päällystäminen							
	Liikuntapuisto							
INVESTOINNIT YHTEENSÄ								
			Menot	-14 576	-14 727	-14 092	-8 336	-8 939
			Tulot	1 004	1 245	1 245	540	525
			Netto	-13 572	-13 482	-12 847	-7 796	-8 414
= valtuustoon nähden sitova erä								
Selite: P=peruskorjausinvestointi, U=uusinvestointi ja L= laajennusinvestointi								

YHTEENVETO VUODEN 2018 MÄÄRÄRAHOISTA JA TULOARVIOISTA

Sitovuus: N = netto, B = brutto	Sitovuus N/B	Määrärahat 1 000 €	Tuloarviot 1 000 €
Käyttötalousosa			
10 Keskusvaalilautakunta	N	-50	
12 Tarkastuslautakunta	N	-75	
14 Kaupunginvaltuusto	N	-134	
16 Kaupunginhallitus	N	-91 436	
20 Kehittämislautakunta	N	-2 199	
30 Tulevaisuuslautakunta	N	-42 794	
50 Rakennetun ympäristön lautakunta	N	-2 474	
	Yht.	-139 163	
Tuloslaskelmaosa			
Verotulot	B		90 930
Valtionosuudet	B		57 640
Rahoitustuotot ja -kulut	N		1 570
Investointiosa			
8001 Maanhankinta/Kiinteistöt	N	-300	500
8002 Maaperäselvitykset ja kunnostustoimenpiteet	N	-50	
8006 ICT-menot, keskitetyt	N	-720	
8007 Ateria- ja puhtauspalvelujen irtaimisto	N	-75	
8041 Perusopetuksen irtaimisto	N	-780	
8044 Kuntatekniikan irtaimisto	B	-310	41
Maankäyttö ja mittaus, irtaimisto	N	-35	
8049 Keskushallinnon irtaimisto/kaupunginhallitus	N	-15	
8105 Jokelan koulun laajennus	N	-30	
8109 Muu tilahallinta	N	-450	
8118 Antinkankaan koulun ja päiväkodin rakentaminen	B	-4 070	370
Saloisten monitoimitalo	N	-50	
Vihannin monitoimitalo	N	-50	
8201 Liikenneturvallisuushankkeet	N	-70	
8203 Valtatie 8 -järjestelyt	N	-1 789	
8204 Muut katutyöt	B	-2 730	318
8206 Kevyenliikenteen väylien rakentaminen ja peruskorjaus	N	-645	
8207 Puistot ja muut yleiset alueet	N	-140	
8208 Urheilu- ja retkeilyalueet	N	-200	
8209 Venelaiturit ja -väylät	N	-95	
8212 Muu julkinen käyttöomaisuus	N	-340	
8217 Ympäristöhankkeet	N	-30	
8229 Kunnallistekniset järjestelyt	N	-125	
8236 Virkistysalueet	N	-10	
8237 Luontoympäristön parantaminen	B	-118	16
8240 Liikekeskustan katujen peruskorjaus	N	-110	
8243 Pattijoen alueen kuivatussuunnitelma ja peruskuivatus	N	-30	
8003 Alueltk:n toteuttamat ent. Vihannin kunnan alueen inv.har	N	-725	
	Yht.	-14 092	1 245
Rahoitusosa			
Antolainauksen muutokset	N		317
Lainakannan muutokset	N		1 192
Talousarvion loppusumma yhteensä (1 000 €)		-153 255	152 894

KONSERNIYHTEISÖJEN TAVOITTEET

Raahen Energia Oy

Toiminnalliset tavoitteet

Yhtiön yhteiset toiminnalliset tavoitteet:

- Varastotilojen rakentamisen Varikkokuja
- Yhtiön uuden toimistorakennuksen käyttöönotto ja toimintojen siirtäminen ns. ”Siniseen taloon”
- Turvallisuuden parantaminen ja kameravalvonnan lisääminen toimipisteissä, sähköasemilla ja lämpökeskuksilla
- Toiminnanohjausjärjestelmän hankinta ja käyttöönotto
- Häiriö- ja verkkokarttasovelluksien käyttöönotto

Kaukolämpö:

- Lämmönjakelun toimitusvarmuuden kehittäminen
- Lämpökeskus LK1 varustaminen kiinteällä automaattisella varavoima-aggregaatilla
- Kaukolämpöverkon rakentaminen Tokolanperän teollisuusalueelle ja Pyhtilän uudelle asuinalueelle
- Runkolinjojen vahvistusta
- Kaukolämmön lämmönsiirtokapasiteetin kasvattaminen

Sähkö:

- Sähkön toimitusvarmuuden kehittäminen
- Muuntoasemien uusinnan jatkaminen
- Vanhimpien keskijännitekaapelien ennakoiva kuntokartoitus
- Pattijärven sähköaseman laajennuksen suunnittelu
- Varavoimakapasiteetin lisääminen

Omistajan esittämät tavoitteet, jotka on hyväksyttävä yhtiökokouksessa (= valtuustoon nähden sitovat tavoitteet):

- Yhtiö sitoutuu hallituksen ja yhtiökokouksen päätöksellä uusien konserniohjeiden ja kaupungin strategian noudattamiseen
- Yhtiö hankkii kaupungin myönteisen kannan ennen merkittäviin investointeihin ryhtymistä (1 milj. €)
- Tuloutus omistajalle 1,4 % omistajan takaamista lainoista (31.12.2017)
- Yhtiö jatkaa Raahen kaupungin ja Raahen Energia Oy:n huoltovarmuuden kehittämistä ja varavoimakapasiteetin kasvattamista
- Yhtiö edistää Raahen kaupungin ja Raahen Energia Oy:n tietoverkkojen järkevää ja taloudellista yhteiskäyttöä
- Yhtiö on omalta osaltaan mukana laajakaistan rakentamisessa

Taloudelliset tavoitteet (=valtuustoon nähden sitovat erät):

Liikevaihto	Voitto (tappio) ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	Tilikauden voitto/tappio	Vakavaraisuustavoite % (oma pääoma/ taseen loppusumma)	Pitkäaikaisten velkojen määrä
14 100 000 €	1 200 000 €	600 000 €	%	01.01.2018 6 225 142 € 31.12.2018 5 173 011 €

Toiminnalliset tavoitteet

- kokonaistavaraliikenne noin 4,9 miljoonaa tonnia. Liikenteen määrä on vahvasti sidoksissa maailmantalouden muutoksiin
- EU:n CEF BOTHNIA BULK-hankkeen toimenpiteiden toteuttaminen (syväsatama-altaan laajennusruoppaus)
- sataman operatiivisten toimintojen kehittäminen
- Raahen meriväylän ja satama-altaan syventämiseen liittyvä jatkovalmistelu
- tulevan EU:n TEN-T- ydinverkkosatamapäätöksen edistäminen
- syväsatama-alueen käyttöönoton valmisteluun osallistuminen (Mustavaaran Kaivos Oy:n hanke)
- syväsatama-altaan eteläpäädyn rampin rakentaminen (Raahen kaupunki)
- alueen suurteollisuushankkeiden edistämiseen liittyvät päätökset ja mahdolliset investoinnit
- investoinneista ja niiden rahoituksesta satamayhtiön hallitus päättää erikseen

Omistajan esittämät tavoitteet, jotka on hyväksyttävä yhtiökokouksessa (= valtuustoon nähden sitovat tavoitteet):

- Yhtiö sitoutuu hallituksen ja yhtiökokouksen päätöksellä uusien konserniohjeiden ja kaupungin strategian noudattamiseen
- Yhtiö hankkii kaupungin myönteisen kannan ennen merkittäviin investointeihin ryhtymistä (1 milj. €)
- Tuloutus omistajalle 1,4 % omistajan takaamista lainoista (31.12.2017)
- Kokonaistavaraliikenne noin 4,9 milj. tonnia
- Vuoden 2017 omistajan tavoitteisiin liittyen yhtiö jatkaa Raahen meriväylän ja satama-altaan syventämiseen liittyvää jatkovalmistelua
- Yhtiö toteuttaa EU:n CEF Botnia Bulk –hankkeen puitteissa tehtävät toimenpiteet, kuten syväsatama-altaan laajennusruoppaukset
- Yhtiö kehittää sataman operatiivisia toimintoja ja markkinointia viennin ja tuonnin monipuolistamiseksi
- Yhtiö toteuttaa markkinaehtoisesti pitkäaikaisen tuottavuuden varmistuksen syväsatama-altaan eteläpäädyn rampin rakentamisen erikseen omistajan kanssa sovittavalla tavalla
- Yhtiö laatii markkinointisuunnitelman sekä kirjallisen toimintaohjelman, johon sisältyy liiketoiminnan ja infrarakentamisen lyhyen- ja pitkänajan investoinnit

Taloudelliset tavoitteet (=valtuustoon nähden sitovat erät):

Liikevaihto	Voitto (tappio) ennen satunnaisia eriä	Tilikauden voitto/tappio	Vakavaraisuustavoite % (oma pääoma/ taseen loppusumma)	Pitkäaikaisten velkojen määrä
4 950 000 €	380 261 €	605 261 €	10 %	01.01.2018 10.53 milj. € 31.12.2018 10.13 milj. €

Toiminnalliset tavoitteet

Raahen Vesi Oy toimittaa asiakkailleen riittävästi hyvälaatuista pohjavettä, huolehtii jätevesien viemäroinnistä ja puhdistamisesta toiminta-alueellaan sekä hulevesien johtamisesta hulevesiviemärialueellaan siten, että palvelujen hinta on kohtuullinen, laatu viranomais määräysten mukainen ja toiminta ympäristöä säästävää.

Saneeraus- ja uusinvestoinnit n. 1,2 milj. € ja lisäksi uusi vesitorni 2,4 milj. €. Vesitornin kokonaiskustannus on n.

4 milj. €, josta vuoden 2017 osuus on 1,6 milj. € ja vuoden 2018 osuus 2,4 milj. €. Vanhoja lainoja lyhennetään 360.000 €. Vuonna 2017 vesitornin rakentamista varten nostetun lainan lyhennykset alkavat vuonna 2019.

Omistajan esittämät tavoitteet, jotka on hyväksyttävä yhtiökokouksessa (= valtuustoon nähden sitovat tavoitteet):

- Yhtiö sitoutuu hallituksen ja yhtiökokouksen päätöksellä uusien konserniohjeiden ja kaupungin strategian noudattamiseen
- Yhtiö hankkii kaupungin myönteisen kannan ennen merkittäviin investointeihin ryhtymistä (1,2 milj. €)
- Tuloutus omistajalle 1,4 % omistajan takaamista lainoista (31.12.2017)
- Yhtiö toteuttaa uusien kaava-alueiden kunnallistekniikan ajantasaisesti
- Yhtiön tilikauden tulos on positiivinen

Taloudelliset tavoitteet (=valtuustoon nähden sitovat erät):

Liikevaihto	Voitto (tappio) ennen satunnaisia eriä	Tilikauden voitto/tappio	Vakavaraisuustavoite % (oma pääoma/ taseen loppusumma)	Pitkäaikaisten velkojen määrä
3.9 milj. €	3 030 €	3 030 €	27 %	01.01.2018 12.6 milj. € 31.12.2018 12.2 milj. €

Toiminnalliset tavoitteet

- Käyttöasteen parantaminen
- Vuokrauskäyttöön kannattamattomien asuntojen ja kiinteistöjen myynti
- Asunto-osakeyhtiöiden muodostaminen
- Energiansäästötoimenpiteiden toteuttaminen
- PTS:n mukaisten korjausten toteuttaminen
- Erityisryhmien asuttaminen
- Asuntojen markkinointi Pyhäjoen ydinvoimahankkeen rakentamisen tarpeeseen

Omistajan esittämät tavoitteet, jotka on hyväksyttävä yhtiökokouksessa (= valtuustoon nähden sitovat tavoitteet):

- Yhtiö sitoutuu hallituksen ja yhtiökokouksen päätöksellä uusien konserniohjeiden ja kaupungin strategian noudattamiseen
- Yhtiö hankkii kaupungin myönteisen kannan ennen merkittäviin investointeihin ryhtymistä (1 milj. €)
- Alueen suurhankkeisiin tuleva työvoima ja yritykset huomioidaan tehokkaasti asuntojen markkinoinnin kohderyhmänä
- Yhtiö jatkaa asumisneuvojatoimintaa yhteistyössä muiden asuntoyhteisöjen kanssa
- 1 – 2 asunto-osakeyhtiön muodostaminen ja osakehuoneistojen myynti
- Käyttöasteen parantaminen markkinoinnin keinoin ja myymällä vuokrauskäyttöön sopimattomat asunnot
- Yhtiö huolehtii erityisryhmien asuttamisesta
- Yhtiö huolehtii pitkäjänteisesti asuntojen korjaamisesta
- Nyt taloudellisenä tavoitteena oleva positiivinen tuloskehitys jatkuu tulevaisuudessakin yhtiön velkamäärän pienentämiseksi
- Yhtiö ilmoittaa omistajalle puolivuotis- ja vuosiraportoinnin yhteydessä vapaiden tilojen määrän ja käyttöasteen

Taloudelliset tavoitteet (=valtuustoon nähden sitovat erät):

Liikevaihto	Voitto (tappio) ennen satunnaisia eriä	Tilikauden voitto/tappio	Vakavaraisuustavoite % (oma pääoma/ taseen loppusumma)	Pitkäaikaisten velkojen määrä
4 475 500 €	175 930 €	175 930 €	10 %	01.01.2018 33 839 322 € 31.12.2018 33 068 836 €

Toiminnalliset tavoitteet

- Mustalantie 6:n putkistoremontti saatettu loppuun
- vuokrausaste 90 %
- kiinteistöyhtiö säilyy itsenäisenä yhtiönä

Omistajan esittämät tavoitteet, jotka on hyväksyttävä yhtiökokouksessa (= valtuustoon nähden sitovat tavoitteet):

- Yhtiö sitoutuu hallituksen ja yhtiökokouksen päätöksellä uusien konserniohjeiden ja kaupungin strategian noudattamiseen
- Yhtiö hankkii kaupungin myönteisen kannan ennen merkittäviin investointeihin ryhtymistä (0,5 milj. €)
- Yhtiö jatkaa asumisneuvojatoimintaa yhteistyössä muiden asuntoyhteisöjen kanssa
- Käyttöasteen parantaminen markkinoinnin keinoin
- Yhtiö huolehtii pitkäjänteisesti asuntojen korjaamisesta
- Yhtiö jatkaa omana yhtiönä

Taloudelliset tavoitteet (=valtuustoon nähden sitovat erät):

Liikevaihto	Voitto (tappio) ennen satunnaisia eriä	Tilikauden voitto/tappio	Vakavaraisuustavoite % (oma pääoma/ taseen loppusumma)	Pitkäaikaisten velkojen määrä
520 000 €	20 000 €	0 €	15 %	01.01.2018 2 027 000 € 31.12.2018 1 912 000 €

Toiminnalliset tavoitteet

Henkilöstöjärjestelyt; eläköitymisiä tulossa, tilalle ei palkata uusia työntekijöitä.
 Talouden tasapainottaminen jatkuu.
 Ollinkehä 8 CD- ja GH-talot sekä Koulukuja 4 AD tyhjennetään, peruslämpö päälle, mahd. purku talvella 2018 – 2019.
 Tason parantaminen 25 vuotta sitten rakennetuissa / peruskorjatuissa asunnoissa jatkuu omana työnä.
 Asumisneuvonnan jatko suunnitellaan siten, että toiminta ei keskeydy vaikka ARA:n avustus päättyy.

Raahen kaupungin esittämät tavoitteet, jotka on hyväksyttävä hallituksen kokouksessa (= valtuustoon nähden sitovat tavoitteet):

- Säätiö sitoutuu päätöksellään uusien konserniohjeiden ja kaupungin strategian noudattamiseen
- Säätiö hankkii kaupungin myönteisen kannan ennen merkittäviin investointeihin ryhtymistä (1 milj. €)
- Suositellaan tuottamattomien ja huonokuntoisten kiinteistöjen purkamista
- Säätiön tulee ylläpitää ajantasaista lähipiirirekisteriä
- Alueen suurhankkeisiin tuleva työvoima ja yritykset huomioidaan tehokkaasti asuntojen markkinoinnin kohderyhmänä
- Säätiö jatkaa asumisneuvojatoimintaa yhteistyössä muiden asuntoyhteisöjen kanssa

Taloudelliset tavoitteet (=valtuustoon nähden sitovat erät):

Liikevaihto	Voitto (tappio) ennen satunnaisia eriä	Tilikauden voitto/tappio	Vakavaraisuustavoite % (oma pääoma/ taseen loppusumma)	Pitkäaikaisten velkojen määrä
5 439 000 €	0 €	0 €	27,0 %	01.01.2018 17.1 milj. € 31.12.2018 16.4 milj. €

Toiminnalliset tavoitteet

- Raahepolis Oy tarjoaa laadukkaita ja terveitä tiloja liike-elämän käyttöön Raahen kaupungin alueella.
- Jatketaan RAU saneerauksia Softpolis –kiinteistöön energiatehokkuuden parantamiseksi.
- Raahepolis on osaltaan luonut yritysekosysteemiä Raahen, jossa alan yrityselämän toimijat luovat edellytyksiä kehittyvälle ja kasvavalle Raahelle.
- Pajuniityntie 43 kiinteistölle pyritään löytämään uutta käyttöä
- Tehdään laskelmat Pajuniityntie 43 kiinteistön purkamisesta tai toiminnan luonteen muuttamisesta.
- Kiiluntien kylmälle hallille pyritään löytämään uusi vuokralainen
- Vuokrausaste on 80 %

Omistajan esittämät tavoitteet, jotka on hyväksyttävä yhtiökokouksessa (= valtuustoon nähden sitovat tavoitteet):

- Yhtiö sitoutuu hallituksen ja yhtiökokouksen päätöksellä uusien konserniohjeiden ja kaupungin strategian noudattamiseen
- Yhtiö hankkii kaupungin myönteisen kannan ennen merkittäviin investointeihin ryhtymistä (0,5 milj. €)
- Tuloutus omistajalle 1,4 % omistajan takaamista lainoista (31.12.2017)
- Loputkin kaupungin teollisuuskiinteistöt keskitetään Raahepolis Oy:lle
- Yhtiö jatkaa tuotantotilojen omistuksien kehittämistä
- Yhtiön toiminta on taloudellisesti kannattavaa

Taloudelliset tavoitteet (=valtuustoon nähden sitovat erät):

Liikevaihto	Voitto (tappio) ennen satunnaisia eriä	Tilikauden voitto/tappio	Vakavaraisuustavoite % (oma pääoma/taseen loppusumma)	Pitkäaikaisten velkojen määrä
3 160 000	0 €	0 €	35 %	01.01.2018 17.8 milj. € 31.12.2018 17.2 milj. €

Toiminnalliset tavoitteet

Yhtiön toimialana on omistaa ja hallita liikuntahallirakennusta ja sen monipuoliseen liikunnanharastamiseen liittyviä tiloja, jotka ovat arkipäivisin oppilaitosten liikuntatuntien käytössä ja iltaisin urheiluseurojen ja työpaikkaliikunnan käytössä. Urheiluseurat järjestävät hallissa myös lukuisia sarjapelejä ja erilaisia turnauksia salibandyssa, futsalissa ja lentopallossa. Liikuntahalli toimii myös hyvänä paikkana erilaisten mesutapahtumien järjestämiselle.

Vuoden 2015-2016 tehtyjen kuntotutkimusten perusteella nykyinen halli ja sen talotekniikka alkavat olla käyttökänsä päässä ja sen peruskorjausprosentti on niin suuri että on toiminnallisesti ja taloudellisesti kannattavampaa rakentaa uusi monikäyttöinen halli uudelle paikalle.

Liikuntahalli Oy:n hallitus on esittänyt kaupungille että kaupunki käynnistäisi hankkeen valmistelun mahdollisimman pikaisesti, koska kyseessä on kaupungin omistukseen tuleva kiinteistö ja sen tilaohjelmassa tulee huomioida kaupungin liikunta- ja tapahtumajärjestelyjen tarpeet käynnissä olevat koulu- ym. hankkeet huomioiden.

Toiminnallisia tavoitteita:

- Iltakäytön käyttöaste 90 %
- Tilojen kaupallisen käytön lisääminen

Omistajan esittämät tavoitteet, jotka on hyväksyttävä yhtiökokouksessa (= valtuustoon nähden sitovat tavoitteet):

- Yhtiö sitoutuu hallituksen ja yhtiökokouksen päätöksellä uusien konserniohjeiden ja kaupungin strategian noudattamiseen
- Yhtiö hankkii omistajan myönteisen kannan ennen merkittäviin investointeihin ryhtymistä (200.000 euroa)
- Iltakäytön käyttöaste vähintään 90 %
- Päiväkäytön käyttöasteen nostaminen
- Tilojen kaupallisen käytön lisääminen
- Yhtiö huolehtii käyttötaksojen ajantasaisuudesta

Taloudelliset tavoitteet (=valtuustoon nähden sitovat erät):

Liikevaihto	Voitto (tappio) ennen satunnaisia eriä	Tilikauden voitto/tappio	Vakavaraisuustavoite % (oma pääoma/ taseen loppusumma)	Pitkäaikaisten velkojen määrä
252 898,99 €	- 45 801,01 €	- 45 801,01€	96 %	01.01.2018 0 € 31.12.2018 0 €

Toiminnalliset tavoitteet

Raahen Seudun Uimahallisäätiön tarkoituksena on hallita ja ylläpitää omistamaansa Kuntokeidas Vesipekan kiinteistöä ja liikuntatiloja sekä kehittää sen toimintaa.

Tulevan vuoden tavoitteina ovat:

- * lisätä kävijämäärää 5 %
- * laatia 5 vuoden strategiasuunnitelmat
- * liikuntapalveluiden kehittäminen
- * työyhteisön kehittämistoimet (aloitettu jo vuoden 2017 puolella)

Vuoden 2017 takuukorjausten yhteydessä todettiin että monitoimiallasosaston yläpohja-/vesikattorakenne on uusittavassa kunnossa. Kattorakenne on tarkoitus uusia vuoden 2018 kesällä. Korjaustyön kustannusarvio on n. 180 000,00 euroa (alv 0 %).

Ylipainehalli Arina Areena on jalka- ja pesäpallon sekä kuntoliikunnan käyttöön tarkoitettu harjoitushalli. hallin markkinointia kehitetään ja nostetaan hallin iltakäytön ja viikonloppujen käyttöaste 90 % (tammi – maaliskuu ja loka – joulukuu). Huhti – syyskuu markkinoidaan eri lajien korvaavana harjoituspaikkana.

Raahen kaupungin esittämät tavoitteet, jotka on hyväksyttävä hallituksen kokouksessa (= valtuustoon nähden sitovat tavoitteet):

- Säätiö sitoutuu päätöksellään uusien konserniohjeiden ja kaupungin strategian noudattamiseen
- Säätiö hankkii kaupungin myönteisen kannan ennen merkittäviin investointeihin ryhtymistä (200 000 €)
- Säätiön tulee seurata maksuvalmiutta ja tulovirtaa ajantasaisesti sekä raportoida näiden kehitys kuukausittain kaupungin konsernijohdolle
- Säätiön tulee ylläpitää ajantasaista lähipiirirekisteriä
- Toiminnan tehostaminen toiminnan kannattavuuden parantamiseksi

Taloudelliset tavoitteet (=valtuustoon nähden sitovat erät):

Liikevaihto	Voitto (tappio) ennen satunnaisia eriä	Tilikauden voitto/tappio	Vakavaraisuustavoite % (oma pääoma/ taseen loppusumma)	Pitkäaikaisten velkojen määrä
1 392 500 €	-0 €	0 €	0,8 %	01.01.2018 15 226 336 € 31.12.2018 14 913 336 €

Toiminnalliset tavoitteet

Yhtiön purkaminen ja sen saattaminen päätökseen.

Omistajan esittämät tavoitteet, jotka on hyväksyttävä yhtiökokouksessa (= valtuustoon nähden sitovat tavoitteet):

- Yhtiö puretaan selvitystilan kautta ja jäljellejäävä omaisuus siirtyy ainoalle osakkeenomistajalle Raahen kaupungille
- Yhtiön arkisto ja Aikuiskoulutuskeskuksen kaupungin hallintokuntana toimimisen aikainen arkisto luovutetaan kaupungille

Taloudelliset tavoitteet (=valtuustoon nähden sitovat erät):

Liikevaihto	Voitto (tappio) ennen satunnaisia eriä	Tilikauden voitto/tappio	Vakavaraisuustavoite % (oma pääoma/taseen loppusumma)	Pitkäaikaisten velkojen määrä
				0 €

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

Henkilöstösuunnitelma - Kaupunginhallitus					
Vakinainen henkilöstö	TP 2016 Htv	2017 Htv	2018 Htv	2019 Htv	2020 Htv
Johtaminen	2,6	3,6	3,6	3,6	3,0
Hallintopalvelut	11,6	11,6	10,6	10,0	10,0
Henkilöstöpalvelut	4,0	3,5	3,3	3,3	3,3
Talous ja rahoitus	25,0	25,0	26,0	26,0	26,0
Ateria- ja puhtauspalvelut					
Ateriapalvelut	66,5	73,0	73,0	73,0	73,0
Puhtauspalvelut	38,6	41,6	41,6	41,6	41,6
ICT-palvelut	12,0	12,0	12,0	12,0	10,0
Työllisyyden hoito	8,0	8,0	13,0	13,0	13,0
Kaupunginhallitus, yhteensä	168,3	178,3	183,1	182,5	179,9
Henkilöstösuunnitelma - Kehittämislautakunta					
Vakinainen henkilöstö	TP 2016 Htv	2017 Htv	2018 Htv	2019 Htv	2020 Htv
Elinkeinot	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Kaavoitus	5,4	5,1	7,0	7,0	7,0
Matkailu ja markkinointi	2,0	2,0	2,0	2,0	3,0
Hanketoiminta	1,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Kehittämiskeskus	4,0	4,0	6,0	6,0	6,0
Kehittämislautakunta, yhteensä	13,4	14,1	18,0	18,0	19,0
Henkilöstösuunnitelma - Tulevaisuuslautakunta					
Vakinainen henkilöstö	TP 2016 Htv	2017 Htv	2018 Htv	2019 Htv	2020 Htv
Hallinto	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3
Varhaiskasvatuspalvelut	157,6	157,6	157,6	157,6	157,6
Opetus	57,6	61,6	61,6	61,6	61,6
Nuorisopalvelut	10,1	12,1	12,1	12,1	12,1
Liikuntapalvelut	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Kulttuuri- ja museopalvelut	11,9	11,9	11,9	11,9	11,9
Vapaa sivistystyö ja taiteen perusopetus	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6
Kirjastopalvelut	19,6	19,6	19,6	19,6	19,6
Tulevaisuuslautakunta, pl opettajat	268,7	274,7	274,7	274,7	274,7
<i>Opettajat henkilömäärinä (opettajien osalta htv-määrää ei järjestelmästä saada)</i>					
	TP 2016 Henk.	2017 Henk.	2018 Henk.	2019 Henk.	2020 Henk.
Perusopetus	205,0	205,0	205,0	205,0	205,0
Lukio	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0
Raaha-opisto	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Musiikkiopisto	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
Tulevaisuuslautakunta, opettajat (hlö-määrinä)	242,0	242,0	242,0	242,0	242,0
Tulevaisuuslautakunta yht. (opettajat hlö-määrinä)	510,7	516,7	516,7	516,7	516,7
Henkilöstösuunnitelma - Rakennetun ympäristön lautakunta					
Vakinainen henkilöstö	TP 2016 Htv	2017 Htv	2018 Htv	2019 Htv	2020 Htv
Hallinto	10,0	11,0	11,0	11,0	11,0
Kuntateknikka	37,6	37,6	37,6	37,6	37,6
Tilahallinta	20,6	21,6	22,0	22,0	22,0
Maankäyttö ja mittaus	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
Rakennus- ja ympäristövalvonta	9,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Rakennetun ympäristön lautakunta, yhteensä	92,2	93,2	93,6	93,6	93,6
Henkilöstösuunnitelma - koko organisaatio yhteensä					
Vakinainen henkilöstö	TP 2016 Htv, opettajat hlö-määrinä	2017 Htv, opettajat hlö-määrinä	2018 Htv, opettajat hlö-määrinä	2019 Htv, opettajat hlö-määrinä	2020 Htv, opettajat hlö-määrinä
Kaupunginhallitus	168,3	178,3	183,1	182,5	179,9
Kehittämislautakunta	13,4	14,1	18,0	18,0	19,0
Tulevaisuuslautakunta	510,7	516,7	516,7	516,7	516,7
Rakennetun ympäristön lautakunta	92,2	93,2	93,6	93,6	93,6
Koko organisaatio, yhteensä	784,6	802,3	811,4	810,8	809,2

